

Birgitta Berg-Andersson, Ville Kaitila, Markku Kotilainen
ja Markku Lehmus

Suomen ja Britannian taloussuhteet

Helmikuu 2017

Valtioneuvoston selvitys-
ja tutkimustoiminnan
julkaisusarja 12/2017

KUVAILULEHTI

Julkaisija ja julkaisuaika	Valtioneuvoston kanslia, 14.02.2017		
Tekijät	Birgitta Berg-Andersson, Ville Kaitila, Markku Kotilainen, Markku Lehmus		
Julkaisun nimi	Suomen ja Britannian taloussuhteet		
Julkaisusarjan nimi ja numero	Valtioneuvoston selvitys- ja tutkimustoiminnan julkaisusarja 12/2017		
Asiasanat	Suomi, Britannia, Euroopan unioni, EU, brexit, ulkomaankauppa, suorat sijoitukset, henkilöiden liikkuvuus		
Julkaisun osat/ muut tuotetut versiot	-		
Julkaisuaika	Helsinki, 2017	Sivuja 83	Kieli Suomi

Tiivistelmä

Projektin tavoitteena on laatia perusselvitys Suomen ja Britannian taloussuhteista tausta-aineistona Britannian alkaville EU-eroneuvotteluille. Tarkastelemme ulkomaankauppaa bruttomäärien tilastojen, WIOD-tietokannan sisältämien panos-tuotos –kauppalukujen sekä OECD:n ja WTO:n arvonlisäpohjaisien ulkomaankauppapatioiden pohjalta. Sen lisäksi tarkastelemme suoria sijoituksia, yritysten sijoittumista sekä henkilöiden liikkuvuutta molempiin maihin. Britannian merkitys Suomen ulkomaankaupalle on hieman pienempi kuin EU- ja Efta-maille keskimäärin. Britannian osuus Suomen tavaroiden ja palvelujen viennistä oli keskimäärin 5,2 prosenttia vuosina 2013–2014. EU- ja Efta-maiden vastaavien osuuk-sien mediaani oli tuolloin 6,3 prosenttia. Osuus oli tavarakaupassa sama kuin mediaani, mutta palvelu-kaupassa pienempi. Suomen vienti Britanniaan painottuu väli tuotteisiin, tuonti sieltä on erikoistunut jonkin verran enemmän lopputuotteisiin kuin Suomen kokonaistuonti. Tärkeimpiä vientitavaroita ovat metsä- ja kemianteollisuuden tuotteet. Suomen arvonlisäyksen viennistä 4,6 prosenttia meni Britanni-aan vuonna 2011. Tämä oli 1,1 prosenttia Suomen bruttokansantuotteesta. Britannian osuus ulkomai-sen arvonlisäyksen tuonnista Suomeen on hieman yli 5 prosenttia. Koska kaikki tavaratkin sisältävät myös palveluja väli tuotteina, palvelujen osuus korostuu toimialatarkastelussa sekä viennissä että tuon-nissa. Suomalaisen tytäryritysten määrä Britanniassa on viime vuosina ollut noin 200. Suunnilleen puolet yrityksistä on teollisuusyrityksiä. Brittiläisiä tytäryrityksiä toimi Suomessa 308 kappaletta vuonna 2015. Suurin osa näistä toimi palvelualoilla. Monet yritykset ovat syntyneet yritysostojen tuloksena. Britanniassa asuu arviolta kaikkiaan noin 20 000 suomalaista. Vuonna 2013 heistä oli opiskelijoita 1 807 henkeä. Suomessa taas asui vuonna 2015 Tilastokeskuksen mukaan 4 427 Britannian kansalaista, joista tutkintoa suorittavia opiskelijoita oli 220 henkilöä.

Liite 1 Tavaroiden ja palvelujen ulkomaankaupan tilastoja

Liite 2 Suomalaiset tytäryritykset Britanniassa ja brittiläiset tytäryritykset Suomessa

Tämä julkaisu on toteutettu osana valtioneuvoston vuoden 2016 selvitys- ja tutkimussuunnitelman toimeenpanoa (tietokayttoon.fi).

Julkaisun sisällöstä vastaavat tiedon tuottajat, eikä tekstisisältö välttämättä edusta valtioneuvoston näkemystä.

PRESENTATIONSBLAD

Utgivare & utgivningsdatum	Statsrådets kansli, 14.02.2017
Författare	Birgitta Berg-Andersson, Ville Kaitila, Markku Kotilainen, Markku Lehmus
Publikationens namn	Finlands och Britanniens ekonomiska relationer
Publikationsseriens namn och nummer	Publikationsserie för statsrådets utrednings- och forskningsverksamhet 12/2017
Nyckelord	Finland, Britannien, Europeiska unionen, EU, brexit, utrikeshandel, direktinvesteringar, personers rörlighet

Utgivningsdatum	Helsingfors, 2017	Sidantal 83	Språk Finska
------------------------	-------------------	--------------------	---------------------

Sammandrag

Denna utredning om Finlands och Britanniens ekonomiska relationer har gjorts som bakgrundsinformation för de instundande förhandlingarna om Britanniens utträde ur EU. Vi granskar utrikeshandeln med hjälp av statistik över dess bruttovärde, på basen av världens input-output handelsdata i WIOD-databasen och genom att använda OECD:s och WTO:s förädlingsvärdebaserade utrikeshandelsuppgifter. Därutöver granskar vi direktinvesteringar, lokalisering av företag samt personers rörlighet till båda länderna. Britanniens betydelse för Finlands utrikeshandel är litet mindre än för EU- och Efta-länderna i genomsnitt. Britanniens andel av Finlands totala export av varor och tjänster var i genomsnitt 5,2 procent under åren 2013-2014. Medianen för EU- och Efta-ländernas motsvarande andelar var 6,3 procent. Andelen i varuhandeln var densamma som medianen, men i tjänstehandeln lägre. Tyngdpunkten i Finlands export till Britannien ligger på mellanliggande produkter, importen därifrån är något mer specialiserad på slutprodukter än vad beträffar Finlands totala import. De viktigaste exportvarorna är skogsindustrins och den kemiska industrins produkter. Av Finlands export av förädlingsvärde gick 4,6 procent till Britannien år 2011. Detta utgjorde 1,1 procent av Finlands BNP. Britanniens andel av Finlands import av utländskt förädlingsvärde är lite över 5 procent. Eftersom alla varor innehåller också tjänster som mellanprodukter, accentueras tjänsternas andel i branschanalysen både när det gäller exporten och importen. Antalet finländska dotterbolag i Britannien har under de senaste åren varit cirka 200. Ungefär hälften av företagen är industriföretag. I Finland fanns det 308 stycken brittiska dotterbolag år 2015. Största delen av dessa var verksamma inom servicenäringarna. Många företag har kommit till som ett resultat av företagsköp. I Britannien bor uppskattningsvis allt som allt ungefär 20 000 finländare. Av dem var 1 807 personer studerande år 2013. Enligt Statistikcentralen bodde 4 427 brittiska medborgare i Finland år 2015, av vilka 220 personer var studerande som avlägger examina.

Bilaga 1 Statistik över utrikeshandeln med varor och tjänster

Bilaga 2 Finska dotterbolag i Britannien och brittiska dotterbolag i Finland

Den här publikation är en del i genomförandet av statsrådets utrednings- och forskningsplan för 2016 (tietokayttoon.fi/sv).

De som producerar informationen ansvarar för innehållet i publikationen. Textinnehållet återspeglar inte nödvändigtvis statsrådets ståndpunkt

DESCRIPTION

Publisher and release date	Prime Minister's Office, 14.02.2017		
Authors	Birgitta Berg-Andersson, Ville Kaitila, Markku Kotilainen, Markku Lehmus		
Title of publication	Economic Relations between Finland and the United Kingdom		
Name of series and number of publication	Publications of the Government's analysis, assessment and research activities 12/2017		
Keywords	Finland, UK, European Union, EU, Brexit, foreign trade, FDI, international mobility		
Other parts of publication/ other produced versions	-		
Release date	Helsinki, 2017	Pages 83	Language Finnish

Abstract

We analyse the economic relations between Finland and the UK for background information in the forthcoming Brexit negotiations. We examine foreign trade using gross value data, the World Input-Output Database (WIOD), and the trade in value added database constructed by the OECD and the WTO. We also analyse foreign direct investment (FDI), firms' decisions to locate their activities, and the international mobility of people in both countries. The importance of Britain for Finnish foreign trade is slightly smaller than it is on average for the other EU and EFTA countries. The share of the UK in the exports of goods and services from Finland was on average 5.2 per cent in 2013–2014. The respective median for the EU and EFTA countries was 6.3 per cent. The share in goods exports was the same as the median, but it was lower in the exports of services. Relative to total Finnish trade, exports to the UK are specialised in intermediate products and imports from the UK in final goods and services. The most important export products are manufactured by the forest and chemical industries. The share of the UK in Finnish value-added exports was 4.6 per cent in 2011. This was 1.1 per cent of Finnish GDP. The share of the UK in the imports of foreign value added to Finland was a little over 5 per cent. Because all traded goods contain services as intermediates, the share of services is pronounced when we analyse the data at the level of sectors. The number of Finnish subsidiary companies in the UK is around 200. About half of them are industrial firms. In 2015, 308 British subsidiary companies operated in Finland, most of them in service sectors. Many firms are the product of mergers and acquisitions. Some 20,000 Finns reside in the UK. In 2013, 1,807 of them were students. According to Statistics Finland, 4,427 UK nationals resided in Finland in 2015, including 220 students working on a degree.

Appendix 1 Statistics on foreign trade of goods and services

Appendix 2 Finnish subsidiary companies in the UK and UK subsidiary companies in Finland

This publication is part of the implementation of the Government Plan for Analysis, Assessment and Research for 2016 (tietokayttoon.fi/en).

The content is the responsibility of the producers of the information and does not necessarily represent the view of the Government.

SISÄLLYS

1. JOHDANTO	6
2. SUOMEN JA BRITANNIAN VÄLINEN ULKOMAANKAUPPA	7
2.1 Tavaroiden ulkomaankauppa.....	7
Tavaraviennin ja tuonnin arvo sekä Suomen ja Britannian välinen kauppatase	7
Suomen tavaravienti Britanniaan hyödykeryhmittäin ja vertailu muihin maihin.....	9
Suomen tavaratuonti Britanniaasta hyödykeryhmittäin	12
2.2 Palvelujen ulkomaankauppa	15
Britannian palvelutuonti palveluerittäin ja tärkeimmät kauppakumppanit.....	15
Britannian palveluvienti palveluerittäin ja tärkeimmät kauppakumppanit	16
Britannian osuus EU-maiden palveluviennistä ja -tuonnista.....	17
2.3 EU- ja Efta-maiden kokonaisvienti ja -tuonti kauppakumppanina Britannia	20
2.4 Yhteenveto Suomen ja Britannian välisestä tavara- ja palvelukaupasta.....	22
3. ULKOMAISTEN VÄLI- JA LOPPUTUOTTEIDEN KÄYTTÖ	24
3.1 Brittiläisen tuotoksen vienti eri maihin ja muiden maiden tuotoksen tuonti Britanniaan	24
3.2 Tuotteiden kokonaiskauppa Suomen ja Britannian välillä	26
3.3 Brittiläisten välituotteiden käyttö Suomessa toimialoittain	28
3.4 Suomalaisten välituotteiden käyttö Britanniassa toimialoittain	34
3.5 Lopputuotteiden tuonti Britanniasta Suomen yksityiseen ja julkiseen kulutukseen sekä investointeihin	39
3.6 Lopputuotteiden vienti Suomesta Britannian yksityiseen ja julkiseen kulutukseen sekä investointeihin	43
3.7 Yhteenveto panos-tuotos -taulukoiden (WIOD) luvuista.....	47
Panos-tuotos -taulukoista nähdään toimialojen väliset keskinäisriippuvuudet ja lopputuotevirrat.....	47
Tuonti Suomeen.....	47
Vienti Suomesta.....	48
4 SUOMEN JA BRITANNIAN VÄLINEN ARVONLISÄPERUSTEINEN ULKOMAANKAUPPA	49
4.1 Arvonlisäyksen tuonti Suomeen.....	49
4.2 Arvonlisäyksen vienti Suomesta	52
4.3 Yhteenveto arvonlisäyksen ulkomaankaupasta.....	55

Arvonlisäys on suppeampi käsite kuin bruttoarvo.....	55
Tuonti Suomeen.....	55
Vienti Suomesta.....	56
5. SUOMEN JA BRITANNIAN VÄLISET SUORAT SIOITUKSET	57
5.1 Suomen ja Britannian väliset suorat sioitukset: kanta, virta ja tuotto	57
5.2 Suomalaiset yritykset Britanniassa.....	57
5.3 Brittiläiset yritykset Suomessa	58
5.4 Tytäryritykset toimialoitain.....	59
5.5 Yhteenveto suorista sioituksista	60
6. HENKILÖIDEN LIIKKUVUUS SUOMEN JA BRITANNIAN VÄLILLÄ	62
6.1 Ihmisten liikkuvuus Suomen ja Britannian välillä.....	62
6.2 Opiskelijaliikkuvuus ja yritysten henkilöstö	63
6.3 Yhteenveto liikkuvuudesta Suomen ja Britannian välillä	65
Suomen kansalaisia selvästi enemmän Britanniassa kuin päinvastoin	65
Opiskelijaliikkuvuutta Suomesta Britanniaan runsaasti	65
7. YHTEENVETO.....	66
Suomi vie Britanniaan enemmän tavaroita kuin tuo sieltä, palveluissa tilanne on päinvastoin.....	66
Suomen tuonti Britanniasta on erikoistunut lopputuotteisiin – vienti puolestaan välituotteisiin.....	67
Palvelualat korostuvat arvonlisäyksen kaupassa.....	68
Britanniasta on sioitettu Suomeen enemmän kuin Suomesta Britanniaan.....	69
Suomen kansalaisia on selvästi enemmän Britanniassa kuin päinvastoin.....	69
Lähteet.....	71
Liite 1 Tavaroiden ja palvelujen ulkomaankaupan tilastoja.....	72
Liite 2 Suomalaiset tytäryritykset Britanniassa ja brittiläiset tytäryritykset Suomessa	80

1. JOHDANTO

Projektin tavoitteena on laatia perusselvitys Suomen ja Britannian taloussuhteista taustaineistona Britannian alkaville EU-eroneuvotteluille. Selvitys painottuu tavaroiden ja palvelujen ulkomaankauppaan sekä suoriin sijoituksiin. Britannian ero EU:n sisämarkkinoilta nostaa kaupankäynnin esteitä ja vaikuttaa yritysten toimintaan. Tämä nostaa yritystoiminnan kustannuksia ja heikentää siten vaihdantaa maiden välillä. Pitkällä aikavälillä kaupan esteiden pysyttäminen nostaa hintoja, vähentää valikoimia ja heikentää tuottavuuskasvua. Kaupan ja suorien sijoitusten lisäksi tarkastelemme henkilöiden liikkumista Suomen ja Britannian välillä. Näiltä osin olemassa olevat tilastotiedot ovat kuitenkin rajallisia.

Selvityksen alussa luvussa 2 kuvataan sekä tavaroiden että palvelujen vientiä ja tuontia bruttomääräisten ulkomaankauppalukujen pohjalta hyödykeryhmittäin. Näitä lukuja suhteutetaan muiden EU-maiden vastaaviin lukuihin.

Tämän jälkeen tarkastellaan luvussa 3 maiden välistä ulkomaankauppaa maailman panostuotos –tietokannan (WIOD¹) pohjalta. Tarkastelussa ovat sekä Suomen tuonti Britanniasta että Britannian tuonti Suomesta. Näin saadaan selville se, kuinka paljon ja minkä brittiläisten toimialojen valmistamia välituotteita eri toimialat tuovat Britanniasta, sekä vastaavasti se kuinka paljon ja minkä suomalaisten toimialojen valmistamia välituotteita brittiläiset toimialat käyttävät. Myös lopputuotteiden vienti yksityiseen ja julkiseen kulutukseen sekä investointeihin saadaan selville. WIOD-tietokannan uusimmat tiedot ovat vuodelta 2014, joten ne ovat melko hyvin ajan tasalla.

Luvussa 4 tarkastellaan OECD:n ja WTO:n luomia arvonlisäpohjaisen ulkomaankaupan tilastoja Suomen ja Britannian välillä. Näissä tilastoissa viimeiset tiedot ovat vuodelta 2011, minkä vuoksi niitä täytyy tulkita ottaen huomioon ko. vuoden jälkeen tapahtuneet muutokset Suomen tuotannon ja ulkomaankaupan rakenteessa. Merkittävin muutos on ollut se, että matkapuhelintuotanto on käytännössä poistunut Suomesta vuonna 2012 tapahtuneen Salon tehtaan sulkemisen jälkeen.

Suoria sijoituksia tarkastellaan luvussa 5 Tilastokeskuksen (TK) suoria sijoituksia koskevien tilastojen pohjalta. TK:n Fats-tietokannasta² saadaan vuosilta 2007–2014 suomalaisten Britanniaassa toimivien tytäryritysten lukumäärä, henkilöstö, henkilöstömenot, liikevaihto ja bruttoinvestoinnit. Samoin saadaan brittiläisten yritysten Suomessa toimivien tytäryritysten lukumäärä, henkilöstö ja liikevaihto.

Henkilöiden välisestä liikkuvuudesta esitetään luvussa 6 eri lähteistä saatavia arvioita suomalaisista Britanniaassa ja brittiläisistä Suomessa. Britanniaassa opiskelevien suomalaisten lukumäärästä on olemassa erillisiä tilastoja.

Raportin lopussa luvussa 7 esitetään laajahko yhteenveto raportin keskeisistä havainnoista.

¹ World Input-Output Database.

² Foreign Affiliates Statistics.

2. SUOMEN JA BRITANNIAN VÄLINEN ULKO- MAANKAUPPA

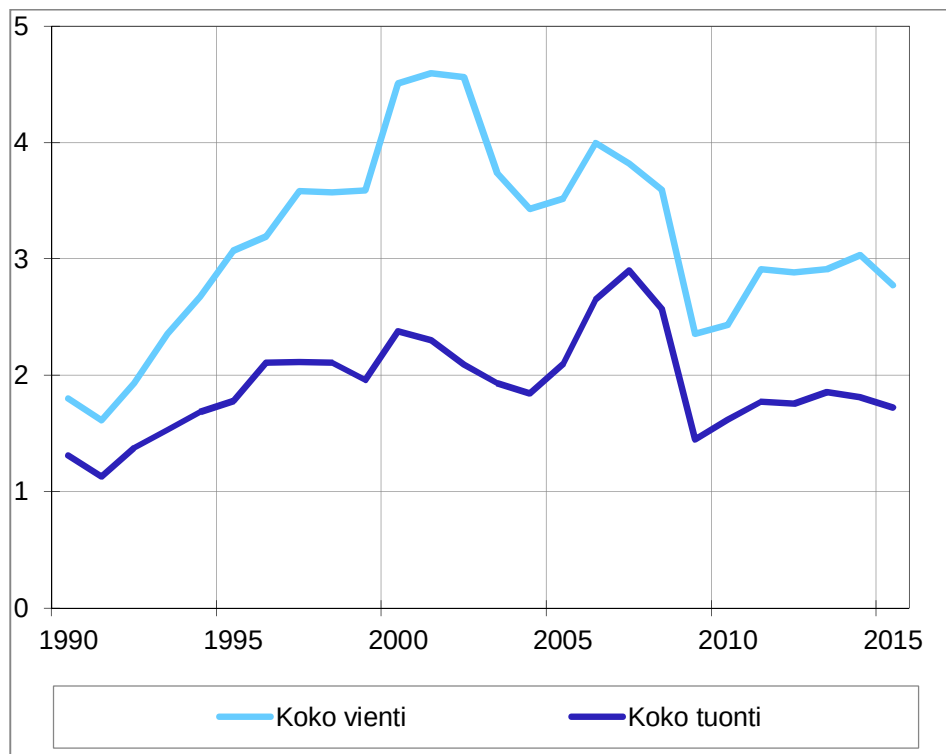
2.1 Tavaroiden ulkomaankauppa

Tavaraviennin ja tuonnin arvo sekä Suomen ja Britannian välinen kauppataase

Suomen tavaravienti Britanniaan nousi 1990-luvun alusta 2000-luvun alkuun tuntuvasti. Viennin arvo enemmän kuin kaksinkertaistui. Vuoden 2002 jälkeen vienti on arvoltaan ollut laskussa ja vuonna 2015 sen arvo oli samaa suuruusluokkaa kuin vuonna 1994. Britannian vientimme ”kultakausi” on siis ohi. Myös tavaratuontimme Britanniaa lähti 1990-luvun alusta arvoltaan nousuun, mutta nousu oli huomattavasti loivempaa kuin viennissä. Tuonnin arvo oli korkeimmillaan vuonna 2007, jonka jälkeen se on laskenut. Vuonna 2015 tuonnin arvo oli samalla tasolla kuin vuonna 1995 (kuvio 2.1).

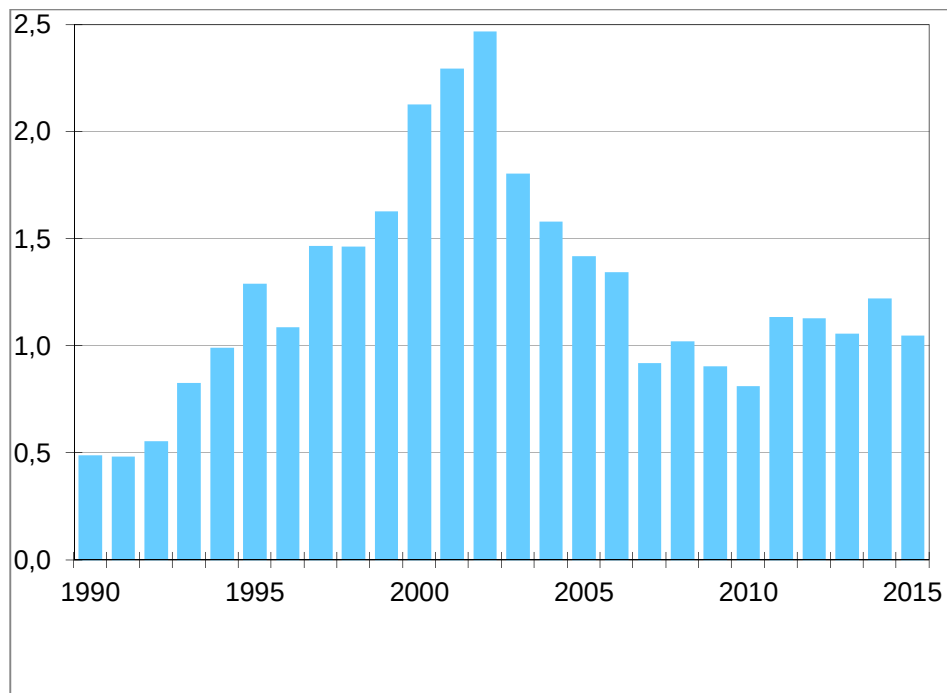
Suomen kannalta katsottuna maiden välinen kauppataase on kuitenkin viimeisen 25 vuoden aikana koko ajan pysynyt reilusti ylijäämäisenä, koska viennin arvo on aina ylittänyt tuonnin arvon. Suurimmillaan kauppataaseen ylijäämä oli vuosina 2000-2002, jolloin se kohosi 2,1-2,5 miljardiin euroon. Vuonna 2015 kauppataaseen ylijäämä oli runsas miljardia euroa (kuvio 2.2).

Kuvio 2.1 Suomen ja Britannian välisen tavarakaupan arvo, mrd. euroa

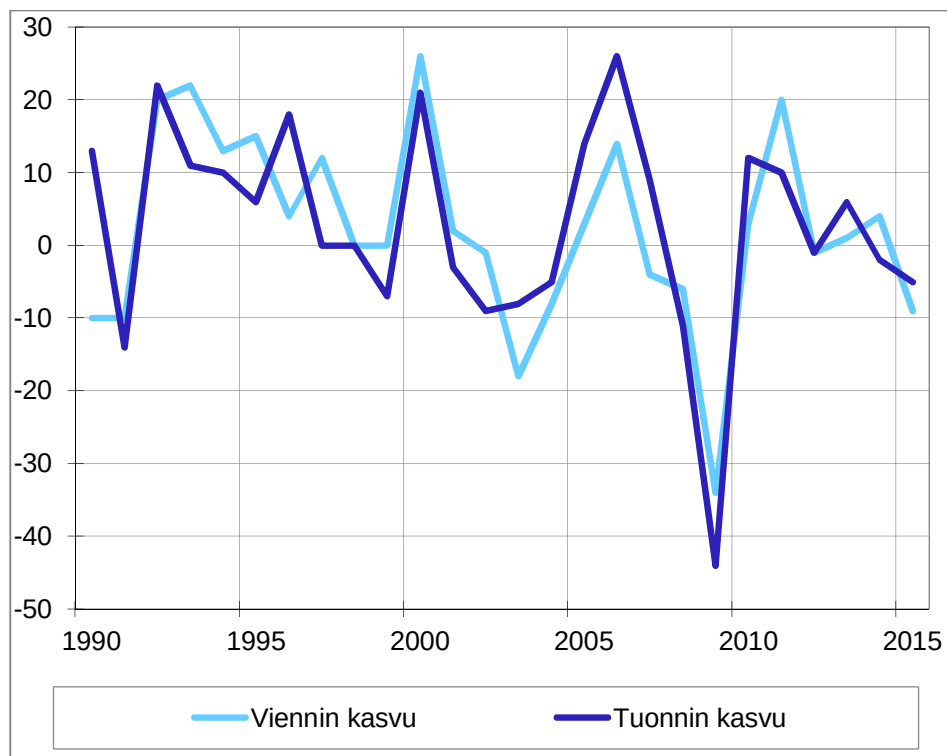
Lähde: Tulli.

Kuvio 2.2 Suomen ja Britannian välinen kauppataase, mrd. euroa

Lähde: Tulli.

Kuvio 2.3 Suomen vienti Britanniaan ja tuonti Britanniaasta, %-muutos

Lähde: Tulli.

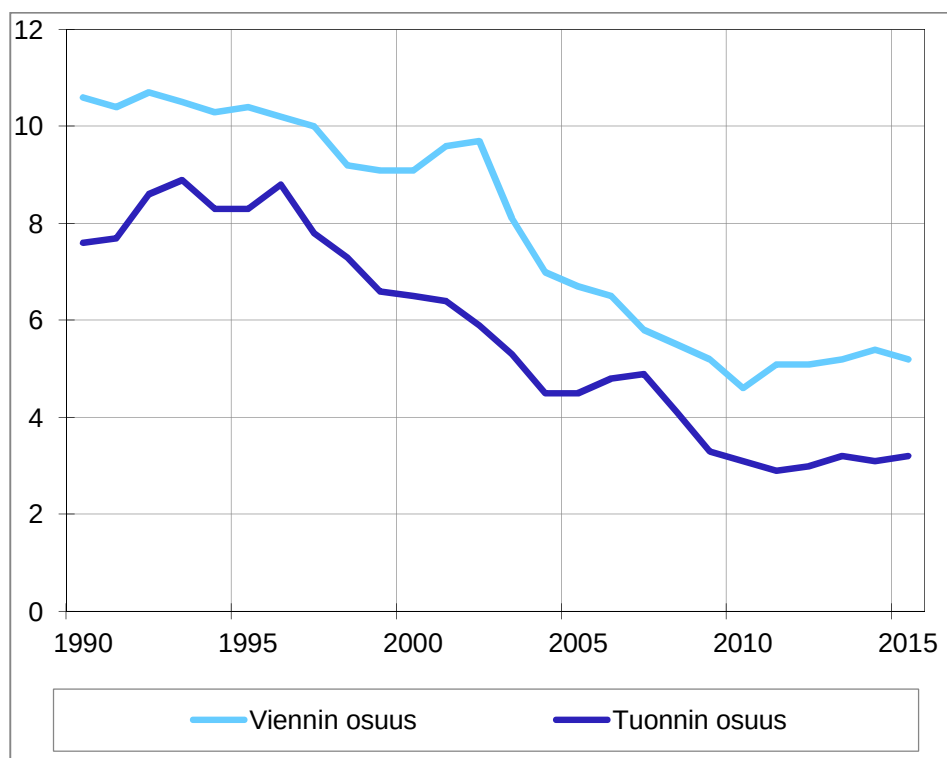
Vientimme Britanniaan kasvoi vuonna 2000 arvoltaan 26 prosenttia, ja vaikka tuonti kasvoi 21 prosenttia, kauppataase oli 2,1 miljardia ylijäämäinen. Vuonna 2006 tuonti lisääntyi selvästi enemmän kuin vienti, mutta kauppataase pysyi silti reilusti ylijäämäisenä. Taantuman aikana

vuonna 2009 koko Suomen tavaraviennin arvo supistui 30 prosenttia. Britannian vientimme väheni arvoltaan 35 prosenttia, toisin sanoen enemmän kuin koko vientimme. Vuonna 2011 viennin kasvuvauhti ylsi 20 prosenttiin (kuvio 2.3).

Britannian osuus Suomen tavaraviennistä oli runsaat 10 prosenttia 1990-luvun alkupuoliskolla. Vuonna 1998 osuus laski noin 9 prosenttiin, mutta vuosina 2001-2002 se nousi takaisin vajaaseen 10 prosenttiin. Tämän jälkeen Britannian osuus on tuntuvasti laskenut. Vuonna 2004 se oli 7 prosenttia ja vuonna 2010 se oli alimmillaan 4,6 prosenttia. Vuonna 2015 Britannian osuus tavaravientimme arvosta oli 5,2 prosenttia. Kymmenessä vuodessa osuus on siis puolittunut, mikä käytännössä tarkoittaa sitä että Britannia ei enää ole yhtä tärkeä kaupapakumppani kuin aikaisemmin (kuvio 2.4).

Tuonnissa on tapahtunut samansuuntainen aleneva kehitys. Britannian osuus koko Suomen tuonnin arvosta oli 1990-luvun alkupuolella 8-9 prosenttia, mutta vuodesta 2009 lähtien se on enää ollut noin 3 prosenttia.

Kuvio 2.4 Britannian osuus Suomen viennin ja tuonnin arvosta, %

Lähde: Tulli.

Suomen tavaravienti Britanniaan hyödykeryhmittäin ja vertailu muihin maihin

Paperi ja pahvi on ylivoimaisesti tärkein tavararyhmä viennissä Britanniaan. Paperiteollisuus- tuotteiden merkitys on kuitenkin selvästi vähentynyt viimeisten 25 vuoden aikana. 1990-luvun alkuvuosina paperiteollisuuden osuus viennistämme Britanniaan oli yli 40 prosenttia. Viimeisten viiden vuoden aikana osuus on jäänyt alle 30 prosentin. Kuviossa 2.5 esitetään eri hyödykeryhmien osuudet Suomen viennistä Britanniaan vuosina 1990-2016 SITC-luokituksen mukaan. Tällainen pitkän aikavälin rakenteellinen tarkastelu on tärkeä, jotta voidaan kartoittaa mitkä toimialat ovat "aidosti" tärkeät viennissä tiettyyn maahan eivätkä ainoastaan tilapäisesti joinakin vuosina suhdanneluonteisista syistä tai muista poikkeuksellisista olosuhteista. Nokian matkapuhelinviennin "kultavuosina" 2000-2008 puhelin-, radio-, tv-ym. laitteiden viennin osuus oli samaa suuruusluokkaa kuin paperin ja pahvin vienti. Vuosina 2001, 2002 ja

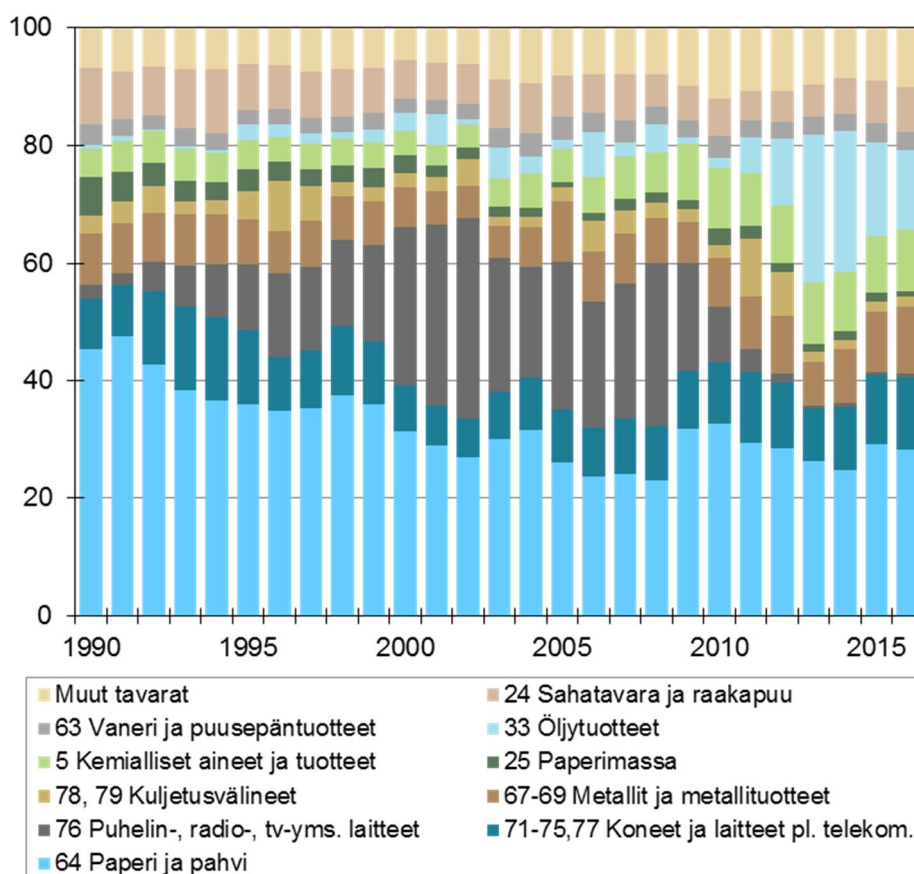
2008 viestintälaitteiden viennin osuus oli jopa suurempi kuin paperiteollisuuden viennin osuus.

Öljytuotteiden osuus Britanniaan suuntautuvan vientimme arvosta on selvästi kasvanut viimeisten viiden vuoden aikana. Vuosina 2013-2014 osuus oli noin 25 prosenttia, toisin sanoen samaa suuruusluokkaa kuin paperiteollisuuden osuus. Noina vuosina öljytuotteiden hinnat olivat tavanomaista korkeammat, mikä osittain selittää öljytuotteiden viennin arvon osuuden nousun. Koko Suomen viennin tasolla tarkasteltuna myös öljytuotteiden viennin määrä oli kuitenkin korkea kyseisinä vuosina.

Metallien ja metallituotteiden viennin osuus on vaihdellut 7 ja 10 prosentin välillä, poikkeuksena vuodet 2001-2003 jolloin osuus oli vain runsaat 5 prosenttia. Koneiden ja laitteiden osuus, poislukien viestintälaitteet, on pysynyt suhteellisen vakaana 25 vuoden ajan ja vaihdellut kymmenen prosentin molemmin puolin vuodesta 1990 vuoteen 2015.

Kemiallisten aineiden ja tuotteiden osuus viennistämme Britanniaan on selvästi noussut viimeisten kymmenen vuoden aikana noin 10 prosenttiin. Sahatavaran ja raakapuun osuus on sen sijaan jonkin verran pienentynyt. Vuonna 2015 osuus kuitenkin nousi runsaaseen 7 prosenttiin. Vanerin ja puusepäntuotteiden osuus on pysytellyt noin 3 prosentissa.

Kuvio 2.5 Suomen vienti Britannian, eri hyödykeryhmien osuudet, %

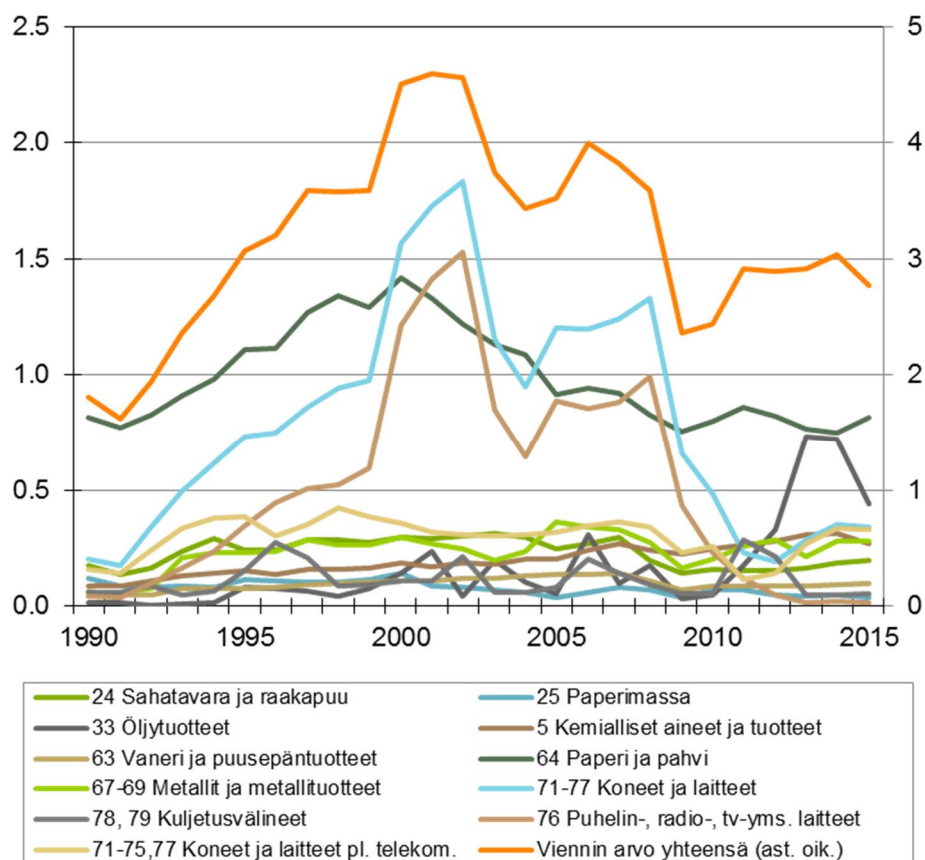

Lähde: Tulli.

Kuviossa 2.6 esitetään vielä koko Britannian vientimme (asteikko oikealla) ja eri hyödykeryhmien (asteikko vasemmalla) viennin arvon kehitys yli ajan. Vuodesta 1990 vuoteen 2000 paperiteollisuuden viennin kehitys selittää koko Britannian viennin arvon kehityksen, mutta tämän jälkeen käyrät erkaantuvat. Vuodesta 2000 vuoteen 2008 koneiden ja laitteiden viennin kehitys ja siitä nimenomaan viestintälaitteiden viennin kehitys selittää vaihtelut kokonais-

viennissämme Britanniaan. Vuodesta 2009 eteenpäin vaihtelut koko viennin arvossa eivät enää selity pelkästään yhden tietyn hyödykeryhmän vaihteluilla, vaan yksinkertaisesti kaikkien tuotteiden yhteissumman muutoksilla.

Kuvio 2.6 Suomen vienti Britannian, eri hyödykeryhmien kehitys, mrd. euroa

Lähde: Tulli.

Saksa, Suomi, Ruotsi, Kiina ja Ranska vievät eniten paperia, pahvia sekä paperi- ja kartonki-tuotteita Britanniaan. Vuonna 2015 Saksan osuus tavararyhmän Britanniaan suuntautuneen viennin arvosta oli 18 prosenttia, Suomen 11 prosenttia, Ruotsin 9,5 prosenttia, Kiinan 9 prosenttia ja Ranskan 8 prosenttia. Vanerin ja vanerituotteiden tärkein toimittaja oli Kiina 38 prosentin osuudellaan. Brasilia oli toiseksi tärkein viejä 13 prosentin osuudellaan ja Suomi oli kolmanneksi tärkein viejämaa 11 prosentin osuudellaan. Malesian osuus oli vajaat 6 prosenttia ja Venäjän runsaat 5 prosenttia.

Öljyn ja öljytuotteiden viennissä Britanniaan Suomi on viidennellätoista sijalla runsaan prosentin osuudella. Norja on Britannialle tärkein vientimaa runsaan 30 prosentin osuudella. Venäjän osuus on 10 prosenttia. Epäorgaanisten kemikaalien viennissä Britanniaan Saksa, Yhdysvallat ja Ranska ovat tärkeimmät viejät. Suomen osuus viennistä on alle prosentin. Orgaanisten kemikaalien viennissä tärkeimmät viejät ovat Alankomaat, Saksa ja Irlanti. Suomen osuus viennistä Britanniaan on prosentti. Lannoitteiden viennissä Suomen sija on yhdestoista vajaat 3 prosentin osuudella. Muoveissa ja muovituotteissa Suomen osuus oli 0,7 prosenttia vuonna 2015. Muissa kemianteollisuuden tuoteryhmissä Suomen osuus viennissä Britanniaan on hyvin pieni. Tilastolähteenä on käytetty ITC (International Trade Center) jonka laskelmat perustuvat UN Comtrade tilastoihin.

Taulukko 2.1 EU- ja EFTA-maiden tavaroiden vienti Britanniaan ja Britannian osuus maiden koko tavaraviennistä, milj. euroa, BPM6 luokitus

Vientimaa	2011	2012	2013	2014	2015	2011	2012	2013	2014	2015
	arvo	arvo	arvo	arvo	arvo	%	%	%	%	%
AT Itävalta	3550	3301	3461	3728	3992	2,9	2,7	2,8	2,9	3,1
BE Belgia	23775	24574	29250	29620	31671	7,0	7,1	7,6	8,3	8,8
BG Bulgaria	378	397	469	489	586	1,9	1,9	2,1	2,2	2,5
CH Sveitsi	8060	23451	9990	10377	12334	4,8	9,7	3,7	4,4	4,7
CY Kypros	125	127	208	138	121	8,9	8,9	13,0	9,6	6,9
CZ Tsekin tasavalta	5282	5835	5898	6674	7542	4,5	4,8	4,9	5,1	5,3
DE Saksa	65435	70776	71253	79084	88931	6,1	6,5	6,5	7,0	7,4
DK Tanska	7516	7758	6616	5999	4938	9,3	9,4	8,0	7,2	5,8
EE Viro	241	262	294	286	327	1,9	1,9	2,1	2,2	2,6
ES Espanja	13523	13645	15759	16489	18251	6,3	6,1	6,7	6,9	7,3
FI Suomi	2726	2659	2756	2862	2608	4,8	4,7	4,9	5,1	4,9
FR Ranska	27887	29306	29432	30249	31534	6,6	6,7	6,9	7,1	7,1
GR Kreikka	986	853	970	966	1082	4,1	3,1	3,6	3,6	4,2
HU Unkari	3642	3322	3148	3042	3480	4,6	4,1	3,9	3,6	3,9
HR Kroatia	143	151	206	152	208	1,5	1,6	2,1	1,5	1,8
IE Irlanti	14255	15099	13964	13415	15542	15,6	16,5	16,1	15,1	13,8
IS Islanti	346	387	357	427	494	9,0	9,8	9,5	11,2	11,6
IT Italia	17355	18947	19587	20913	22453	4,6	4,9	5,0	5,2	5,4
LT Liettua	793	1445	1206	925	1023	3,9	6,3	4,9	3,8	4,5
LU Luxemburg	407	379	364	414	438	3,5	3,6	3,5	3,7	3,9
LV Latvia	263	321	368	510	542	3,1	3,3	3,7	5,0	5,2
MT Malta	147	125	108	99	148	4,7	3,8	3,9	4,5	6,4
NL Alankomaat	30077	34636	36395	36553	38074	7,9	8,1	8,5	8,5	8,9
NO Norja	33141	28132	24747	19002	16610	26,5	24,1	22,7	20,1	20,7
PL Puola	8737	9455	10024	10279	11929	6,5	6,8	6,5	6,4	6,8
PT Portugali	2231	2386	2611	2942	3347	5,2	5,3	5,5	6,1	6,7
RO Romania	1447	1622	2032	2152	2380	3,2	3,6	4,1	4,1	4,4
SE Ruotsi	9180	10077	8054	8668	8847	6,8	7,5	6,4	7,0	7,0
SI Slovenia	494	460	441	466	534	2,4	2,2	2,0	2,0	2,2
SK Slovakia	2038	2459	2910	3316	3673	3,6	4,0	4,5	5,1	5,4
Mediaani						4,7	5,1	4,9	5,1	5,4

Lähde: International trade statistics; Market Analysis and Research, International Trade Centre (ITC).

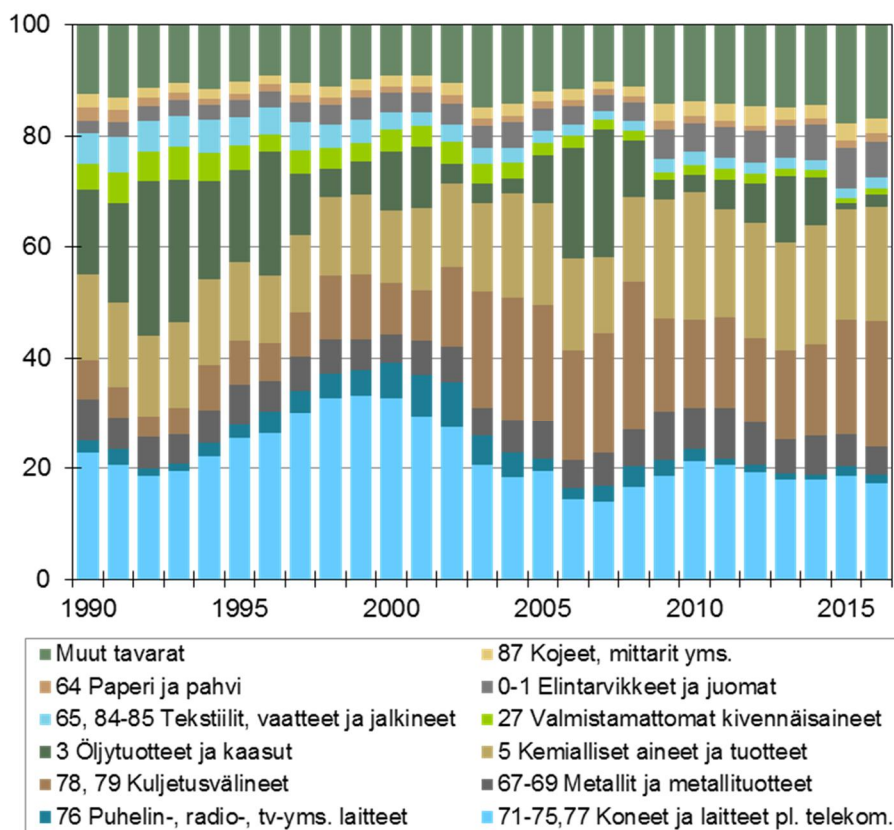
Britannian osuus Suomen tavaraviennistä oli 4,9 vuonna 2013 ja 5,1 vuonna 2014, toisin sanoen sama kuin taulukossa 2.1 lueteltujen EU- ja EFTA-maiden vastaavien osuuksien mediaani. Vuonna 2015 osuus oli selvästi mediaania pienempi. Norjalle ja Irlannille Britannia on huomattavasti tärkeämpi vientimaa kuin muille maille. Norjassa osuus oli 20,7 prosenttia ja Irlannissa 13,8 prosenttia vuonna 2015. Britannia on keskimuuttoa tärkeämpi vientikohde myös Belgialle, Kyprokselle, Saksalle, Tanskalle, Espanjalle, Ranskalle, Islannille, Alankomaalle, Puolalle, Portugalille ja Ruotsille. Islannissa osuus tavaraviennistä oli 11,6 prosenttia vuonna 2015, Alankomaissa se oli 8,9 prosenttia ja Belgiassa 8,8 prosenttia. Saksassa Britannian osuus tavaraviennistä oli 7,4 prosenttia, Espanjassa 7,3 prosenttia, Ranskassa 7,1 prosenttia ja Ruotsissa 7,0 prosenttia.

Suomen tavaratuonti Britanniaa hyödykeryhmittäin

Tavaratuonnissa Britanniaa koneiden ja laitteiden osuus oli lähes poikkeuksetta suurin vuodesta 1990 vuoteen 2002 (kuviot 2.7). Vuosina 1992-1993 öljytuotteiden osuus oli kuitenkin suurempi. Öljytuotteiden osuus oli yleisesti ottaen suuri 1990-luvun alkupuoliskolla ja vuosina 2006-2007, jolloin osuus oli 15-25 prosenttia. Muina vuosina tuonnin osuus on ollut selvästi pienempi. Kuljetusvälineiden tuonnin osuus on selvästi noussut 2000-luvun alusta ja on sen jälkeen enimmäkseen vaihdellut 15-20 prosentin välillä. Kemiallisten aineiden ja tuotteiden osuus tavaratuonnista pysytteli pitkään noin 15 prosentissa, mutta on vuodesta 2009 lähtien ollut noin 20 prosenttia. Metallien ja metallituotteiden osuus on pysynyt 5-8 prosentissa.

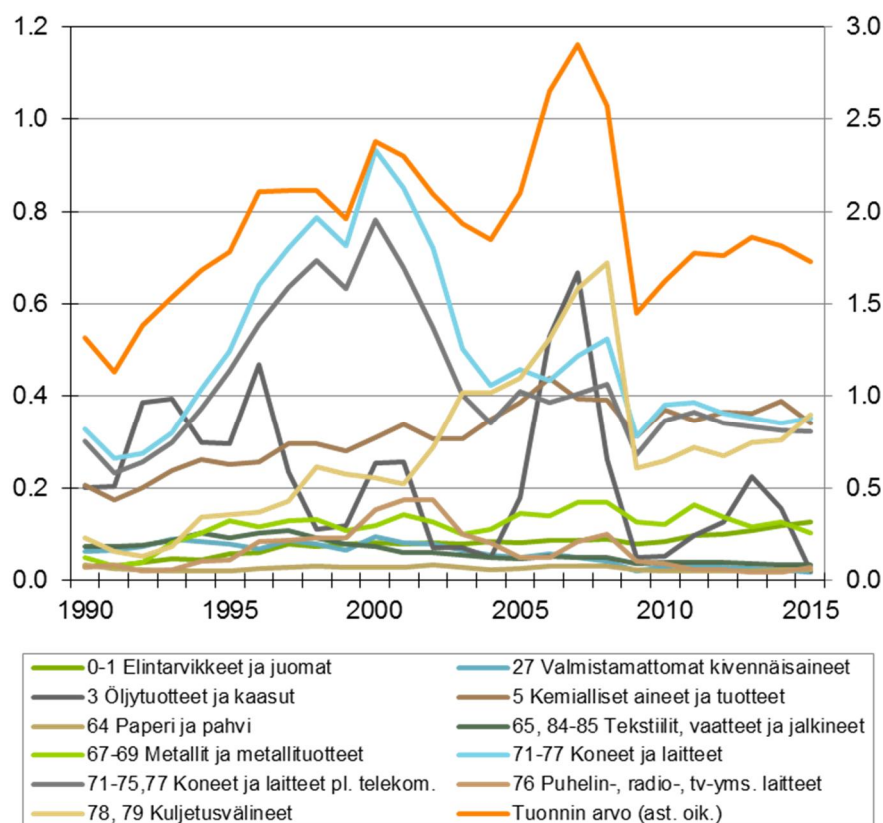
Tekstiilien, vaatteiden ja jalkineiden sekä valmistamattomien kivennäisaineiden tuonnin osuudet ovat selvästi vähentyneet noin vuodesta 2005 eteenpäin. Vastaavasti elintarvikkeiden ja juomien osuus on noussut.

Kuvio 2.7 Suomen tuonti Britanniaasta – eri hyödykeryhmien osuudet

Lähde: Tulli.

Kuvio 2.8 Suomen tuonti Britanniaasta, eri hyödykeryhmien kehitys, mrd. euroa

Lähde: Tulli.

Vaihtelut tuonnin arvon kehityksessä selittyvät suurimmaksi osaksi koneiden ja laitteiden tuonnin arvon vaihteluilla (kuvio 2.8). Nousu Britannia tuotujen tavaroiden arvossa vuosina 2006-2008 johtui kuitenkin öljytuotteiden tuonnin arvon kohoamisesta ja lisääntyneestä kuljetusvälineiden tuonnista.

Vuonna 2015 Britannia oli Suomen koneiden ja laitteiden tuonnin seitsemänneksi tärkein tuontimaa 4 prosentin osuudella. Saksan osuus tavararyhmän tuonnin arvostamme oli 24 prosenttia ja Ruotsin 12 prosenttia. Kiinan ja Italian osuudet olivat runsaat 7 prosenttia.

Britannia tuotujen öljytuotteiden osuus Suomen koko hyödykeryhmän tuonnista oli vajaa prosentti vuonna 2015, sija oli viidestoista. Ruotsi, Venäjä ja Alankomaat olivat tuoteryhmän Suomen ylivoimaisesti tärkeimmät tuontimaat. Kemikaalien ja kemiallisten tuotteiden tuonnissa Britannia oli kahdeksannella sijalla runsaan 4 prosentin osuudella. Saksa, Venäjä ja Alankomaat olivat Suomelle tärkeimmät maat.

Suomen koko kuljetusvälineiden tuonnista vuonna 2015 moottoriajoneuvojen osuus oli 80 prosenttia. Tuonnista Britannia niiden osuus oli 86 prosenttia. Moottoriajoneuvojen tuonnistamme Britannia oli neljännellä sijalla vajaan 8 prosentin osuudella. Tiedot perustuvat Suomen Tullin tilastoihin.

Suomen tavaratuonnista 3,1 prosenttia on viime vuosina tullut Britannia, mikä vastaa taulukossa 2.2 lueteltujen EU- ja EFTA- maiden mediaania. Britannia on ylivoimaisesti tärkein tuontimaa Irlannille, joka useina vuosina on tuonut kolmanneksen tuontitavaroistaan Britannia. Tavaratuonnissa Britannia on tärkeä myös Sveitsille, Maltalle, Kyprokselle, Alankomaille, Norjalle, Ruotsille, Belgialle, Tanskalle ja Islannille.

Taulukko 2.2 EU- ja EFTA-maiden tavaroiden tuonti Britannia ja Britannian osuus maiden koko tavaratuonnista, milj. euroa, BPM6 luokitus

Tuontimaa	2011	2012	2013	2014	2015	2011	2012	2013	2014	2015
	arvo	arvo	arvo	arvo	arvo	%	%	%	%	%
AT Itävalta	2016	2014	1954	2052	2347	1,5	1,5	1,5	1,6	1,8
BE Belgia	19890	18474	19316	16656	16886	5,9	5,4	5,3	4,9	5,1
BG Bulgaria	363	365	382	443	481	1,6	1,4	1,5	1,7	1,8
CH Sveitsi	5154	10848	52527	25360	29234	3,4	4,7	21,7	12,3	12,8
CY Kypros	550	412	311	373	451	8,7	7,2	6,4	7,3	8,8
CZ Tsekin tasavalta	2062	2072	2053	2469	2719	1,9	1,9	1,9	2,1	2,1
DE Saksa	44779	41434	39435	38487	38333	4,9	4,6	4,4	4,2	4,0
DK Tanska	4306	3917	3972	3547	3473	6,2	5,5	5,4	4,7	4,5
EE Viro	471	582	624	498	416	3,5	3,7	4,1	3,3	2,9
ES Espanja	10537	10036	9844	11038	12582	4,0	4,0	3,9	4,2	4,6
FI Suomi	1828	1680	1787	1781	1682	3,0	2,8	3,1	3,1	3,1
FR Ranska	22004	22758	20781	19575	19482	4,3	4,4	4,1	3,9	3,8
GR Kreikka	1308	1127	1123	1197	1197	2,7	2,3	2,4	2,6	2,8
HU Unkari	1488	1396	1377	1351	1531	2,0	1,9	1,9	1,7	1,9
HR Kroatia	241	238	155	220	209	1,5	1,5	0,9	1,3	1,1
IE Irlanti	16657	16433	16678	17226	17980	34,5	33,4	33,6	32,2	25,7
IS Islanti	180	172	226	244	240	5,2	4,6	6,0	6,0	5,0
IT Italia	10902	9712	9668	10274	10564	2,7	2,6	2,7	2,9	2,9
LT Liettua	351	550	622	1074	749	1,5	2,2	2,4	4,1	3,0
LU Luxemburg	365	332	314	294	278	2,0	1,8	1,7	1,6	1,6
LV Latvia	195	201	201	249	231	1,8	1,6	1,6	2,0	1,9
MT Malta	357	369	307	390	391	7,9	7,2	6,6	7,6	7,5
NL Alankomaat	23216	27373	27364	25402	21235	6,6	7,0	7,2	6,6	5,5
NO Norja	4159	4330	4354	4455	3313	6,1	6,4	6,5	6,4	5,1
PL Puola	3866	3539	4012	4125	4552	2,6	2,4	2,6	2,5	2,7
PT Portugali	1919	1617	1674	1816	1882	3,2	2,9	2,9	3,1	3,1
RO Romania	1273	1304	1253	1332	1563	2,3	2,4	2,3	2,3	2,5
SE Ruotsi	7502	8433	7307	7556	6862	5,9	6,6	6,0	6,2	5,5
SI Slovenia	343	302	331	347	399	1,5	1,4	1,5	1,5	1,7
SK Slovakia	673	690	687	746	1046	1,2	1,2	1,1	1,2	1,6
Mediaani						3,1	2,9	3,0	3,2	3,0

Lähde: International trade statistics; Market Analysis and Research, International Trade Centre (ITC).

2.2 Palvelujen ulkomaankauppa

Britannian palvelutuonti palveluerittäin ja tärkeimmät kauppakumppanit

Britannian palvelutuonnin suurimmat palveluerät ovat matkailu, muut liike-elämän palvelut ja kuljetus. Matkailun osuus oli vajaa kolmasosa vuosina 2011-2015. Muiden liike-elämän palvelujen osuus oli runsas neljännes. Tähän erään kuuluvat muun muassa tutkimus- ja kehittämispalvelut, lakiasianpalvelut, tilintarkastus-, kirjanpito- ja veroneuvontapalvelut, konsultointi- ja insinööripalvelut sekä mainonta. Kuljetusten osuus oli noin 15 prosenttia.

Rahoituspalvelujen osuus palvelutuonnista on ollut 7-8 prosentin suuruusluokkaa. Televiestintän sekä tietotekniikka- ja tietopalvelujen osuus on pysynyt 7 prosentin paikkeilla. Muualla luokittelemattomien rojaltien ja lisenssien osuus on vaihdellut 5 prosentin molemmin puolin. Pienempiä eräiä ovat henkilökohtaiset, kulttuuri- ja virkistyspalvelut sekä julkishallinnon palvelut. Vuonna 2015 molempien erien osuus oli noin 2 prosenttia.

Taulukko 2.3 Britannian palvelutuonnin arvo palveluerittäin (muiden maiden vienti Britanniaan), milj. euroa, BPM6 luokitus

Koodi	Palveluerä	2011	2012	2013	2014	2015
S	Kaikki palvelut	142246	157773	157739	163416	190713
SOX	Liiketoiminnalliset palvelut	137450	152148	152249	158157	187121
4	Matkailu	41375	45650	44076	48077	57791
10	Muut liike-elämän palvelut	38922	44767	43319	44424	53153
3	Kuljetus	20736	23892	23220	24232	31791
7	Rahoituspalvelut	11562	11542	13721	12516	13805
9	Televiestintä, tietotekniikka- ja tietopalvelut	9677	11327	11180	11776	13125
8	Muualla luokittelemattomat rojalit ja lisenssit	8099	7406	7564	7411	9654
11	Henkilökohtaiset, kulttuuri- ja virkistyspalvelut	2735	3127	3846	3932	4224
12	Muualla luokittelemattomat julkishallinnon palvelut	4796	5625	5490	5258	3592
5	Rakentaminen	1379	2178	2292	2734	2185
6	Vakuutus- ja eläkepalvelut	2724	1973	1588	1719	441
1	Tuotannolliset palvelut	59	70	351	831	na
2	Muualla luokittelemattomat huolto- ja korjauspalvelut	181	216	1092	505	na

Lähde: International trade statistics; Market Analysis and Research, International Trade Centre (ITC).

Rakentamisen osuus oli 1-1,7 prosenttia vuosina 2011-2015. Vakuutus- ja eläkepalvelujen osuus on laskenut vuoden 2011 1,9 prosentista 0,2 prosenttiin vuonna 2015. Tuotannollisten palvelujen sekä huolto- ja korjauspalvelujen tuonti on hyvin pieni. Tilastot perustuvat BPM6 luokitukseen (Balance of Payments and International Investment Position Manual), eli Kansainvälisen valuuttarahaston maksutasekäsikirjan (6. painos) ohjeisiin ja suosituksiin. Ensimmäiset BPM6 manuaaliin perustuvat tilastot julkaistiin vuoden 2014 lopulla. Monessa EU-maassa tilastointityö on osittain vielä kesken.

Noin puolet Britannian koko palvelutuonnista on peräisin EU-maista (Liite 1). Näistä suurimmat viejamaat ovat Ranska, Espanja ja Saksa. Vuonna 2014 Ranskan osuus Britannian palvelutuonnista oli 9,2 prosenttia, Espanjan osuus oli 7,9 prosenttia ja Saksan osuus oli 7,5 prosenttia. Irlannin, Italian, Alankomaiden ja Sveitsin osuudet olivat 3-4 prosenttia. Belgian, Kreikan, Luxemburgin, Puolan, Portugalin ja Ruotsin osuudet olivat 1-2 prosenttia. Kaikkien muiden maiden osuudet olivat alle prosentin. Suomen osuus Britannian palvelutuonnista oli 0,4 prosenttia vuonna 2014.

Taulukko 2.4 Palveluerien osuudet Britannian palvelutuonnista (muiden maiden vienti Britanniaan), %-osuus, BPM6 luokitus

Koodi	Palveluerä	2011	2012	2013	2014	2015
S	Kaikki palvelut	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
SOX	Liiketoiminnalliset palvelut	96,6	96,4	96,5	96,8	98,1
4	Matkailu	29,1	28,9	27,9	29,4	30,3
10	Muut liike-elämän palvelut	27,4	28,4	27,5	27,2	27,9
3	Kuljetus	14,6	15,1	14,7	14,8	16,7
7	Rahoituspalvelut	8,1	7,3	8,7	7,7	7,2
	Televiestintä, tietotekniikka- ja tietopalvelut					
9	Muualla luokittelemattomat rojaltit ja lisenssit	6,8	7,2	7,1	7,2	6,9
8	Henkilökohtaiset, kulttuuri- ja virkistyspalvelut	5,7	4,7	4,8	4,5	5,1
11	Muualla luokittelemattomat julkishallinnon palvelut	1,9	2,0	2,4	2,4	2,2
12	Rakentaminen	3,4	3,6	3,5	3,2	1,9
5	Vakuutus- ja eläkepalvelut	1,0	1,4	1,5	1,7	1,1
6	Tuotannolliset palvelut	1,9	1,3	1,0	1,1	0,2
1	Muualla luokittelemattomat huolto- ja korjauspalvelut	0,0	0,0	0,2	0,5	na
2		0,1	0,1	0,7	0,3	na

Lähde: International trade statistics; Market Analysis and Research, International Trade Centre (ITC).

Kuljetuspalvelujen tuonnista yli puolet tulee EU-maista (liitetaulukko 2). Ranska oli vuonna 2014 suurin vientimaa 13 prosentin osuudellaan ja Espanja oli toiseksi suurin 10 prosentin osuudellaan. Saksan, Irlannin, Italian, Alankomaiden ja Kreikan osuudet olivat 3- 4 prosenttia. Belgian, Tanskan, Norjan, Puolan, Portugalin ja Sveitsin osuudet olivat 1-2 prosenttia. Muiden maiden osuudet jäivät alle prosentin. Myös kuljetuspalvelujen tuonnissa Suomen osuus oli 0,4 prosenttia vuonna 2014.

Matkailupalvelujen tuonnissa EU28-maiden osuus oli vajaat 60 prosenttia vuonna 2014 (liitetaulukko 3). Espanjan osuus oli suuri, peräti 17,5 prosenttia. Käytännössä tämä tarkoittaa sitä että Espanja on brittiläisten suosituin lomakohde. Ranskan osuus oli 10,8 prosenttia ja Italian 5,2 prosenttia. Kreikan osuus oli 3,5 ja Portugalin 3,3 prosenttia. Saksan ja Irlannin osuudet olivat vajaat 3 prosenttia. Alankomaiden, Puolan ja Sveitsin osuudet olivat noin 2 prosenttia. Britannian matkailupalvelujen tuonnissa vuonna 2014 Suomen osuus oli 0,3 prosenttia.

Britannian palveluvienti palveluerittäin ja tärkeimmät kauppakumppanit

Britannian palveluviennin suurimmat palveluerät ovat muut liike-elämän palvelut sekä rahoituspalvelut. Muiden liike-elämän palvelujen osuus oli runsas neljännes vuosina 2011-2015. Alaeristä ei ole tilastotietoja saatavilla. Rahoituspalvelujen osuus oli noin neljännes. Matkailu- ja kuljetuspalvelujen osuus palveluviennistä oli noin 12 prosenttia. Vakuutus- ja eläkepalvelujen osuus on vaihdellut 8 ja 10 prosentin välillä. Televiestintä-, tietotekniikka- ja tietopalvelujen osuus on pysytellyt 7-8 prosentissa.

Muualle luokittelemattomien rojaltien ja lisenssien osuus on pysynyt melko vakaana noin 5 prosentissa. Julkishallinnon palvelujen osuus Britannian palveluviennistä on runsas prosentti. Henkilökohtaisten, kulttuuri- ja virkistyspalvelujen osuus on laskenut vajaasta kahdesta prosentista prosenttiin. Rakentamisen osuus laski puoleen prosenttiin vuonna 2015. Tuotannollisten palvelujen osuus nousi runsaaseen prosenttiin vuosina 2013-2014. Huolto- ja korjauspalvelujen osuus on alle prosentin.

Vajaat 40 prosenttia Britannian koko palveluviennistä suuntautuu EU-maihin (liitetaulukko 4). Palveluviennissä EU-maiden osuus on selvästi pienempi kuin Britannian palvelutuonnissa, ja viennissä palvelut jakaantuvat tasaisemmin eri maiden välille kuin tuonnissa. Britannian palveluviennin arvo on kuitenkin huomattavasti suurempi kuin palvelutuonnin arvo.

Palveluviennin suurimmat tuontimaat ovat Ranska, Saksa, Alankomaat ja Sveitsi noin 5 prosentin osuudellaan. Irlannin, Italian ja Espanjan osuudet ovat suuruusluokkaa 3-4 prosenttia. Suomen osuus Britannian palveluviennistä oli 0,6 prosenttia vuonna 2014. Maamme osuus oli suu-

rempi Britannian palveluviennissä kuin –tuonnissa. Suomi tuo arvoltaan enemmän palveluja Britanniaista kuin se vie sinne.

Britannian kuljetuspalvelujen viennissä EU-maiden osuus on suurempi kuin koko palveluvien-
nissä (liitetaulukko 5). Suurimmat vientimaat ovat Ranska, Saksa, Italia ja Espanja 6-7 prosentin
osuudella. Sveitsin (EFTA-maa) osuus oli vajaa 5 prosenttia vuonna 2014 ja Tanskan ja Alan-
komaiden osuudet olivat noin 3 prosenttia. Suomen osuus Britannian kuljetuspalvelujen viennis-
tä oli vain 0,2 prosenttia eli vähemmän kuin koko palveluviennissä.

Matkailupalvelujen viennissä EU-maiden osuus on runsaat 40 prosenttia (liitetaulukko 6). Tär-
kein vientimaa on Italia vajaan 8 prosentin osuudella. Ranskan ja Saksan osuudet ovat runsaat
5 prosenttia ja Espanjan ja Alankomaiden osuudet ovat runsaat 3 prosenttia. Suomen osuus
Britannian matkailupalvelujen viennistä oli 0,5 prosenttia, osuus oli hieman pienempi kuin koko
palveluviennissä.

Taulukko 2.5 Britannian palveluviennin arvo palveluerittäin (muiden maiden tuonti Britanniaista), milj. euroa, BPM6 luokitus

Koodi	Palveluerä	2011	2012	2013	2014	2015
S	Kaikki palvelut	221025	249561	253217	274937	314483
SOX	Liiketoiminnalliset palvelut	218317	246603	250160	271846	310859
10	Muut liike-elämän palvelut	57580	62959	66872	71481	83977
7	Rahoituspalvelut	58833	61540	59059	61582	76321
4	Matkailu	26092	29853	31483	35457	38621
3	Kuljetus	24872	29002	27850	33412	37149
6	Vakuutus- ja eläkepalvelut	16934	24215	23449	25159	25008
9	Televiestintä, tietotekniikka- ja tietopalvelut	15349	19440	17681	20433	24326
8	Mualla luokittelemattomat rojalit ja lisenssit	12382	12131	12899	13688	14441
12	Mualla luokittelemattomat julkishallinnon palvelut	2707	2958	3058	3091	3624
11	Henkilökohtaiset, kulttuuri- ja virkistyspalvelut	3654	4336	3593	2660	3335
5	Rakentaminen	1771	2035	2651	2458	1665
1	Tuotannolliset palvelut	585	756	3190	3596	na
2	Mualla luokittelemattomat huolto- ja korjauspalve- lut	264	337	1432	1920	na

Lähde: International trade statistics; Market Analysis and Research, International Trade Centre (ITC).

Taulukko 2.6 Palveluerien osuudet Britannian palveluviennistä (muiden maiden tuonti Britanniaista), %-osuus, BPM6 luokitus

Koodi	Palveluerä	2011	2012	2013	2014	2015
S	Kaikki palvelut	100	100	100	100	100
SOX	Liiketoiminnalliset palvelut	98,8	98,8	98,8	98,9	98,8
10	Muut liike-elämän palvelut	26,1	25,2	26,4	26,0	26,7
7	Rahoituspalvelut	26,6	24,7	23,3	22,4	24,3
4	Matkailu	11,8	12,0	12,4	12,9	12,3
3	Kuljetus	11,3	11,6	11,0	12,2	11,8
6	Vakuutus- ja eläkepalvelut	7,7	9,7	9,3	9,2	8,0
9	Televiestintä, tietotekniikka- ja tietopalvelut	6,9	7,8	7,0	7,4	7,7
8	Mualla luokittelemattomat rojalit ja lisenssit	5,6	4,9	5,1	5,0	4,6
12	Mualla luokittelemattomat julkishallinnon palvelut	1,2	1,2	1,2	1,1	1,2
11	Henkilökohtaiset, kulttuuri- ja virkistyspalvelut	1,7	1,7	1,4	1,0	1,1
5	Rakentaminen	0,8	0,8	1,0	0,9	0,5
1	Tuotannolliset palvelut	0,3	0,3	1,3	1,3	na
2	Mualla luokittelemattomat huolto- ja korjauspalvelut	0,1	0,1	0,6	0,7	na

Lähde: International trade statistics; Market Analysis and Research, International Trade Centre (ITC).

Britannian osuus EU-maiden palveluviennistä ja -tuonnista

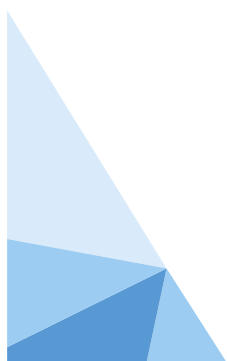
Edellisessä luvussa tarkasteltiin palveluvientiä ja –tuontia Britannian näkökulmasta. Tässä
luvussa tarkastellaan palvelujen ulkomaankauppaa Britannian kanssa muiden maiden näkö-
kulmasta – siis sitä kuinka tärkeää palvelukauppa Britannian kanssa on verrattuna kauppaan
muiden maiden kanssa. Taulukossa 2.7 on eriteltynä EU-maiden palvelujen vienti Britanniaan
ja Britannian osuus maiden koko palveluviennistä. Britannian merkitys palvelujen vientimaana
on suurin Irlannille ja Kyprokselle. Sen osuus näiden kahden maan koko palveluviennistä on
noin 20 prosenttia. Britannia on hyvin tärkeä kohdemaata myös Kreikalle, Portugalille ja Lu-
xembourgille, osuus oli 14-16 prosenttia vuonna 2014. Belgian, Bulgarian, Saksan, Ranskan,
Latvian, Alankomaiden ja Ruotsin palveluviennin Britannian osuus oli suuruusluokkaa 9-12
prosenttia vuonna 2015. Tanskan, Unkarin, Italian, Puolan ja Romanian palveluviennissä

osuus on noin 7-8 prosenttia. Britannian osuus Suomen koko palveluviennistä oli 5,4 prosenttia vuonna 2013 ja 6,2 prosenttia vuonna 2014. Vuodelta 2015 tietoja ei vielä ole saatavilla yhtenäisillä tilastointiperiaatteilla. Slovenian ja Slovakian osuus on pienin, vajaat 3 prosenttia.

Ruotsin palveluviennistä Britanniaan on enemmän tilastoja kuin Suomen palveluviennistä. Vuonna 2015 Britannian osuus Ruotsin koko palveluviennistä oli 9,3 prosenttia. Kuljetuspalvelujen Britannia-osuus oli 8 prosenttia. Merikuljetuksissa osuus on suurempi kuin posti- ja kuriiripalveluissa. Matkailupalveluissa Britannian osuus oli 6,2 prosenttia. Rakentamisessa Britannian osuus oli 5,4 prosenttia vuonna 2014 ja 2,8 prosenttia vuonna 2015. Vakuutus- ja eläkepalvelujen osuus oli 11,6 prosenttia vuonna 2015. Suoran vakuutuksen merkitys on suurempi kuin jälleenvakuutuksen merkitys. Rahoituspalvelujen Britannia-osuus oli 5,6 prosenttia vuonna 2015. Muualle luokittelemattomien rojaltien ja lisenssien osuus oli 11 prosenttia vuonna 2014 ja 21 prosenttia vuonna 2015. Tärkeä ryhmä on lisenssit jotka koskevat t&k-tulosten käyttöä. Ruotsin televiestintä-, tietotekniikka- ja tietopalvelujen viennistä noin 6 prosenttia menee Britanniaan. Vuonna 2014 osuus oli 12,9 prosenttia televiestinnässä, 4,6 prosenttia tietotekniikkapalveluissa ja 16,8 prosenttia tietopalveluissa. Tutkimus- ja kehitystyössä Britannian osuus oli 13,8 prosenttia vuonna 2014. Konsulttipalvelujen viennissä Britannian osuus oli 11,3 prosenttia vuonna 2014. Lakipalveluissa osuus oli huomattavasti suurempi, 17,4 prosenttia. Kirjanpidossa ja veropalveluissa osuus oli vajaat 6 prosenttia. Markkinointipalveluissa osuus oli 9 prosenttia. Arkkitehtipalveluiden viennissä Britannian osuus oli 13 prosenttia vuonna 2013 ja 23 prosenttia vuonna 2014. Henkilökohtaisten, kulttuuri- ja virkistyspalvelujen viennissä osuus oli 20 prosenttia vuonna 2015.

Ruotsin koko palveluviennistä Britanniaan muualle luokittelemattomien rojaltien ja lisenssien osuus oli 27,4 prosenttia ja muiden liike-elämän palvelujen osuus oli 26,5 prosenttia vuonna 2015. Televiestintä, tietotekniikka- ja tietopalvelujen osuus oli 14,5 prosenttia ja kuljetuspalvelujen osuus oli 12 prosenttia. Matkailun osuus oli 11,5 prosenttia. Rahoituspalvelujen osuus oli 3,9 prosenttia. Vakuutus- ja eläkepalvelujen osuus oli 1,6 prosenttia. Henkilökohtaisten, kulttuuri- ja virkistyspalvelujen osuus oli 1,2 prosenttia. Julkishallinnon palvelujen, huolto- ja korjauspalvelujen sekä rakentamisen osuudet olivat vain 0,3 prosenttia. Tuotannollisten palvelujen osuus oli 0,1 prosenttia.

EU-maiden sekä Islannin ja Norjan palvelujen tuonti Britanniaa ja Britannian osuus maiden koko palvelutuonnista vuosina 2011-2015 esitetään taulukossa 2.8. Espanjan, Kreikan, Islannin, Luxemburgin ja Maltan Britannia-osuudet ovat joinakin vuosina nousseet yli 15 prosentin. Kyproksen, Ranskan, Irlannin, Alankomaiden, Portugalin, Romanian ja Ruotsin palvelutuonnissa Britannian osuus on ylittänyt 10 prosentin. Britannia näyttää olevan melko tärkeä kaupakumppani palvelutuonnissa myös usealle muulle EU-maalle. Suomen palvelujen tuonnissa Britannian osuus oli 6,6 prosenttia vuonna 2013 ja 7,3 prosenttia vuonna 2014. Tilastoja vuodelta 2015 ei ole vielä julkaistu yhtenäisillä tilastointiperiaatteilla.

Taulukko 2.7 EU-maiden sekä Islannin palvelujen vienti Britanniaan ja Britan- nian osuus maiden koko palveluviennistä, milj. euroa, BPM6 luokitus

EU-maa	2011 arvo	2012 arvo	2013 arvo	2014 arvo	2015 arvo	2011 %	2012 %	2013 %	2014 %	2015 %
AT Itävalta	1504	1588	1816	1929	2096	3,5	3,5	3,7	3,8	4,0
BE Belgia	7192	6790	7099	7982	8751	9,5	8,2	8,4	8,6	8,7
BG Bulgaria	579	540	551	576	651	9,0	7,9	8,0	8,5	9,1
CY Kypros	1224	1233	1457	1314	1740	17,0	17,0	18,7	17,2	21,9
CZ Tsekin tasavalta	790	867	1027	1123	1201	4,5	4,6	5,5	5,9	5,8
DE Saksa	18840	20306	20271	20593	22334	10,5	10,6	10,1	9,9	9,8
DK Tanska	2780	3020	3166	3665	3832	5,8	5,8	5,9	6,7	6,9
EE Viro	180	195	227	256	248	4,5	4,4	4,7	4,8	4,7
ES Espanja	na	na	na	na	na	na	na	na	na	na
FI Suomi	na	na	1193	1314	na	na	na	5,4	6,2	na
FR Ranska	19388	19901	21052	23690	25038	11,4	10,9	10,9	11,4	11,6
GR Kreikka	3946	4136	4180	4965	4573	14,0	15,2	14,9	16,0	16,4
HU Unkari	1201	1139	1147	1377	1547	6,9	7,1	6,7	7,5	8,0
HR Kroatia	323	349	298	468	505	3,4	3,6	3,0	4,6	4,5
IE Irlanti	14545	15912	17638	20138	22625	19,3	18,6	19,0	19,8	19,6
IS Islanti	na	na	256	na	na	na	na	8,5	na	na
IT Italia	6594	6837	6391	6776	7298	8,3	8,1	7,6	7,8	8,1
LT Liettua	129	160	180	198	250	3,2	3,4	3,3	3,4	4,2
LU Luxemburg	6450	7512	9037	10874	na	12,4	12,7	13,5	14,5	na
LV Latvia	236	261	297	337	387	6,8	6,9	7,6	8,8	9,6
MT Malta	931	951	1064	na	na	11,8	11,5	12,5	na	na
NL Alankomaat	14010	13086	14440	15621	16765	11,1	10,0	10,7	10,5	10,3
NO Norja	na	na	na	na	na	na	na	na	na	na
PL Puola	1852	1926	2042	2333	2911	6,3	5,9	6,1	6,5	7,4
PT Portugal	2751	2922	3124	3270	3733	14,3	14,6	14,2	13,9	14,8
RO Romania	792	837	832	991	1092	9,1	8,5	6,2	6,6	6,5
SE Ruotsi	3255	3860	4024	4211	5950	7,0	7,5	7,5	7,4	9,3
SI Slovenia	143	137	126	143	165	2,9	2,7	2,4	2,6	2,8
SK Slovakia	na	na	201	200	210	na	na	2,9	2,9	2,9
Mediaani						8,6	8,0	7,5	7,5	8,1

Lähde: International trade statistics; Market Analysis and Research, International Trade Centre (ITC).

Taulukko 2.8 EU-maiden sekä Islannin ja Norjan palvelujen tuonti Britannia- sta ja Britannian osuus maiden koko palvelutuonnista, milj. euroa, BPM6 luokitus

EU-maa	2011 arvo	2012 arvo	2013 arvo	2014 arvo	2015 arvo	2011 %	2012 %	2013 %	2014 %	2015 %
AT Itävalta	1395	1478	1615	1666	1945	4,4	4,3	4,2	4,2	4,7
BE Belgia	5549	6309	6488	7331	9081	8,1	8,3	8,3	8,3	9,5
BG Bulgaria	209	237	236	273	332	5,9	5,8	5,7	6,5	7,5
CY Kypros	499	563	596	634	658	13,0	14,2	12,8	13,5	13,3
CZ Tsekin tasavalta	848	888	820	817	878	5,9	5,6	5,2	4,8	4,9
DE Saksa	19195	19614	19006	20190	21750	9,0	8,5	7,7	8,1	8,3
DK Tanska	3924	4343	4118	4199	4556	8,9	9,2	8,8	9,0	9,4
EE Viro	142	152	204	204	222	5,2	4,9	5,7	5,6	6,1
ES Espanja	12948	14018	na	na	na	19,0	20,0	na	na	na
FI Suomi	na	na	1570	1668	na	na	na	6,6	7,3	na
FR Ranska	13422	13811	16662	19223	21956	9,8	10,2	9,8	10,1	10,7
GR Kreikka	2570	2755	2079	1940	1904	18,5	22,4	16,9	15,2	17,3
HU Unkari	895	874	846	871	913	7,1	7,0	6,5	6,5	6,4
HR Kroatia	188	185	120	123	167	6,5	6,0	3,9	4,0	4,8
IE Irlanti	10106	10174	9862	11340	11861	12,2	11,7	10,6	10,4	8,7
IS Islanti	361	394	315	na	na	19,3	18,1	14,8	na	na
IT Italia	6113	6158	6453	7675	7876	7,4	7,5	7,7	8,8	8,7
LT Liettua	124	153	235	222	222	4,5	4,6	5,8	5,3	5,3
LU Luxemburg	3508	3595	7324	9252	na	11,5	11,0	14,4	16,0	na
LV Latvia	93	115	157	133	133	4,9	5,7	7,4	6,3	5,8
MT Malta	518	511	628	na	na	22,5	21,6	8,8	na	na
NL Alankomaat	9375	10261	15575	13155	14366	10,7	11,0	13,7	10,1	10,1
NO Norja	3863	4206	na	na	na	11,4	11,1	na	na	na
PL Puola	1726	1961	1990	2143	2737	7,5	7,9	7,7	7,8	9,3
PT Portugal	1218	1145	1197	1344	1518	10,8	10,8	11,0	11,1	11,8
RO Romania	608	707	659	774	1047	8,8	9,7	7,5	8,4	10,6
SE Ruotsi	3688	3807	4462	5106	5703	9,5	9,0	9,9	10,2	10,6
SI Slovenia	174	151	145	151	159	5,2	4,5	4,1	4,0	4,1
SK Slovakia	359	279	175	192	202	7,0	5,3	2,7	2,8	2,8
Mediaani						8,9	8,8	7,7	8,1	8,7

Lähde: International trade statistics; Market Analysis and Research, International Trade Centre (ITC).

2.3 EU- ja Efta-maiden kokonaisvienti ja –tuonti kauppakumppanina Britannia

Britannian osuus Suomen koko tavara- ja palveluviennistä oli 5 prosenttia vuonna 2013 ja 5,4 prosenttia vuonna 2014. EU- ja Efta-maiden vastaavien osuuksien mediaani oli tuolloin 6,5 ja 6,0 prosenttia. Näiden kahden vuoden tiedoista nähdään, että Britannian merkitys Suomen viennille on pienempi kuin EU- ja Efta-maille keskimäärin. Vuosille 2011, 2012 ja 2015 Suomen Britannia-osuuksia ei pystytä laskemaan, koska palveluviennin tilastoja ei tällä hetkellä ole saatavilla. Palveluviennin selvästi mediaania pienemmän osuuden vuoksi Suomen koko tavara- ja palveluviennin Britannia-osuus jää mediaania pienemmäksi. Tärkeintä Britannian-kauppa oli Irlannille, jonka vientiosuus vuosina 2011-2015 keskimäärin oli 17,4 prosenttia. Kyprokselle Britannia oli lähes yhtä tärkeä, maan vientiosuus oli keskimäärin 16,9 prosenttia. Luxemburgin Britannia-osuus oli 11,8 prosenttia. Kreikassa ja Maltassa Britannian osuus koko viennistä oli keskimäärin 9,8 prosenttia. Alankomaissa osuus oli 8,9 prosenttia, Portugalissa 8,5 prosenttia ja Ranskassa 8,2 prosenttia. Eri maiden vientiosuudet esitetään taulukossa 2.9.

Palveluiden osuus on hyvin suuri Luxemburgin, Kyproksen, Maltan ja Kreikan viennissä, 80-90 prosenttia. Tarkat luvut esitetään liitetaulukossa 7. Kroatiassa osuus on noin 70 prosenttia. Bulgariassa, Irlannissa ja Portugalissa osuus on 50-60 prosenttia. Tavaraviennin osuudet ovat tietysti peilikuva palveluviennin osuuksista. Slovakiassa, Tsekin tasavallalla, Liettualla ja Puolalla on suurimmat osuudet, yli 80 prosenttia. Belgiassa, Saksassa ja Sloveniassa osuus on vajaat 80 prosenttia. Itävallan, Unkarin, Suomen, Italian ja Alankomaiden, Romanian tavaraviennin osuus on noin 70 prosenttia. Tanskan ja Ruotsin tavaraviennin osuudet ovat laskeutuneet runsaasta 70 prosentista vuonna 2011 vajaaseen 60 prosenttiin vuonna 2015.

Taulukko 2.9 EU- ja EFTA-maiden tavaroiden ja palveluiden vienti Britanniaan ja Britannian osuus maiden koko viennistä, milj. euroa, BPM6 luokitus

Vientimaa	2011 arvo	2012 arvo	2013 arvo	2014 arvo	2015 arvo	2011 %	2012 %	2013 %	2014 %	2015 %
AT Itävalta	5054	4890	5277	5657	6088	3,1	2,9	3,0	3,2	3,3
BE Belgia	30967	31363	36349	37602	40422	7,4	7,3	7,7	8,4	8,8
BG Bulgaria	957	937	1020	1065	1237	3,6	3,4	3,5	3,7	4,1
CH Sveitsi	na	na	na	na	na	na	na	na	na	na
CY Kypros	1349	1360	1666	1452	1861	15,7	15,7	17,7	16,0	19,2
CZ Tsekin tasavalta	6072	6702	6926	7797	8743	4,5	4,8	4,9	5,2	5,4
DE Saksa	84275	91081	91524	99677	111265	6,8	7,1	7,1	7,5	7,8
DK Tanska	10296	10778	9781	9664	8770	8,0	8,0	7,1	7,0	6,2
EE Viro	421	457	521	542	575	2,5	2,5	2,8	2,9	3,2
ES Espanja	na	na	na	na	na	na	na	na	na	na
FI Suomi	na	na	3948	4175	na	na	na	5,0	5,4	na
FR Ranska	47275	49207	50485	53939	56573	8,0	8,0	8,1	8,5	8,6
GR Kreikka	4932	4988	5150	5931	5655	9,5	9,1	9,3	10,2	10,6
HU Unkari	4843	4461	4295	4419	5026	5,0	4,6	4,4	4,3	4,6
HR Kroatia	466	500	504	620	714	2,5	2,6	2,6	3,0	3,1
IE Irlanti	28800	31011	31603	33553	38166	17,3	17,5	17,6	17,6	16,8
IS Islanti	na	na	613	na	na	na	na	9,1	na	na
IT Italia	23948	25784	25978	27689	29752	5,3	5,4	5,5	5,7	5,9
LT Liettua	922	1605	1386	1123	1273	3,8	5,8	4,6	3,7	4,4
LU Luxemburg	6857	7891	9401	11288	na	10,7	11,3	12,1	13,1	na
LV Latvia	498	582	665	848	929	4,1	4,3	4,8	6,0	6,5
MT Malta	1078	1076	1171	na	na	9,7	9,3	10,4	na	na
NL Alankomaat	44088	47722	50835	52174	54839	8,7	8,5	9,0	9,0	9,3
NO Norja	na	na	na	na	na	na	na	na	na	na
PL Puola	10589	11381	12066	12612	14840	6,4	6,6	6,5	6,4	6,9
PT Portugali	4982	5308	5735	6212	7080	8,0	8,1	8,3	8,7	9,4
RO Romania	2239	2459	2863	3143	3472	4,2	4,5	4,5	4,6	4,9
SE Ruotsi	12435	13938	12078	12880	14798	6,9	7,5	6,7	7,1	7,8
SI Slovenia	637	597	567	609	699	2,5	2,3	2,1	2,1	2,3
SK Slovakia	na	na	3111	3516	3882	na	na	4,4	4,9	5,2
Mediaani						6,6	6,8	6,5	6,0	6,2

Lähde: International trade statistics; Market Analysis and Research, International Trade Centre (ITC).

Suomen koko tavara- ja palvelutuonnista Britannian osuus oli 4,1 prosenttia vuonna 2013 ja 4,3 prosenttia vuonna 2014. EU- ja Efta-maiden vastaavien osuuksien mediaani oli molempina vuosina 4,2 prosenttia. Vaikka tilastoja on saatavilla Suomen osalta vain kahdelle vuodelle palvelutuonnin puuttuvien tietojen takia, voidaan kuitenkin vetää johtopäätös että Britannian merkitys Suomen koko tuonnille on samaa suuruusluokkaa kuin EU- ja Efta-maille keskimäärin. Palvelutuonnissa Suomen osuus on tosin EU- ja Efta-maiden mediaania hieman pienempi. Britannia tuontimaana on tärkein Irlannille, vaikka sen merkitys on selvästi vähentynyt viimeisten 5-6 vuoden aikana. Vuosina 2011-2015 Britannian osuus Irlannin tuonnista oli keskimäärin 18,1 prosenttia (taulukko 2.10). Maltan tuonnista osuus oli keskimäärin 10,8 prosenttia ja Kyproksen tuonnista 10,2 prosenttia. Luxemburgissa Britannia-tuonnin osuus oli 9,6 prosenttia. Islannissa Britannian osuus koko tuonnista oli keskimäärin 9,6 prosenttia. Norjassa osuus oli 8,0 prosenttia, Alankomaissa 7,6 prosenttia, Espanjassa 7,3 prosenttia ja Ruotsissa 7,1 prosenttia.

Palveluiden osuus tuonnista Britanniaa on suurin Luxemburgissa, missä se on yli 90 prosenttia. Kreikassa osuus on runsaat 60 prosenttia. Viennissä palvelujen osuus vaihtelee enemmän maiden välillä kuin tuonnissa. Palvelutuonnin osuus on useassa maassa noin 30-40 prosenttia. Tarkat luvut esitetään liitetaulukossa 8. Tsekin tasavallalla, Liettualla, Slovakiassa, Belgialla ja Virolle on suurimmat tavaroiden osuudet tuonnissa Britanniaa, noin 70 prosenttia. Saksan, Alankomaiden ja Ruotsin tavaratuonnin osuudet Britannian kanssa käytävästä tuontikaupasta ovat selvästi laskeneet viidessä vuodessa. Saksan tavaratuonnin osuus oli 63,8 prosenttia vuonna 2015, Alankomaiden oli 59,6 prosenttia ja Ruotsin oli 54,6 prosenttia. Suomen tavaratuonnin osuus on runsaat 50 prosenttia.

Taulukko 2.10 EU- ja EFTA-maiden tavaroiden ja palveluiden tuonti Britannias- ta ja Britannian osuus maiden koko tuonnista

Tuontimaa	2011 arvo	2012 arvo	2013 arvo	2014 arvo	2015 arvo	2011 %	2012 %	2013 %	2014 %	2015 %
AT Itävalta	3411	3492	3569	3718	4292	2,1	2,1	2,1	2,2	2,5
BE Belgia	25440	24783	25805	23987	25967	6,3	5,9	5,8	5,6	6,0
BG Bulgaria	572	602	618	717	813	2,1	2,0	2,1	2,4	2,6
CH Sveitsi	na	na	na	na	na	na	na	na	na	na
CY Kypros	1049	975	907	1007	1109	10,4	10,0	9,5	10,3	11,0
CZ Tsekin tasavalta	2909	2960	2874	3287	3597	2,4	2,4	2,3	2,5	2,5
DE Saksa	63974	61049	58441	58677	60082	5,7	5,4	5,1	5,0	4,9
DK Tanska	8230	8260	8090	7746	8030	7,3	7,0	6,7	6,4	6,4
EE Viro	612	733	828	702	638	3,7	3,9	4,4	3,7	3,6
ES Espanja	23485	24054	na	na	na	7,1	7,4	na	na	na
FI Suomi	na	na	3357	3448	na	na	na	4,1	4,3	na
FR Ranska	35426	36569	37442	38798	41438	5,4	5,6	5,5	5,7	5,8
GR Kreikka	3878	3882	3202	3137	3101	6,3	6,4	5,5	5,3	5,8
HU Unkari	2383	2270	2223	2222	2444	2,8	2,6	2,5	2,4	2,6
HR Kroatia	429	423	275	343	376	2,2	2,2	1,4	1,7	1,7
IE Irlanti	26763	26607	26540	28566	29841	20,4	19,5	18,6	17,6	14,4
IS Islanti	541	566	541	na	na	10,1	9,6	9,2	na	na
IT Italia	17015	15870	16121	17948	18440	3,5	3,4	3,6	4,0	4,0
LT Liettua	475	703	857	1297	971	1,9	2,5	2,8	4,2	3,3
LU Luxemburg	3873	3928	7638	9547	na	7,9	7,6	11,1	12,6	na
LV Latvia	288	316	358	381	365	2,2	2,2	2,4	2,6	2,5
MT Malta	875	881	935	na	na	12,8	11,7	8,0	na	na
NL Alankomaat	32591	37634	42939	38557	35601	7,4	7,8	8,7	7,5	6,8
NO Norja	8022	8536	na	na	na	7,9	8,1	na	na	na
PL Puola	5592	5500	6001	6268	7288	3,2	3,2	3,3	3,3	3,6
PT Portugali	3137	2761	2871	3160	3400	4,4	4,1	4,2	4,4	4,7
RO Romania	1881	2011	1912	2106	2610	3,0	3,2	3,0	3,1	3,6
SE Ruotsi	11190	12240	11769	12662	12565	6,7	7,2	7,1	7,4	7,1
SI Slovenia	516	454	476	498	558	2,0	1,8	1,9	1,9	2,1
SK Slovakia	1032	969	862	938	1249	1,7	1,5	1,3	1,4	1,7
Mediaani						4,9	4,8	4,2	4,2	3,6

Lähde: International trade statistics; Market Analysis and Research, International Trade Centre (ITC).

2.4 Yhteenveto Suomen ja Britannian välisestä tavara- ja palvelukaupasta

Britannian merkitys Suomen tavaroiden ja palvelujen viennille on hieman pienempi kuin EU- ja Efta-maiden viennille keskimäärin. Britannian osuus Suomen kokonaisviennistä oli vuosina 2013-2014 keskimäärin 5,2 prosenttia, kun vastaava EU- ja Efta-maiden mediaani oli 6,3 prosenttia. Tavaraviennissä osuus on suunnilleen sama kuin mediaani, mutta palveluviennissä se on pienempi.

Britannian osuus Suomen tavaraviennistä puolittui kymmenessä vuodessa, vuodesta 2001 vuoteen 2010, jonka jälkeen osuus on pysynyt 5 prosentin paikkeilla. Toisin sanoen, Britannia ei enää ole yhtä tärkeä kauppakumppani kuin aikaisemmin. Tuonnissa on tapahtunut samankaltainen muutos. Vuodesta 2009 lähtien Britannian osuus koko Suomen tavaratuonnin arvosta on enää ollut noin 3 prosenttia.

Paperi ja pahvi on edelleen ylivoimaisesti tärkein hyödykeryhmä viennissä Britanniaan. Myös kansainvälisesti katsottuna Suomen paperiteollisuuden vienti Britanniaan on merkityksellinen. Saksa vie eniten paperia, pahvia sekä paperi- ja kartonkituotteita Britanniaan, sen osuus tavararyhmän Britanniaan suuntautuneesta viennin arvosta oli 18 prosenttia vuonna 2015. Suomi oli toisella sijalla 11 prosentin osuudellaan.

Öljytuotteiden osuus Britanniaan suuntautuvan vientimme arvosta on selvästi kasvanut viimeisten viiden vuoden aikana. Muita tärkeitä vientiryhmiä ovat koneet ja laitteet, metallit ja metallituotteet sekä kemialliset aineet ja tuotteet. Sahatavaran ja raakapuun osuus on selvästi pienentynyt vuosien varrella, mutta se on edelleen kohtalaisen suuri. Suomen viennin näkökulmasta vanerin ja puusepäntuotteiden vienti Britanniaan on melko vähäistä, sen osuus on pysytellyt noin 3 prosentissa. Britannian näkökulmasta tilanne näyttää aivan erilaiselta. Suomi oli vuonna 2015 vanerin ja vanerituotteiden kolmanneksi tärkein viejämaa 11 prosentin osuudellaan. Öljytuotteissa ja muissa kemianteollisuuden tuotteissa Suomen osuus on sen sijaan hyvin pieni katsottuna Britannian näkökulmasta.

Suomen tavaratuonnissa Britanniaa suurimmat tavararyhmät ovat koneet ja laitteet, kuljetusvälineet sekä kemialliset aineet ja tuotteet. Kuljetusvälineiden osuus on selvästi noussut 2000-luvun alusta. Vaihtelut tuonnin arvon kehityksessä selittyvät kuitenkin suurimmaksi osaksi koneiden ja laitteiden tuonnin arvon vaihteluilla. Suomen koneiden ja laitteiden tuonnissa Britannia oli seitsemänneksi tärkein tuontimaa vuonna 2015. Kemikaalien ja kemiallisten tuotteiden tuonnissa Britannia oli kahdeksannella sijalla ja moottoriajoneuvojen tuonnissa neljännellä sijalla.

Britanniaan vietyjen palvelujen arvo oli 191 miljardia euroa vuonna 2015 (kaikki maat). Eniten viedään matkailupalveluja, muita liike-elämän palveluja sekä kuljetuspalveluja. Ensimmäiset BPM6 manuaaliin perustuvat tilastot julkaistiin vuoden 2014 lopulla. Monessa EU-maassa tilastointityö on osittain vielä kesken. Tämän takia uuden luokituksen mukaisia palveluviennin tilastoja palveluerittäin ei vielä ole saatavilla Suomen viennistä Britanniaan.

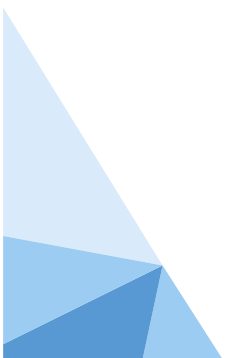
Suomalaisten tilastojen mukaan Suomi toi Britanniaa palveluja 1,7 miljardin euron arvosta vuonna 2014. Palvelujen vienti sinne oli 1,3 miljardia euroa. Britannian osuus Suomen koko palveluviennistä oli 6,2 prosenttia vuonna 2014. Miten palveluvientimme jakautuu eri palveluerille jää toistaiseksi auki.

Britannian tilastoista saadut tiedot palveluerien osuuksista Britannian palvelutuonnista antavat kuitenkin viitteitä siitä, mitkä ovat todennäköisesti tärkeimmät palveluerät myös Suomen palveluviennissä Britanniaan. Britannian tilastoista selviää, että kuljetuspalvelujen tuonnissa

Suomen osuus oli 0,4 prosenttia ja matkailupalvelujen tuonnissa osuus oli 0,3 prosenttia vuonna 2014. Britannian näkökulmasta Suomi ei ole tärkeä maa näissä palveluerissä, mutta Suomen kannalta katsottuna erien merkitys on todennäköisesti huomattavasti suurempi.

Britannian osuus Ruotsin koko palveluviennistä oli 9,3 prosenttia vuonna 2015, eli selvästi suurempi kuin maan osuus Suomen palveluviennistä. Ruotsin palveluviennistä Britanniaan kuljetuspalvelujen osuus oli 12 prosenttia ja matkailun osuus oli 11,5 prosenttia.

Muut maat tuovat Britanniasta eniten muita liike-elämän palveluja, rahoituspalveluja sekä matkailu- ja kuljetuspalveluja. Suomen palvelujen tuonnissa Britannian osuus oli 6,6 prosenttia vuonna 2013 ja 7,3 prosenttia vuonna 2014. Yhteenvedona voidaan todeta, että Britannian osuus on tänä päivänä suurempi Suomen palveluviennissä ja –tuonnissa kuin tavaraviennissä ja –tuonnissa.

3. ULKOMAISTEN VÄLI- JA LOPPUTUOTTEIDEN KÄYTTÖ

Yrityksissä ja julkisella sektorilla valmistettua tuotosta (tavaroita ja palveluja) käytetään joko välituotteina muussa tuotannossa tai lopputuotteina kulutuksessa ja kiinteissä investoinneissa. Lisäksi tuotos voi yksittäisenä vuotena olla muutos varastoissa, mutta tämä erä on ohitettu tässä tutkimuksessa.

Loppukulutus on joko kotitalouksien ja niitä palvelevien voittoa tavoittelemattomien yhteisöjen tai julkisen sektorin kulutusta. Yrityksillä ei ole loppukulutusta – ne käyttävät vain välituotteita. Kiinteitä investointeja tekevät pääasiassa yritykset ja julkinen sektori. Näihin investointeihin lasketaan mukaan investoinnit asuinrakennuksiin ja muihin rakennuksiin, maa- ja vesirakennusinvestoinnit, kone-, laite- ja kuljetusvälineinvestoinnit ja asejärjestelmät sekä kasvatettavat varat ja henkiset omaisuustuotteet. Viimeksi mainittu pitää sisällään tutkimuksen ja tuotekehityksen.

Panos-tuotos -taulukoiden avulla voidaan tarkastella, miltä toimialoilta jokin tietty toimiala hankkii käyttämänsä välituotteet (eli panokset) joko kotimaasta tai tuonnin kautta ulkomailta. Samoin nähdään, miltä toimialoilta ja mistä maista tulevat loppukulutuksessa käytetyt tuotteet ja investointitavarat.

Käyttämämme maailman panos-tuotos -tietokanta WIOD (World Input-Output Database), ks. Timmer ym. (2015), sisältää nämä tiedot 43 yksittäisestä maasta ja koko muusta maailmasta yhteensä vuosina 2000–2014. Tietokannassa on toimialoja yhteensä 56. Tähän selvitykseen ne on enimmäkseen tiivistetty 24 toimialaan, jotta aineistoa ei olisi liikaa. Suurin osa tarkastelusta tehdään vuosien 2012–2014 keskiarvoilla. Kolmesta vuodesta on otettu keskiarvot, koska yksittäisten pienten toimialojen kohdalla on vaihtelua, jolloin vain yhden vuoden käyttäminen voi antaa tilanteesta väärän kuvan. Tietokannan avulla voidaan tarkastella Suomen ja Britannian välisiä panos- ja lopputuotevirtoja sekä niiden merkitystä koko kansantalouden kannalta.

3.1 Brittiläisen tuotoksen vienti eri maihin ja muiden maiden tuotoksen tuonti Britanniaan

Ennen kuin tarkastellaan toimialatasolla brittiläisen tuotoksen käyttöä Suomessa ja suomalaisen tuotoksen käyttöä Britanniassa, tarkastellaan Britannian ja muun maailman välistä kauppaa kokonaistasolla.

Vuosina 2012–2014 brittiläisten välituotteiden viennistä meni EU/Efta-alueelle 45,3 prosenttia ja lopputuotteiden viennistä 36,7 prosenttia (ks. taulukko 3.1). Suhteessa oman maan tuotokseen taloussuhteet Britannian kanssa olivat tärkeimmät Maltalle ja Irlannille. Sen sijaan euroissa mitattuna Britannian suurin asiakas EU:ssa oli Saksa niin välituotteiden kuin lopputuotteidenkin osalta. Seuraavina tulivat Ranska, Irlanti ja Alankomaat.

Belgia, Italia, Sveitsi ja Luxemburg ovat seuraavina rinta rinnan, mutta Luxemburgiin menee melkein yksinomaan välituotteita. Nämä ovat valtaosaltaan brittiläisen rahoitusalan tuotteita luxemburgilaiselle rahoitusosalalle. Näiden maiden jälkeen tulevat Espanja, Ruotsi ja Norja. Suomen osuus brittiläisten toimialojen välituoteviennistä oli 0,4 prosenttia ja lopputuotevien-
nistä 0,5 prosenttia.

EU/Efta-alueen ulkopuolella tärkein vientimaa on Yhdysvallat, joka ohittaa tärkeydessään selvästi myös Saksan. EU:sta löytyvät kuitenkin seuraavaksi tärkeimmät vientimaat, koska Kiinan ja Kanadan merkitys on selvästi pienempi.

Taulukko 3.1 Brittiläisten tuotteiden viennin käypähintainen arvo eri maihin keskimäärin vuosina 2012–2014 järjestettynä kokonaisviennin arvon mukaan

Vientimaa	Välituotteet, milj. euroa	Lopputuotteet, milj. euroa	Yhteensä, milj. euroa	Välituotteet, %	Lopputuotteet, %	Yhteensä, %
EU / Efta	162 107	75 310	237 417	45,3	36,7	42,2
Saksa	27 817	13 131	40 948	7,8	6,4	7,3
Ranska	23 990	9 623	33 613	6,7	4,7	6,0
Irlanti	17 017	8 263	25 281	4,8	4,0	4,5
Alankomaat	13 452	5 081	18 533	3,8	2,5	3,3
Belgia	10 171	4 336	14 508	2,8	2,1	2,6
Italia	8 805	5 596	14 401	2,5	2,7	2,6
Sveitsi	8 806	5 534	14 340	2,5	2,7	2,5
Luxemburg	13 893	133	14 026	3,9	0,1	2,5
Espanja	4 792	4 379	9 171	1,3	2,1	1,6
Ruotsi	5 360	3 168	8 528	1,5	1,5	1,5
Norja	5 793	2 679	8 471	1,6	1,3	1,5
Tanska	4 761	1 496	6 257	1,3	0,7	1,1
Turkki	3 406	2 167	5 573	1,0	1,1	1,0
Puola	2 459	2 304	4 763	0,7	1,1	0,8
SUOMI	1 783	834	2 617	0,5	0,4	0,5
Itävalta	1 497	950	2 447	0,4	0,5	0,4
Tšekki	1 495	703	2 198	0,4	0,3	0,4
Kreikka	1 031	1 154	2 185	0,3	0,6	0,4
Portugali	1 160	928	2 087	0,3	0,5	0,4
Unkari	1 043	431	1 474	0,3	0,2	0,3
Malta	1 113	187	1 299	0,3	0,1	0,2
Romania	712	430	1 142	0,2	0,2	0,2
Kypros	308	493	801	0,1	0,2	0,1
Slovakia	356	183	539	0,1	0,1	0,1
Bulgaria	230	258	489	0,1	0,1	0,1
Kroatia	228	175	403	0,1	0,1	0,1
Liettua	175	218	393	0,0	0,1	0,1
Viro	145	202	346	0,0	0,1	0,1
Latvia	146	160	307	0,0	0,1	0,1
Slovenia	165	114	278	0,0	0,1	0,0
Muut maat	195 871	129 644	325 515	54,7	63,3	57,8
Yhdysvallat	38 918	24 202	63 120	10,9	11,8	11,2
Kiina	7 153	10 253	17 407	2,0	5,0	3,1
Kanada	10 214	3 520	13 734	2,9	1,7	2,4
Venäjä	2 523	7 405	9 928	0,7	3,6	1,8
Japani	5 537	2 663	8 201	1,5	1,3	1,5
Australia	3 738	4 231	7 969	1,0	2,1	1,4
Korea	5 555	1 901	7 456	1,6	0,9	1,3
Intia	5 252	1 113	6 365	1,5	0,5	1,1
Brasilia	2 319	1 950	4 269	0,6	1,0	0,8
Meksiko	1 292	1 077	2 369	0,4	0,5	0,4
Taiwan	963	851	1 815	0,3	0,4	0,3
Indonesia	566	399	965	0,2	0,2	0,2
Muu maailma	111 840	70 077	181 916	31,2	34,2	32,3

Huom. Turkki on tässä otettu mukaan EU/Eftaan, koska se on tulliliitossa EU:n kanssa. Lähteet: WIOD, omat laskelmat.

Maantieteellisen läheisyyden ja sisämarkkinoiden vuoksi Britannia on tärkeämpi vientituotoksen kohde EU/Efta-maille kuin WIOD-tietokannassa oleville muille 12 maalle. Taulukon 3.2 viimeisestä sarakkeesta nähdään, että vuosina 2012–2014 maltalaisen tuotoksen viennistä melkein 29 prosenttia meni Britanniaan. Maltan kohdalla vientituotos on lähinnä rahoitusalan vientiä. Seuraavaksi tärkeimpiä brittimarkkinat olivat Norjalle ja Irlannille. Norjan kohdalla kyse on lähinnä kaivannaisalan tuotoksen viennistä.

Näiden jälkeen tulevat maantieteellisesti lähimpinä mantereella olevat Ranska, Alankomaat, Belgia, Tanska ja Saksa. Suomi on selvästi keskiarvon alapuolella EU/Efta-maiden joukossa. Näin ollen Britannian markkinat ovat muille EU/Efta-maille keskimäärin tärkeämpiä kuin Suomelle. Euroopan ulkopuolisista WIODissa olevista maista Britannian markkinat ovat tärkeimmät Intialle, Yhdysvalloille ja Kanadalle.

Euroissa mitattuna Saksa vie eniten tuotosta Britanniaan, noin 75 miljardia euroa keskimäärin vuosina 2012–2014. Saksan jälkeen tulevat Yhdysvallat ja Kiina reilun 40 miljardin euron viennillä sekä Alankomaat vajaan 31 miljardin euron viennillä.

Euroissa mitattuna EU/Efta-alue vie enemmän tuotostaan Britanniaan kuin se tuo sieltä. Ko-koerosta johtuen EU/Efta-markkinat ovat kuitenkin Britannialle selvästi tärkeämmät kuin Britannian markkinat ovat EU/Efta-maille.

Taulukko 3.2 Eri maiden tuotoksen vienti välituotteiksi ja lopputuotteiksi Britanniaan keskimäärin vuosina 2012–2014 järjestettynä viennin merkityksen mukaan ko. maille

	Väli tuotteet, milj. euroa	Lopputuotteet, milj. euroa	Yhteensä, milj. euroa	Väli tuotteet, % maan väli- tuoteviennistä	Lopputuotteet, % maan loppu- tuoteviennistä	Yhteensä, % maan koko- naisviennistä
EU / Efta	198 956	136 652	335 608	..	..	..
Malta	1 055	1 806	2 861	18,7	41,5	28,6
Norja	23 859	1 169	25 028	18,7	5,1	16,6
Irlanti	12 318	13 276	25 594	11,0	17,6	13,7
Ranska	25 887	17 419	43 306	7,9	7,3	7,7
Alankomaat	20 598	10 077	30 675	6,8	8,1	7,2
Belgia	10 790	7 884	18 674	5,7	8,4	6,6
Tanska	5 042	3 305	8 346	7,1	5,9	6,6
Saksa	40 251	34 580	74 831	5,7	6,5	6,1
Puola	5 216	4 584	9 801	4,8	6,6	5,5
Espanja	7 522	8 178	15 700	4,7	6,5	5,5
Ruotsi	6 561	3 122	9 682	5,7	4,9	5,4
Liettua	868	414	1 282	5,6	5,0	5,4
Turkki	3 649	6 020	9 668	3,6	7,4	5,3
Italia	12 019	10 927	22 946	5,0	5,7	5,3
Portugali	1 509	1 169	2 678	4,3	5,9	4,9
Slovakia	1 264	1 643	2 907	3,7	6,2	4,8
Sveitsi	7 195	3 103	10 298	4,8	2,9	4,0
Tšekki	2 563	2 120	4 684	3,5	4,8	4,0
Unkari	1 903	1 373	3 276	3,8	4,1	3,9
Kreikka	1 019	554	1 573	3,6	4,3	3,9
SUOMI	2 239	665	2 904	4,3	2,7	3,8
Kypros	156	110	265	3,1	5,4	3,8
Latvia	334	78	412	4,5	2,3	3,8
Romania	794	665	1 459	2,2	3,8	2,8
Itävalta	2 177	1 468	3 645	2,1	2,7	2,3
Kroatia	224	140	364	2,1	2,3	2,2
Viro	222	62	284	2,4	1,5	2,1
Bulgaria	331	151	482	2,0	2,2	2,1
Luxemburg	1 135	453	1 587	2,0	1,8	1,9
Slovenia	255	139	394	1,8	1,7	1,8
Muut maat	82 220	62 130	144 350			
Intia	4 181	5 793	9 974	2,5	5,0	3,5
Yhdysvallat	26 365	17 568	43 933	2,8	3,5	3,1
Kanada	8 404	2 959	11 363	2,9	2,3	2,7
Kiina	17 602	23 512	41 115	2,1	2,6	2,4
Brasilia	2 672	1 583	4 255	1,7	2,8	2,0
Venäjä	6 123	772	6 895	1,7	2,2	1,8
Taiwan	2 755	1 508	4 263	1,3	2,3	1,6
Japani	6 500	3 126	9 625	1,7	1,3	1,5
Australia	2 204	1 305	3 510	1,1	3,7	1,5
Korea	3 331	2 634	5 966	1,0	1,3	1,1
Indonesia	756	971	1 728	0,6	2,3	1,0
Meksiko	1 325	398	1 723	0,9	0,3	0,6

Huom. Turkki on tässä otettu mukaan EU/Eftaan, koska se on tulliliitossa EU:n kanssa. Mailliset vientiosuudet poikkeavat erilaisen tilastointitavan vuoksi luvussa 2 esitetystä. Lähteet: WIOD, omat laskelmat.

3.2 Tuotteiden kokonaiskauppa Suomen ja Britannian välillä

Tässä alaluvussa käydään läpi WIODin tarkimmalla toimialatasolla brittiläisten toimialojen tuotoksen tuonti Suomeen ja suomalaisten toimialojen tuotoksen vienti Britanniaan käyvin hinnoin miljoonina euroina keskimäärin vuosina 2012–2014. Luvun 3 myöhemmissä osioissa tietokannan 56 toimialaa on tiivistetty 24 toimialaan, jolloin voidaan esittää myös toimialojen välisiä kauppavirtoja.

Tarkalla toimialajaolla tärkeimmät brittiläiset toimialat Suomen tuonnissa euroissa mitattuna ovat tukkukauppa, moottoriajoneuvojen valmistus, muiden koneiden ja laitteiden valmistus, kemikaalien ja kemiallisten tuotteiden valmistus, hallinto- ja tukipalvelutoiminta sekä ohjelmistot, konsultointi, tietopalvelutoiminta (ks. taulukko 3.3).

Vastaavasti suurimmat Britanniaan tuotosta vievät suomalaiset toimialat ovat paperin ja paperi- ja kartonkituotteiden valmistus, koksien ja jalostettujen öljytuotteiden valmistus, muiden koneiden ja laitteiden valmistus, sahatavaran sekä puu- ja korkkituotteiden valmistus, kemikaalien ja kemiallisten tuotteiden valmistus sekä tietokoneiden elektronisten ja optisten tuotteiden valmistus (ks. taulukko 3.4). Taulukoista näkyy lisäksi tarkemmin, missä määrin näiden toimialojen tuotos päättyy välituotteiksi ja missä määrin lopputuotteiksi kulutukseen ja investointeihin molemmissa maissa.

Taulukko 3.3 Brittiläisten toimialojen tuotoksen tuonti Suomeen tarkalla toimialajaolla käyvin hinnoin keskimäärin vuosina 2012–2014, milj. euroa

Toimiala- koodi	Tuottajatoimiala Britanniassa	Suomen tuonti					Yhteensä
		Väli- tuotteet	Lopputuotteet				
			Koti- talouksien kulutus	Julkinen kulutus	Investointi- tavarat	Varas- tojen muutos	
A01	Kasvinviljely, kotieläintalous, riistatalous	4	1	0	0	0	6
A02	Metsätalous ja puunkorjuu	0	0	0	0	0	0
A03	Kalastus ja vesiviljely	2	0	0	0	0	2
B	Kaivostoiminta ja louhinta	81	1	0	0	0	83
C10-12	Elintarvikkeiden, juomien ja tupakkatuotteiden valmistus	24	60	0	1	0	86
C13-15	Tekstiilien, vaatteiden, nahan ja nahkatuotteiden valmistus	19	7	0	0	0	26
C16	Sahatavaran sekä puu- ja korkituotteiden valmistus	2	0	0	0	0	2
C17	Paperin, paperi- ja kartonkituotteiden valmistus	10	1	0	0	0	11
C18	Painaminen ja tallenteiden jäljentäminen	6	1	0	0	0	7
C19	Koksin ja jalostettujen öljytuotteiden valmistus	46	12	0	0	0	58
C20	Kemikaalien ja kemiallisten tuotteiden valmistus	132	19	1	2	1	153
C21	Lääkeaineiden ja lääkkeiden valmistus	55	20	27	4	1	105
C22	Kumi- ja muovituotteiden valmistus	40	6	0	1	0	46
C23	Muiden ei-metallisten mineraalituotteiden valmistus	16	1	0	0	0	18
C24	Metallien jalostus	66	0	0	0	0	67
C25	Metallituotteiden valmistus	17	1	0	4	0	22
C26	Tietokoneiden sekä elektronisten ja optisten tuotteiden valm.	55	9	1	8	0	73
C27	Sähkölaitteiden valmistus	38	3	0	5	1	47
C28	Muiden koneiden ja laitteiden valmistus	102	4	1	59	2	167
C29	Moottoriajoneuvojen ja perävaunujen valmistus	26	108	1	43	2	180
C30	Muiden kulkuneuvojen valmistus	32	10	1	8	0	50
C31-32	Huonekalujen valmistus, muu valmistus	19	12	1	3	0	35
C33	Koneiden ja laitteiden korjaus, huolto ja asennus	1	0	0	1	0	2
D35	Sähkö-, kaasu- ja lämpöhuolto, jäähdytys	5	0	0	0	0	5
E36	Veden otto, puhdistus ja jakelu	0	0	0	0	0	0
E37-39	Viemäri- ja jätevesihuolto, jätteiden keruu	86	0	0	0	0	87
F	Rakentaminen	1	0	0	0	0	2
G45	Moottoriajoneuvojen kauppa ja korjaus	17	6	1	2	0	27
G46	Tukkukauppa	182	67	11	22	1	283
G47	Vähittäiskauppa	24	9	2	2	0	37
H49	Maaliikenne ja putkijohtokuljetus	2	1	0	0	0	3
H50	Vesiliikenne	10	3	0	0	0	13
H51	Ilmaliikenne	16	8	0	0	0	25
H52	Varastointi ja liikennettä palveleva toiminta	3	1	0	0	0	5
H53	Posti- ja kuriiritoiminta	6	2	0	0	0	8
I	Majoitus- ja ravitsemistoiminta	9	4	0	0	0	14
J58	Kustannustoiminta	24	2	0	0	0	25
J59-60	Elokuva-, video- ja tv-ohjelmatuotanto yms.	9	17	0	0	0	26
J61	Televiestintä	28	13	0	3	0	44
J62-63	Ohjelmistot, konsultointi, tietopalvelutoiminta	114	1	1	2	0	117
K64	Rahoituspalvelut	57	25	0	0	0	82
K65	Vakuutustoiminta	17	5	1	2	0	25
K66	Rahoitusta ja vakuuttamista palveleva toim.	6	2	0	0	0	8
L68	Kiinteistöalan toiminta	2	0	0	0	0	2
M69-70	Lakiasian ja laskentatoimen palvelut, konsultointi	86	0	0	1	0	87
M71	Arkkitehti-, insinööripalvelut, tekn. testaus ja analysointi	36	0	1	5	0	41
M72	Tieteellinen tutkimus ja kehittäminen	21	1	6	49	0	76
M73	Mainostoiminta ja markkinatutkimus	59	0	0	0	0	59
M74-75	Muut palvelut liike-elämälle, eläinlääkintäpalvelut	12	1	0	0	0	14
N	Hallinto- ja tukipalvelutoiminta	124	4	5	1	0	135
O84	Julkinen hallinto, pakollinen sosiaalivakuutus	5	0	2	9	0	17
P85	Koulutus	12	1	4	22	0	38
Q	Terveys- ja sosiaalipalvelut	2	0	1	5	0	9
R-S	Taiteet, viihde ja virkistys, muut palvelut	14	28	14	1	0	57
T	Kotitalouksien toiminta ym.	0	0	0	0	0	0
U	Kansainvälisten organisaatioiden ja toimielinten toiminta	0	0	0	0	0	0
A-U	Yhteensä	1 783	479	82	264	8	2 617

Lähteet: WIOD, omat laskelmat.

Taulukko 3.4 Suomalaisten toimialojen tuotoksen vienti Britanniaan tarkalla toimialajaolla käyvin hinnoin keskimäärin vuosina 2012–2014, milj. euroa

Toimiala- koodi	Tuottajatoimiala Suomessa	Suomen vienti					Yh- teen- sä
		Väli- tuotteet	Lopputuotteet				
			Koti- talouksien kulutus	Julkinen kulutus	Inves- tointi- tavarat	Varas- tojen muutos	
A01	Kasvinviljely, kotieläintalous, riistatalous	18	1	0	0	0	19
A02	Metsätalous ja puunkorjuu	0	0	0	0	0	0
A03	Kalastus ja vesiviljely	0	0	0	0	0	0
B	Kaivostoiminta ja louhinta	13	0	0	0	0	14
C10-12	Elintarvikkeiden, juomien ja tupakkatuotteiden valmistus	8	22	0	1	0	31
C13-15	Tekstiilien, vaatteiden, nahan ja nahkatuotteiden valmistus	6	3	0	0	0	9
C16	Sahatavaran sekä puu- ja korkkituotteiden valmistus	176	1	0	0	0	177
C17	Paperin, paperi- ja kartonkituotteiden valmistus	686	11	0	1	0	697
C18	Painaminen ja tallenteiden jäljentäminen	7	0	0	0	0	7
C19	Koksin ja jalostettujen öljytuotteiden valmistus	468	154	0	0	0	622
C20	Kemikaalien ja kemiallisten tuotteiden valmistus	136	5	0	2	0	143
C21	Lääkeaineiden ja lääkkeiden valmistus	17	7	0	7	0	32
C22	Kumi- ja muovituotteiden valmistus	53	3	0	2	0	59
C23	Muiden ei-metallisten mineraalituotteiden valmistus	21	1	0	0	0	22
C24	Metallien jalostus	86	0	0	2	24	112
C25	Metallituotteiden valmistus	20	2	0	9	1	32
C26	Tietokoneiden sekä elektronisten ja optisten tuotteiden valm.	82	4	0	52	2	140
C27	Sähkölaitteiden valmistus	40	2	0	39	1	83
C28	Muiden koneiden ja laitteiden valmistus	74	2	0	116	1	193
C29	Moottoriajoneuvojen ja perävaunujen valmistus	10	0	0	6	0	16
C30	Muiden kulkuneuvojen valmistus	5	12	0	8	0	25
C31-32	Huonekalujen valmistus, muu valmistus	3	2	0	36	3	43
C33	Koneiden ja laitteiden korjaus, huolto ja asennus	6	2	0	3	0	11
D35	Sähkö-, kaasus- ja lämpöhuolto, jäähdytys	2	0	0	0	0	3
E36	Veden otto, puhdistus ja jakelu	0	0	0	0	0	0
E37-39	Viemäri- ja jätevesihuolto, jätteiden keruu	20	0	0	0	0	20
F	Rakentaminen	0	0	0	0	0	1
G45	Moottoriajoneuvojen kauppa ja korjaus	2	0	0	1	0	3
G46	Tukkukauppa	14	1	0	5	0	21
G47	Vähittäiskauppa	0	0	0	0	0	1
H49	Maaliikenne ja putkijohtokuljetus	17	3	0	8	1	28
H50	Vesiliikenne	11	5	0	0	0	16
H51	Ilmaliikenne	30	15	0	0	0	45
H52	Varastointi ja liikennettä palveleva toiminta	5	1	0	2	0	8
H53	Posti- ja kuriiritoiminta	1	1	0	0	0	2
I	Majoitus- ja ravitsemistoiminta	5	2	0	0	0	7
J58	Kustannustoiminta	3	0	0	1	0	4
J59-60	Elokuva-, video- ja tv-ohjelmatuotanto yms.	1	0	0	0	0	1
J61	Televiestintä	3	1	0	0	0	5
J62-63	Ohjelmistot, konsultointi, tietopalvelutoiminta	22	0	0	11	1	35
K64	Rahoituspalvelut	5	2	0	1	0	8
K65	Vakuutus- ja vakuuttamistoiminta	4	2	0	0	0	7
K66	Rahoitusta ja vakuuttamista palveleva toim.	0	0	0	0	0	0
L68	Kiinteistöalan toiminta	0	0	0	0	0	0
M69-70	Lakiasian ja laskentatoimen palvelut, konsultointi	23	0	0	3	0	26
M71	Arkkitehti-, insinööri- ja tekn. testaus ja analysointi	12	0	0	1	0	13
M72	Tieteellinen tutkimus ja kehittäminen	4	0	0	17	0	21
M73	Mainostoiminta ja markkinatutkimus	3	0	0	0	0	3
M74-75	Muut palvelut liike-elämälle, eläinlääkintäpalvelut	6	1	0	0	0	7
N	Hallinto- ja tukipalvelutoiminta	105	5	0	0	3	114
O84	Julkinen hallinto, pakollinen sosiaalivakuutus	2	0	0	1	0	2
P85	Koulutus	3	0	0	12	0	14
Q	Terveys- ja sosiaalipalvelut	0	0	0	0	0	0
R-S	Taiteet, viihde ja virkistys, muut palvelut	1	1	0	0	0	2
T	Kotitalouksien toiminta ym.	0	0	0	0	0	0
U	Kansainvälisten organisaatioiden ja toimielinten toiminta	0	0	0	0	0	0
A-U	Yhteensä	2 239	277	0	347	40	2 904

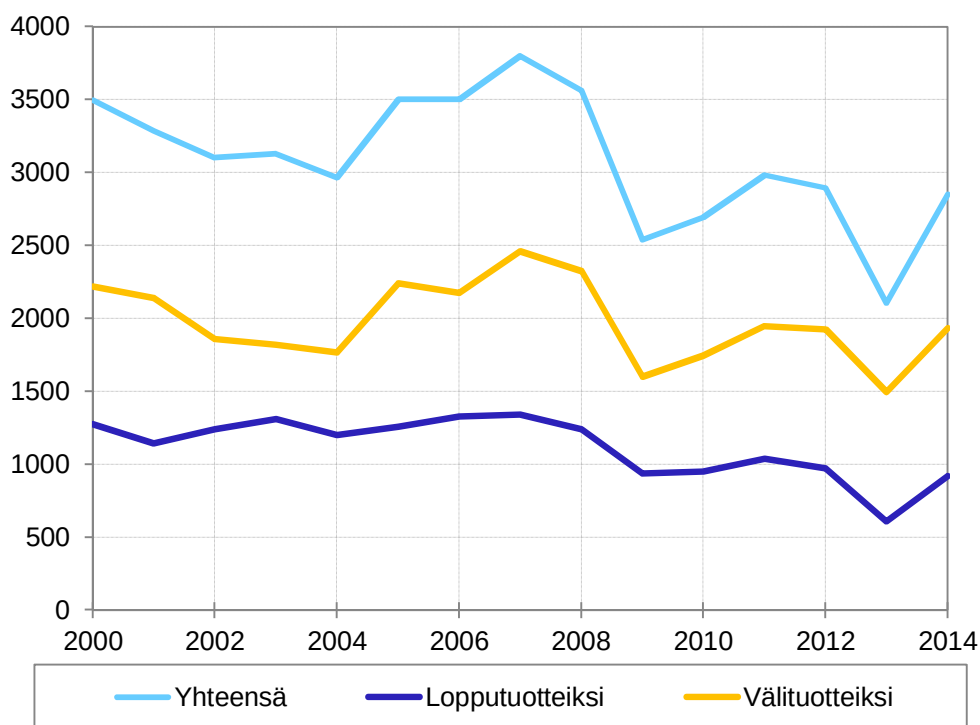
Lähteet: WIOD, omat laskelmat.

3.3 Brittiläisten välituotteiden käyttö Suomessa toimialoittain

Brittiläisiä välituotteita tuotiin Suomen tuotannon käyttöön vuonna 2014 hieman yli 1,9 miljardin euron arvosta. Kuviossa 3.1 esitetty aikasarja on ollut suhteellisen vaakasuora, mutta on syytä huomata, että luvut ovat käypähintaisia, joten hintojen vaikutus on niissä mukana. Ajan myötä lopputuotteiden tuonnin käypähintainen arvo on alentunut. Lopputuotteiden tuontia käsitellään alaluvussa 3.6.

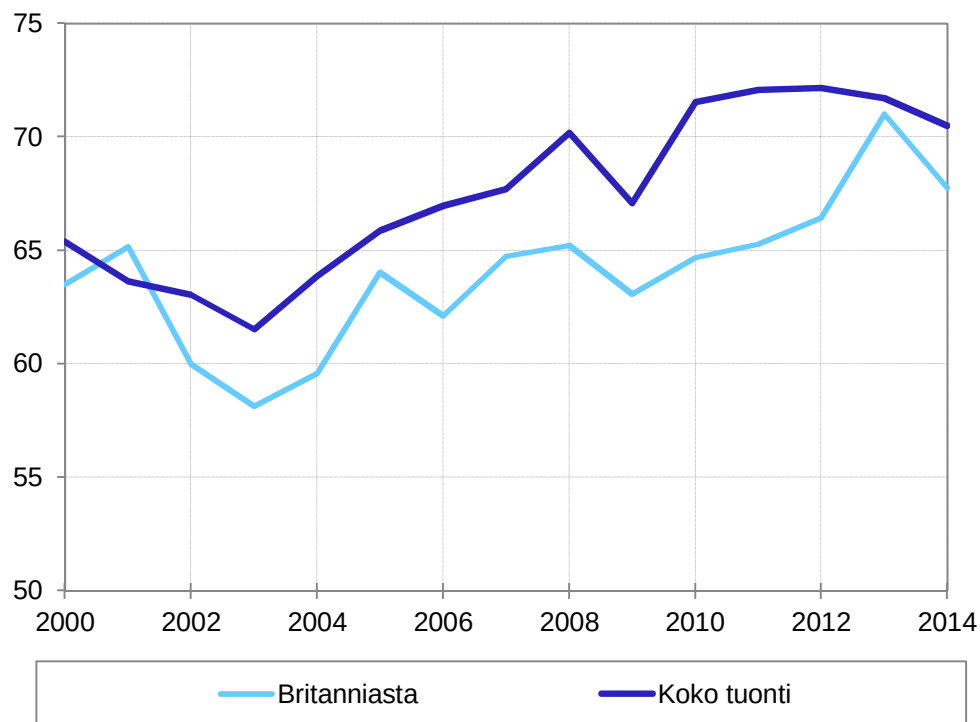
Välituotteiden osuus Suomen koko tuonnista on ollut suurempi kuin tuonnista Britanniaasta (ks. kuvio 3.2). Tuonti Britanniaasta on siten hieman keskimääräistä keskittyneempää lopputuotteisiin kuin Suomen kokonaistuonti. Kuitenkin välituotteiden osuus tuonnista Britanniaasta on sekin noin kaksi kolmasosaa. Välituotteiden osuus koko tuonnista on kaiken kaikkiaan ollut kasvussa, mikä kertoo kansainvälisen työnjaon syvenemisestä ja tuotannon arvoketjujen kansainvälistymisestä.

Kuvio 3.1 Brittiläisten toimialojen tuottamien väli- ja lopputuotteiden tuonti Suomeen, milj. euroa

Lähteet: WIOD, omat laskelmat.

Kuvio 3.2 Välituotteiden osuus koko tuonnista, %

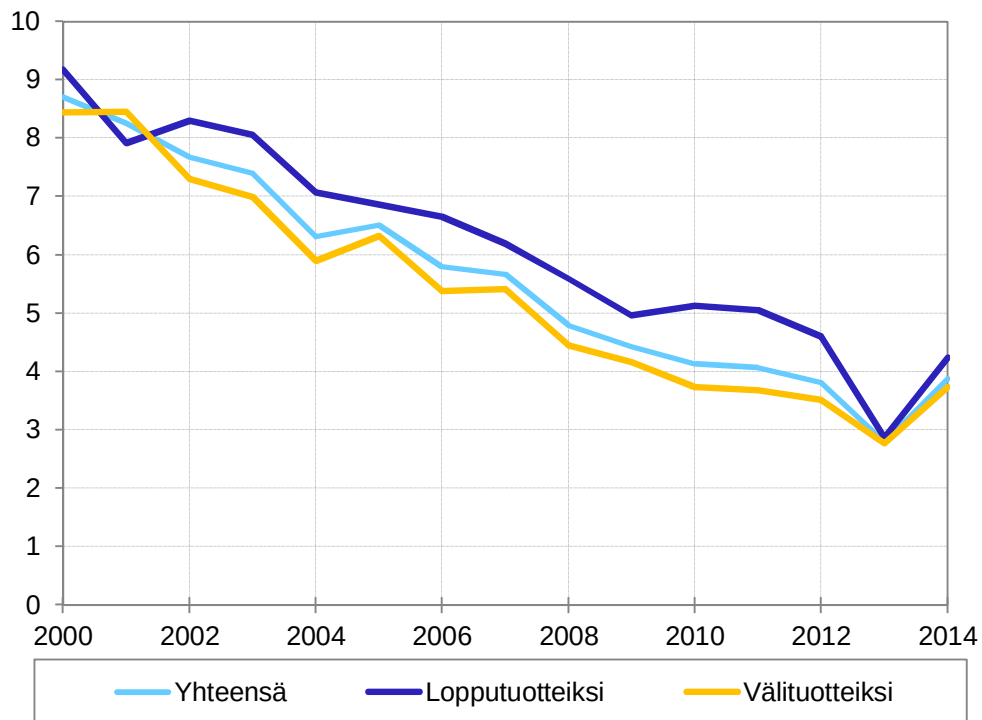
Lähteet: WIOD, omat laskelmat.

Brittiläinen tuotos on ollut hieman suuremmassa roolissa Suomen lopputuotetuonnissa kuin välituotetuonnissa (ks. kuvio 3.3). Suomeen eri toimialojen käyttöön tuoduista välituotteista tuli vuonna 2014 Britanniasta enää 3,7 prosenttia. Osuus aleni trendinomaisesti vuosina

2000–2014. Vuosisadan vaihteessa Britannian osuus oli 8,4 prosenttia ja lopputuotteista hieman tätäkin suurempi.

Tämä aleneva kehitys ei koske vain Suomea. Brittiläisten välituotteiden osuus välituotteiden tuonnista Ruotsiin oli 9,8 prosenttia vuonna 2000 ja 6,0 prosenttia vuonna 2014. Tanskan osalta vastaavat luvut ovat 8,5 prosenttia ja 5,9 prosenttia. Suomen kohdalla laskua on siis kuitenkin prosenttiyksiköissä hieman enemmän.

Kuvio 3.3 Brittiläisten toimialojen osuus Suomeen tuoduista väli- ja lopputuotteista, %

Lähteet: WIOD, omat laskelmat.

Taulukossa 3.5 on tiivistetty WIODin 56 toimialaa 24 toimialaksi. Sitä luetaan siten, että vasemmalla ensimmäisessä sarakkeessa on välituotteiden lähtötaho eli niitä tuottavat brittiläiset toimialat ja ylhäällä ensimmäisellä rivillä ovat välituotteiden käyttäjät eli suomalaiset toimialat. Taulukko on jaettu tilankäyttöisistä syistä kahtia: alemman osan pitäisi olla ylemmän osan oikealla puolella.

Alemman osan toiseksi alimmalta rivillä nähdään, kuinka paljon eri toimialojen välituotteiden tuonnista tuli Britanniaa keskimäärin vuosina 2012–2014. Luvuista on otettu keskiarvo, koska yksittäisten vuosien välillä saattaa olla suurtakin vaihtelua. Alimmalla rivillä on vertailun vuoksi vielä vuosien 2000–2002 keskimääräiset luvut koko tuonnille. Huomaa, että arvot ovat käypähintaisia.

Vuosina 2012–2014 suomalaiset toimialat hankkivat välituotteita brittiläisiltä toimialoilta keskimäärin 1 783 miljoonan euron arvosta. Taulukon alemman osan viimeisestä sarakkeesta nähdään, että tästä oli 272 miljoonaa euroa brittiläisen kemianteollisuuden välituotteita, 224 miljoonaa euroa kaupan alan välituotteita ja 213 miljoonaa euroa ammatillisen, tieteellisen ja teknisen toiminnan välituotteita. Yli sadan miljoonan euron arvosta tuotiin lisäksi informaatio- ja viestintäalan, koneiden, laitteiden, niiden korjaustoiminnan ja kulkuneuvojen sekä hallinto- ja tukipalvelutoiminnan tuottamia brittiläisiä välituotteita.

Huomaa, että vuosina 2012–2014 raakaöljyn maailmanmarkkinahinta oli euroissa mitattuna suunnilleen kaksi kertaa niin korkea kuin se oli vuonna 2016. Ero ei ole aivan näin suuri kemianteollisuuden tuotoksen arvossa. Näiden vuosien tarkastelu kuitenkin yliarvioi raakaöljyyn ja öljyjalosteisiin liittyvän tuotoksen kaupan arvoa, kun asiaa katsotaan vuodenvaihteen 2017 näkökulmasta.

Kun asiaa tarkastellaan suomalaisten ostajatoimialojen kannalta, nähdään taulukon molempien osien toiseksi alimmalta riviltä, että suurimmat brittiläisten välituotteiden hankkijat vuosina 2012–2014 olivat Suomen kemianteollisuus (200 milj. euroa vuodessa) sekä koneet, laitteet, ml. niiden korjaus, ja kulkuneuvot (197 milj. euroa). Yli sadan miljoonan euron hankintoihin pääsivät myös sähkö- ja elektroniikkateollisuus, metallien jalostus ja metallituotteiden valmistus, koulutus sekä sosiaali- ja terveystalvet, kauppa ja rakentaminen.

Brittiläinen rahoitusala on Euroopassa tärkeä ja sen asema maan EU-eron jälkeen epävarma. Suurin brittiläisiä rahoitusalan palveluita ostava suomalainen toimiala on kiinteistöala (16,8 milj. euroa). Kemianteollisuus puolestaan ostaa arvoltaan paljon oman teollisuuden alansa tuotteita mutta myös kaivannaistuotteita. Suomen terveysala ostaa lääketeollisuuden tuotteita, jotka tässä aggregoidussa tilinpidossa kuuluvat kemianteollisuuteen. Kaupan alan tuotosta, samoin kuin ammatillisen, tieteellisen ja teknisen toiminnan sekä hallinto- ja tukipalvelu-toiminnan tuotosta, ostetaan monille toimialoille Suomessa.

Käyvin euroin tarkasteltuna laskua on vuosisadan vaihteen jälkeen kertynyt eniten brittiläisen sähkö- ja elektroniikkateollisuuden tuotoksen tuonnissa (–300 milj. euroa), kaivannaisteollisuuden tuotoksen tuonnissa (–194 milj. euroa) sekä ammatillisen, tieteellisen ja teknisen toiminnan tuotoksen tuonnissa (–123 milj. euroa). Kasvua on käyvin hinnoin kertynyt eniten kaupan alan tuotoksen tuonnissa (+215 milj. euroa).

Suomalaisten toimialojen näkökulmasta katsoen brittiläisten välituotteiden käyttö on käyvin hinnoin vähentynyt selvästi eniten sähkö- ja elektroniikkateollisuudessa (–307 milj. euroa). Kasvua on tullut monellakin toimialalla, eniten koulutuksessa sekä terveys- ja sosiaalipalveluissa (+79 milj. euroa). Suomalaiset tehdasteollisuuden toimialat ovat näinä vuosina vähentäneet välituotteiden ostamista Britanniaasta käyvin hinnoin yhteensä 434 miljoonalla eurolla ja palvelualat ovat lisänneet brittiläisten välituotteiden ostamista yhteensä 182 miljoonalla eurolla. Tämä kehitys liittyy tehdasteollisuuden bkt-osuuden laskuun Suomessa.

Myös prosenttiosuudet ovat tärkeä indikaattori, koska ne kertovat brittiläisen tuotoksen roolista suomalaisten toimialojen tuontivälituotteiden käytössä (ks. taulukko 3.6). Brittiläisten välituotteiden osuus tuontivälituotteista oli vuosina 2012–2014 suurin koulutuksessa sekä terveys- ja sosiaalipalveluissa, 6,3 prosenttia (ks. taulukon molempien osien toiseksi alin rivi). Toiseksi korkein lukema on majoitus- ja ravitsemistoiminnassa, 6,0 prosenttia. Alimmalla rivillä on esitetty vuosien 2000–2002 keskiarvot. Näin nähdään, kuinka paljon brittiläisten välituotteiden merkitys tuonnista on keskimäärin muuttunut 12 vuodessa. Kaikilla suomalaisilla toimialoilla brittiläisten välituotteiden osuus tuontivälituotteista on alentunut näinä vuosina. Suurin lasku on tullut Suomen ammatillisessa, tieteellisessä ja teknisessä toiminnassa (–7,2 prosenttiyksikköä).

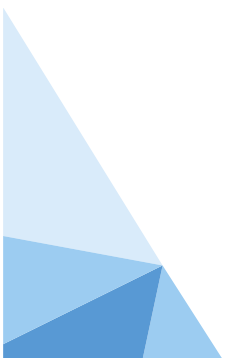
Taulukon alemman osan toiseksi viimeisestä sarakkeesta nähdään, kuinka suuri osuus brittiläisillä tuottajilla on jonkin toimialan tuotoksen globaalisti Suomeen tuoduista välituotteista. Tässä suurin osuus oli muilla palveluilla (toimialat RSTU). Vuosina 2012–2014 21,8 prosenttia muiden palvelujen välituotteiden tuonnista tuli Britanniaasta. Toisena on Britannian vahva rahoitusala. Kaikesta Suomeen vuosina 2012–2014 tuoduista rahoitus- ja vakuutus-toiminnan välituotteista 14,4 prosenttia tuotiin Britanniaasta. Eri suomalaisille toimialoille brittiläisen rahoitusalan tuotannon merkitys näiden tuotteiden tuonnissa on suunnilleen yhtä suuri eli keskiarvon molemmiin puolin. Selvästi keskimääräistä suurempi se kuitenkin oli tekstiilien, vaatteiden

ja nahkatuotteiden valmistukselle, missä brittiläisten rahoitusalan välituotteiden osuus näiden tuotteiden koko tuonnista oli 35,9 prosenttia.

Useimmilla suomalaisilla toimialoilla brittiläisten välituotteiden osuus tuontivälituotteista on alentunut vuosisadan vaihteen jälkeen (ks. taulukon alemman osan viimeiset sarakkeet). Prosenttiyksikköinä laskettuna osuus on alentunut eniten ammatillisessa, tieteellisessä ja teknisessä toiminnassa (–15 prosenttiyksikköä), informaatiossa ja viestinnässä (–12 %-y) sekä majoitus- ja ravitsemisalalla (–10 %-y). Kasvua on ollut koulutuksessa sekä terveys- ja sosiaalipalveluissa (+7,4 %-y) sekä rahoituksen ja kaupan alalla (+6 %-y).

Joidenkin toimialojen osalta brittiläinen tuotos on vahvistanut osuuttaan Suomen tuonnissa. Kun vuosina 2012–2014 kaikesta rahoitus- ja vakuutustoiminnan tuotoksen tuonnista tuli 14,4 prosenttia Britanniasta, osuus oli vain 8,3 prosenttia vuosina 2000–2002. Vastaavasti brittiläisen tuotoksen osuus välituotteina on kasvanut selvästi koulutuksessa ja terveys- ja sosiaalipalveluissa (+7,4 %-y) sekä kaupan alalla (+5,9 %-y). Tämä voi liittyä brittiläisten tytäryritysten toiminnan voimakkaaseen laajenemiseen näillä toimialoilla Suomessa (ks. luku 5).

Supistumista on tietenkin useammalla toimialalla. Brittiläisen tuotannon osuus välituotteiden tuonnista on vähentynyt eniten palvelualoilla. Ammatillisen, tieteellisen ja teknisen toiminnan tuotoksessa brittitoimialojen osuus on pienentynyt yli 15 prosenttiyksikköä, informaation ja viestinnän alalla melkein 12 prosenttiyksikköä ja majoitus- ja ravitsemistoiminnan alalla yli 10 prosenttiyksikköä. Tehdasteollisuuden puolella suurin supistuja on elintarvike- ja juomateollisuus (–9,7 %-y).

Taulukko 3.5 Välituotteiden tuonti Britanniaasta toimialoittain keskimäärin vuodessa 2012–2014, miljoonaa euroa (yllä Suomen alkutuotanto ja jalostaminen, alla palvelut)

Kauppavirran suunta	Suomalaiset toimialat													
	A	B	C10-12	C13-15	C16-18	C19-22	C23	C24-25	C26-27	C28-30, 33	C31_32	DE	F	
	Maa-, metsä- ja kalatalous	Käivostoi toiminta ja louhintahinta	Elin- tarvikkeiden, juomien ja tupakkatuotteiden valmist.	Tekstiili- en, vaattei- den ja nahka- tuotteiden valmistus.	Puu-, pape- ri- ym. tuot- teet, pai- nami- nen	Ke- mian- teolli- suus	Muut ei- met- alliset mine- raali- tuot- teet	Met- allen jalos- tus, met- allituot- teet	Säh- kö- ja elekt- roniik- kateolli- suus	Koneet, laitteet, ml. korjaus, kulku- neuvot	Muu val- mistus	Ener- gia- huolto; vesi- ja jäte- huolto	Raken- ken- taminen	
Brittiläiset toimialat	A	0,8	0,0	2,3	0,1	0,3	0,3	0,0	0,1	0,2	0,0	0,1	0,1	
	B	0,1	2,2	0,1	0,1	1,5	51,7	1,6	9,0	0,3	0,2	0,0	11,3	2,6
	C10-12	1,8	0,1	5,5	0,4	1,8	3,8	0,2	0,6	0,8	0,6	0,1	0,6	0,7
	C13-15	0,1	0,1	0,3	6,2	0,9	1,1	0,5	0,5	0,2	0,5	0,5	0,7	0,9
	C16-18	0,1	0,0	0,8	0,1	6,1	0,8	0,1	0,3	1,4	0,4	0,1	0,2	1,2
	C19-22	10,8	2,2	7,9	2,6	28,8	86,1	3,2	7,3	5,9	5,2	1,4	10,2	20,1
	C23	0,1	0,1	0,1	0,1	0,6	0,9	2,1	0,7	0,3	0,4	0,1	0,1	9,4
	C24-25	0,1	0,1	0,3	0,1	0,7	1,0	1,0	47,7	6,8	16,7	1,8	0,1	5,1
	C26-27	0,1	0,0	0,1	0,1	0,7	0,7	0,2	2,2	39,8	10,9	0,2	0,3	11,2
	C28-30, 33	1,2	0,6	0,5	0,3	1,3	2,3	0,5	7,0	8,2	106,6	0,5	1,8	13,6
	C31-32	0,0	0,0	0,0	0,1	0,1	0,3	0,0	0,3	0,7	0,4	2,9	0,2	2,2
	DE	0,1	1,2	0,5	0,1	2,2	1,6	0,3	31,7	0,9	1,9	0,1	11,4	0,5
	F	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,2	0,1	0,0	0,0	0,1
	G	3,8	1,1	5,0	9,4	11,4	31,0	2,7	16,8	18,7	21,3	3,7	6,2	14,7
	H	0,2	0,1	0,4	0,1	1,1	0,7	0,4	1,3	1,2	1,2	0,1	0,3	0,9
	I	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1	0,1	0,0	0,0	0,2
	J	0,3	0,1	3,7	0,2	2,7	2,9	0,9	2,1	22,9	5,1	0,6	1,8	1,5
	K	1,9	0,3	1,3	0,7	1,9	3,7	0,6	2,2	3,6	4,0	0,4	3,0	2,3
	L	0,0	0,0	0,1	0,0	0,0	0,1	0,0	0,1	0,2	0,1	0,0	0,0	0,1
	M	0,7	0,9	7,7	0,6	4,3	6,4	1,4	5,2	41,5	11,0	1,4	3,8	10,6
	N	0,8	0,4	3,1	0,4	1,5	4,2	1,5	5,9	5,3	9,3	1,0	3,1	11,0
	O	0,0	0,0	0,1	0,0	0,1	0,1	0,0	0,1	3,3	0,2	0,0	0,0	0,1
	PQ	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1	0,2	0,0	0,1	9,6	0,1	0,0	0,0	0,1
	RSTU	0,0	0,0	0,4	0,0	0,2	0,3	0,1	0,2	2,1	0,4	0,1	0,1	0,2
	Yht. '12-14	22,9	9,5	40,6	21,8	68,2	200,2	17,3	141,3	174,1	196,9	15,3	55,7	109,5
	Yht. '00-02	27,2	10,1	45,2	27,2	120,2	244,0	24,3	173,4	480,8	176,0	18,4	70,7	128,6

Kauppavirran suunta	Suomalaiset toimialat											
	G	H	I	J	K	L	M	N	O	PQ	RSTU	
	Kauppa	Kuljetus- ja varasto	Majoitus- ja ravitsemistoiminta	Informaatio- ja viestintä	Rahoitus- ja vakuutus- toiminta	Kiinteistöalan toiminta	Ammattilinen, tieteellinen ja tekninen toiminta	Hallinto- ja tukipalvelutoiminta	Julkinen hallinto	Koulutus- ja sosiaalipalvelut	Muut palvelut	Yhteensä
Brittiläiset toimialat	A	0,1	0,1	0,6	0,1	0,1	0,0	0,1	0,1	0,3	0,1	6,1
	B	0,1	0,1	0,0	0,1	0,0	0,0	0,2	0,1	0,2	0,0	81,5
	C10-12	0,3	0,6	2,6	0,4	0,2	0,3	0,4	0,5	0,4	1,3	24,4
	C13-15	1,4	0,5	0,1	0,4	0,2	0,1	0,9	0,7	0,5	0,8	18,7
	C16-18	1,3	0,3	0,1	1,5	0,3	0,2	0,7	0,5	0,3	0,7	17,9
	C19-22	4,0	16,3	0,2	0,8	0,8	3,8	1,1	4,7	3,3	42,3	272,0
	C23	0,5	0,1	0,0	0,1	0,0	0,0	0,1	0,1	0,0	0,3	16,2
	C24-25	0,1	0,2	0,0	0,2	0,1	0,0	0,2	0,1	0,4	0,3	83,1
	C26-27	2,4	0,5	0,0	3,5	3,4	0,1	7,7	1,9	1,4	4,4	93,1
	C28-30, 33	4,1	6,0	0,1	2,3	0,3	0,1	0,6	0,7	0,5	0,9	160,3
	C31-32	0,5	0,1	0,3	0,4	0,7	0,0	0,8	0,7	2,0	5,9	19,5
	DE	6,4	0,7	2,5	2,4	0,6	12,9	0,5	5,8	2,9	2,4	91,0
	F	0,1	0,0	0,0	0,1	0,0	0,0	0,1	0,0	0,1	0,1	1,2
	G	8,2	9,4	2,5	5,2	3,6	3,5	6,6	4,6	5,5	25,5	223,5
	H	8,8	8,4	0,5	1,8	1,1	0,4	1,2	1,9	2,0	2,8	38,2
	I	1,0	0,9	0,3	0,4	0,7	0,1	0,3	0,3	0,8	3,2	9,3
	J	19,8	6,1	4,5	40,8	13,1	2,0	7,3	3,9	17,6	8,9	174,6
	K	5,2	2,6	0,7	4,7	8,1	16,8	2,7	1,3	5,0	5,0	79,7
	L	0,3	0,1	0,1	0,1	0,0	0,0	0,1	0,1	0,1	0,1	1,9
	M	36,6	7,3	6,2	13,2	4,3	3,6	23,6	5,9	9,1	3,6	212,9
	N	14,3	10,5	11,2	5,2	1,5	3,7	2,2	7,3	5,6	12,2	124,4
	O	0,2	0,1	0,0	0,2	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,3	5,5
	PQ	0,3	0,1	0,1	0,8	0,2	0,1	0,3	0,1	0,6	1,2	14,4
	RSTU	2,2	0,6	0,6	1,9	0,9	0,2	0,5	0,4	1,0	0,8	13,9
	Yht. '12–14	118,4	71,8	33,3	86,5	40,3	48,1	58,5	41,7	59,2	123,3	1 783,0
	Yht. '00–02	120,3	59,8	18,2	68,9	24,3	35,4	60,7	20,1	50,7	44,5	2 073,3

Huom. Esimerkiksi kemianteollisuus toi välituotteita Britanniaasta keskimäärin 200,2 miljoonalla eurolla vuodessa vuosina 2012–2014. Rahoitus- ja vakuutus-toiminnan välituotteita tuotiin 3,7 miljoonan euron arvosta. Lähteet: WIOD, omat laskelmat.

Taulukko 3.6 Välituotteiden tuonti Britanniasta Suomeen toimialoittain, % toimialan välituotetuonnista keskimäärin 2012–2014 (yllä Suomen alkutuotanto ja jalostaminen, alla palvelut)

Kauppavirran suunta	Suomalaiset toimialat													
	A	B	C10-12	C13-15	C16-18	C19-22	C23	C24-25	C26-27	C28-30, 33	C31_32	DE	F	
	Maa-, metsä- ja kalatalous	Kaivostoi- toiminta ja louhintahinta	Elin- tarvik- keiden, juomi- en ja tupak- katuott. valm.	Tekstiili- en, vaattei- den ja nahka- tuottei- den, valmis- tus.	Puu-, pape- ri- ym. tuot- teet, pai- nami- nen	Ke- mian- teolli- suus	Muut ei- metal- liset mine- raali- tuot- teet	Metal- lien jalos- tus, metal- lituot- teet	Säh- kö- ja elekt- roniik- kateol- lisuus	Koneet, laitteet, ml. korjaus, kulku- neuvot	Muu val- mistus	Ener- gia- huolto; vesi- ja jäte- huolto	Raken- ken- tamis- nen	
Brittiläiset toimialat	A	0,4	6,9	0,4	25,9	0,1	1,4	12,9	11,9	9,1	8,3	11,2	0,5	2,9
	B	2,1	1,4	1,9	10,1	1,5	1,4	1,4	1,4	5,6	2,2	1,7	1,4	1,5
	C10-12	2,7	13,2	2,2	10,9	8,1	7,4	12,7	13,0	10,9	7,9	13,2	7,7	6,5
	C13-15	4,1	2,9	2,8	2,6	2,9	3,1	2,7	2,6	2,6	2,6	2,6	2,7	2,9
	C16-18	1,3	1,8	1,6	4,4	1,1	2,0	1,7	2,4	9,1	3,3	1,0	0,6	0,4
	C19-22	2,8	2,8	3,2	3,3	3,3	2,7	2,9	2,7	3,8	2,5	3,0	2,7	2,8
	C23	3,6	2,2	3,3	7,0	2,9	2,0	2,6	2,4	3,6	2,4	2,9	1,5	2,6
	C24-25	1,2	1,0	1,2	4,7	2,0	1,7	2,3	2,6	2,5	1,9	2,5	0,9	1,3
	C26-27	1,5	1,5	2,0	7,9	1,9	3,7	2,2	2,7	1,7	1,6	1,8	1,8	1,8
	C28-30, 33	3,2	3,1	5,0	6,3	6,1	8,8	4,4	7,7	3,8	3,2	4,4	3,3	2,9
	C31-32	1,8	1,7	1,5	2,4	1,5	4,1	1,7	2,3	2,9	1,6	3,1	2,9	2,8
	DE	0,4	4,5	1,8	4,1	1,3	1,2	1,8	7,1	4,8	4,8	3,7	6,1	2,5
	F	0,3	0,4	1,8	2,2	0,9	0,1	0,2	0,3	3,0	0,4	1,3	0,4	0,6
	G	6,7	2,9	4,8	13,7	7,2	3,7	5,9	6,4	9,4	6,5	11,7	3,2	5,8
	H	0,9	0,3	1,1	1,0	0,7	0,1	0,8	0,7	1,7	1,6	1,4	0,2	1,2
	I	2,6	2,3	1,8	4,6	4,3	4,4	4,6	3,5	8,1	4,2	4,5	4,1	3,9
	J	4,2	6,0	8,8	7,2	6,8	8,0	7,8	8,4	6,2	6,0	9,6	5,6	5,2
K	9,6	13,7	15,8	35,9	18,7	21,8	16,2	17,3	17,4	14,4	21,0	14,6	15,8	
L	0,5	3,8	14,1	4,7	6,4	7,6	11,2	9,2	8,5	9,1	12,5	7,0	6,2	
M	4,5	3,8	4,6	3,6	4,4	3,3	4,3	3,9	4,8	4,0	4,6	3,9	4,3	
N	0,5	5,1	12,9	9,7	6,9	8,2	10,5	13,6	3,2	13,3	11,9	9,4	9,1	
O	1,4	0,4	1,5	1,8	1,1	1,2	1,5	0,2	10,5	1,9	1,5	0,3	1,0	
PQ	1,5	1,2	2,1	5,4	5,0	6,8	3,4	5,1	12,5	0,7	1,2	3,1	1,4	
RSTU	3,1	6,1	30,4	9,0	23,8	23,6	25,0	11,4	27,0	13,4	20,9	13,1	6,1	
Yht. '12-14	2,3	2,3	2,6	4,9	2,6	2,1	3,0	3,3	3,6	3,2	4,2	2,6	2,7	
Yht. '00-02	5,3	7,3	6,1	10,3	5,7	7,5	7,9	6,8	11,2	6,2	7,8	7,8	6,7	

Kauppavirran suunta		Suomalaiset toimialat												
		G	H	I	J	K	L	M	N	O	PQ	RST U	Yht. 2012–2014	Yht. 2000–2002
		Kaup- pa	Kulje- tus ja varas- tointi	Majoit- tus- ja ravit- semis- toimin- ta	Informa- tio ja vies- tintä	Rahoi- tus- ja vakuu- tus- toimin- ta	Kiin- teistö- alan toimin- ta	Ammatil- linen, tieteelli- nen ja tekninen toiminta	Hallin- to- ja tuki- palve- lutoi- minta	Julki- nen hallin- to	Koulutus, terveys- ja sosiaali- palvelut	Muut pal- velut		
Brittiläiset toimialat	A	6,0	4,0	1,1	5,3	5,8	1,7	4,3	2,5	2,1	2,2	2,8	0,6	1,9
	B	5,5	1,7	9,9	14,1	6,1	2,5	17,8	5,7	7,5	7,9	5,0	1,4	9,2
	C10-12	4,6	3,5	2,1	2,9	3,5	3,0	3,3	3,2	3,1	4,6	3,2	3,5	5,4
	C13-15	2,6	2,7	2,6	2,6	2,6	2,7	2,6	2,6	2,6	2,7	2,6	2,7	12,4
	C16-18	1,5	2,2	4,5	1,1	3,1	1,1	2,3	1,8	1,9	2,1	1,4	1,2	4,7
	C19-22	2,6	1,8	2,6	3,8	2,3	1,6	3,7	2,7	2,9	6,8	2,7	3,0	7,7
	C23	2,8	4,3	4,8	4,0	5,0	4,1	4,0	3,9	3,9	4,1	3,3	2,6	8,9
	C24-25	1,4	1,2	2,0	2,1	2,1	0,7	2,3	1,2	1,2	2,2	1,4	2,2	4,4
	C26-27	1,5	1,6	1,3	1,5	1,6	2,1	1,6	1,6	1,7	1,8	1,6	1,7	8,2
	C28-30, 33	2,1	2,4	3,4	3,6	4,1	4,7	3,4	2,8	4,2	4,8	4,1	3,3	6,6
	C31-32	2,8	2,7	3,1	3,4	3,2	4,4	3,0	3,0	3,2	3,5	3,1	3,1	5,4
	DE	5,6	2,2	6,2	7,2	4,1	4,5	5,5	7,4	4,6	3,4	2,6	4,7	10,0
	F	3,0	1,5	4,0	4,0	6,4	2,1	2,6	1,9	3,4	3,6	2,8	0,9	1,3
	G	7,9	11,1	6,4	8,5	11,0	14,1	10,0	9,4	11,2	16,6	9,2	6,7	0,9
	H	1,7	1,7	3,1	3,2	2,9	3,0	2,3	2,4	2,5	2,3	2,4	1,2	3,6
	I	4,0	3,9	3,9	4,7	4,1	3,9	3,9	3,9	4,1	3,9	3,9	4,0	14,2
	J	7,8	6,8	11,0	6,4	5,7	8,7	6,2	8,0	5,9	7,2	7,8	6,7	18,5
	K	14,2	12,4	18,4	18,9	14,1	11,5	14,4	14,1	14,9	16,3	13,4	14,4	8,3
L	10,7	4,7	25,4	8,0	12,1	13,9	4,9	8,6	10,0	14,1	10,8	8,2	7,0	
M	4,3	4,5	5,2	5,5	4,9	4,2	4,1	5,3	4,7	4,5	4,7	4,4	19,8	
N	8,0	4,6	16,5	4,5	7,7	27,3	4,1	7,5	8,9	14,9	11,1	7,4	6,5	
O	0,9	1,2	0,1	2,1	2,2	0,6	1,8	0,6	0,6	2,9	2,7	2,1	0,3	
PQ	4,0	3,8	4,3	8,9	6,6	7,9	5,0	3,3	9,8	9,0	12,6	8,7	1,4	
RSTU	27,9	16,7	21,6	34,5	30,3	14,7	19,5	19,5	30,7	15,1	14,9	21,8	30,7	
Yht. '12–14	4,2	2,9	6,0	5,1	4,9	5,3	3,7	4,5	5,0	6,3	4,4	3,3	8,1	
Yht. '00–02	9,8	7,2	9,1	9,8	10,6	9,3	10,9	10,0	10,0	8,6	9,3	8,1	..	

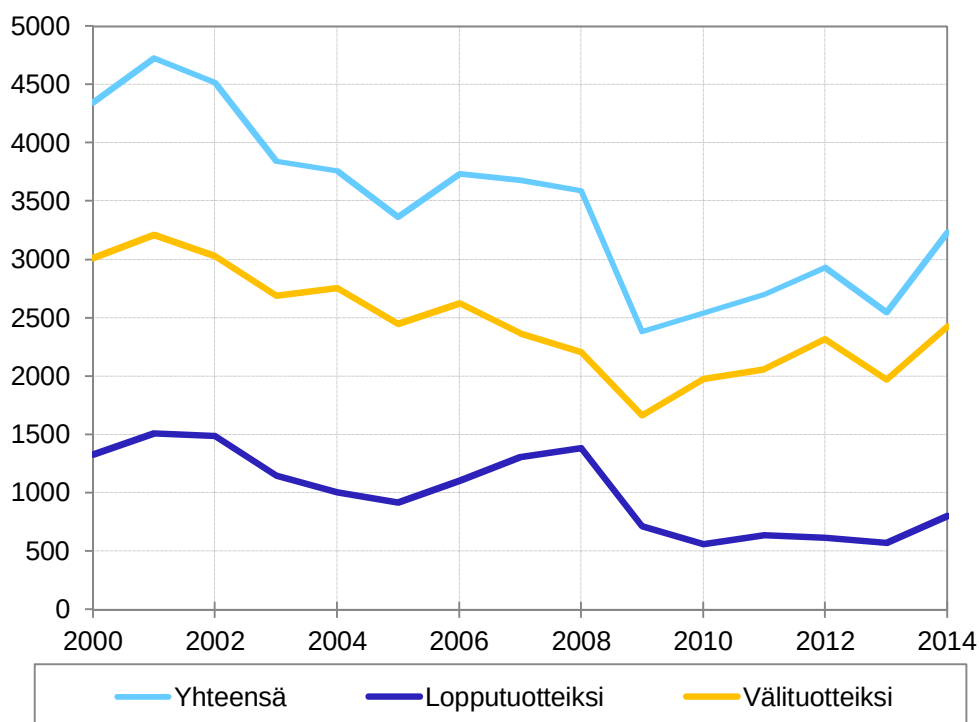
Huom. Esimerkiksi kemianteollisuuden kaikista välituotteiden tuonnista 2,1 prosenttia tuli Britanniasta vuosina 2012–2014, kun vuosina 2000–2002 osuus oli 7,5 prosenttia. Kemianteollisuuden tuomasta kaikesta rahoitus- ja vakuutustoiminnan tuonnista 21,8 prosenttia tuli Britanniasta vuosina 2012–2014. Luvut on saatu laskemalla kyseinen taulukko kullekin vuodelle ja ottamalla prosenttiosuuksista keskiarvot. Lähteet: WIOD, omat laskelmat.

3.4 Suomalaisten välituotteiden käyttö Britanniassa toimialoit- tain

Käyvin hinnoin mitattuna (ks. kuvio 3.4) välituotteiden vienti Britanniaan on kasvanut selvästi vuoden 2009 jälkeen. Vuosina 2009–2014 kasvua kertyi 46 prosenttia. Alaluvussa 3.6 tarkemmin tarkasteltu lopputuotteiden vienti on ollut suhteellisen vakaata vuoden 2009 jälkeen.

Taso oli kuitenkin matala, vain hieman yli 500 miljoonaa euroa vuodessa. Vuonna 2014 nähtiin pientä nousua.

Kuvio 3.4 Suomalaisten tuotteiden vienti Britanniaan väli- ja lopputuotteiksi, milj. euroa

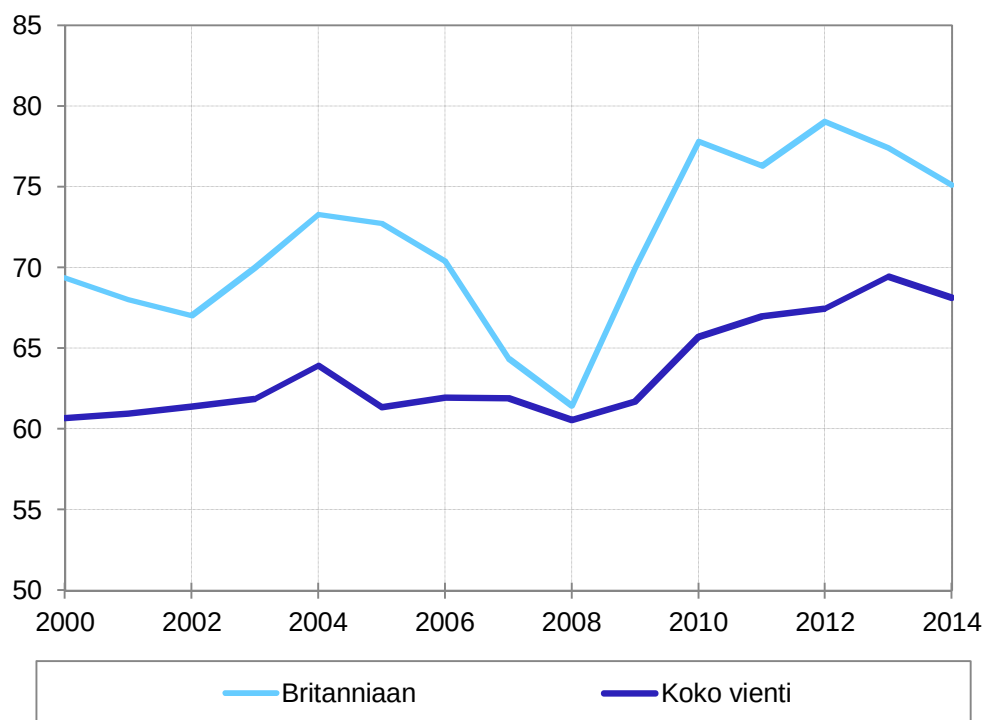

Lähteet: WIOD, omat laskelmat.

Suomen vienti Britanniaan on keskittynyt välituotteisiin enemmän kuin Suomen koko vienti. Vuonna 2014 välituotteiden osuus viennistä Britanniaan oli seitsemän prosenttiyksikköä suurempi kuin niiden osuus koko viennissä. Keskimäärin ero oli melkein kahdeksan prosenttiyksikköä vuosina 2000–2014. Välituotteiden osuus viennistä niin Britanniaan kuin Suomen koko viennissäkin on kasvanut ajan myötä. Finanssikriisin jälkeen investointitavaroiden kysyntä heikkeni koko maailmassa.

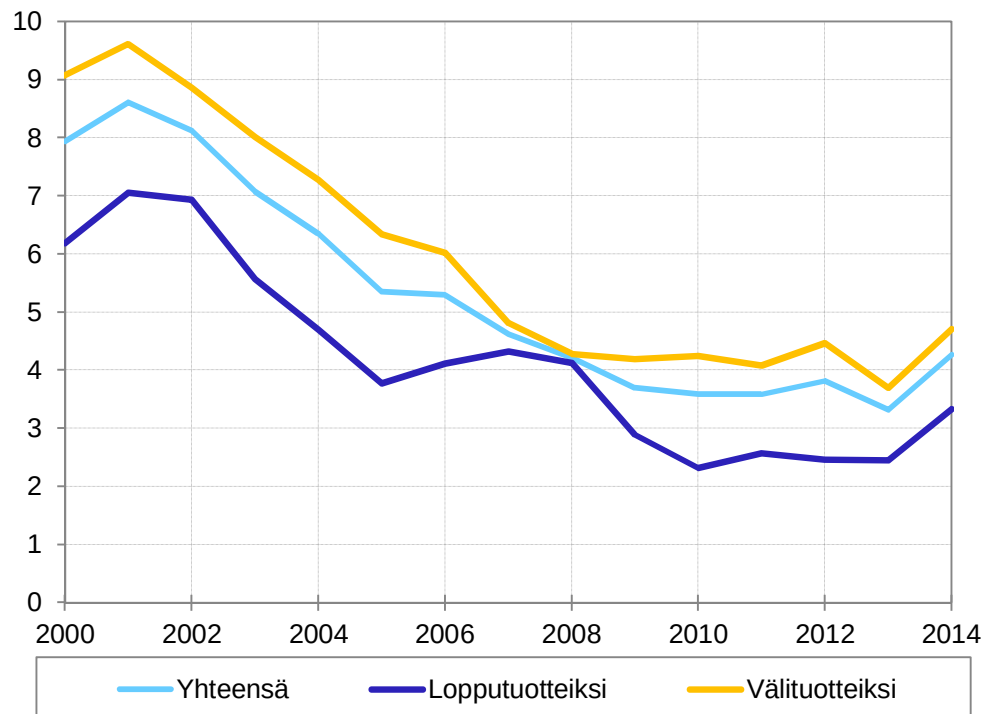
Suomalaisten toimialojen kaikesta välituoteviennistä meni vuonna 2014 Britanniaan 4,7 prosenttia, kun vuonna 2000 osuus oli 9,1 prosenttia. Britannian osuus on siten alentunut huomattavasti niin viennissä kuin tuonnissakin. Välituoteviennissä kehitys kuitenkin tasoittui vuoden 2008 jälkeen hieman reilun neljän prosentin tasolle. Brittimarkkinat ovat olleet tärkeämpiä Suomen välituote- kuin lopputuoteviennissä.

Kuvio 3.5 Välituotteiden osuus viennistä, %

Lähteet: WIOD, omat laskelmat.

**Kuvio 3.6 Suomalaisen tuotteen vienti Britanniaan, % koko väli- ja loppu-
tuoteviennistä**

Lähteet: WIOD, omat laskelmat.

Taulukossa 3.7 on esitetty miljoonina euroina suomalaisten toimialojen keskimääräinen väli-
tuotevienti Britanniaan vuosina 2012–2014. Kokonaisvienti oli keskimäärin 2 239 miljoonaa
euroa vuodessa. Siitä 868 miljoonaa euroa oli metsäteollisuuden tuotosta ja 674 miljoonaa
euroa kemianteollisuuden tuotosta (ks. taulukon alemman osan oikeanpuoleisin sarake).
Vähintään sataan miljoonaan euroon pääsivät myös sähkö- ja elektroniikkateollisuus, metalli-

en jalostus ja metallituotteet sekä hallinto- ja tukipalvelutoiminta. Huomaa tässäkin, että raakaöljyn korkea maailmanmarkkinahinta vuosina 2012–2014 paisuttaa tuotoksen arvoa raakaöljyn ja öljyjalosteiden osalta.

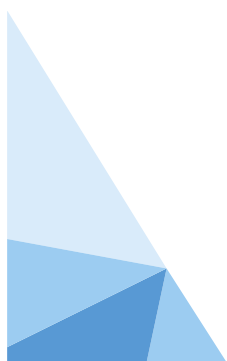
Suurimpina vastaanottavina brittiläisinä toimialoina olivat paikallinen metsäteollisuus (271 miljoonaa euroa), kemianteollisuus (215 miljoonaa euroa) ja rakentaminen (183 miljoonaa euroa). Yli sataan miljoonaan euroon pääsi lisäksi kuusi muuta toimialaa. Suomen vienti on siten keskittyneempää kuin tuonti Britannian näkökulmasta.

Suomen metsäteollisuuden tuotosta menee suhteellisen tasaisesti eri toimialoille Britanniassa. Paikallisen metsäteollisuuden jälkeen suurimmat ostajat ovat elintarviketeollisuus ja rakentaminen. Myös suomalaisen kemianteollisuuden vienti jakaantuu selvästi. Suurimmat ostajatoimialat ovat brittiläinen kemianteollisuus sekä kuljetus ja varastointi.

Vienti brittimarkkinoille oli suomalaisista toimialoista tärkeintä metsäteollisuudelle, jolla 7,2 prosenttia kaikesta välituotteiden viennistä meni Britanniaan vuosina 2012–2014 (ks. taulukko 3.8). Osuus on kuitenkin vähentynyt selvästi vuosien 2000–2002 12,7 prosentista. Seuraavina tulivat kemianteollisuus (6,6 prosenttia) sekä hallinto- ja tukipalvelutoiminta (5,7 prosenttia).

Suurin väheneminen Britannian markkinoiden merkityksellä tuotoksen viennissä vuosien 2000–2002 ja 2012–2014 välisenä aikana on tapahtunut majoitus- ja ravitsemistoiminnassa, kiinteistöalalla, ammatillisessa, tieteellisessä ja teknisessä toiminnassa sekä sähkö- ja elektroniikkateollisuudessa. Käyvin euroin mitattuna lasku on ollut suurinta metsäteollisuudessa (–646 milj. euroa) sekä sähkö- ja elektroniikkateollisuudessa (–356 milj. euroa). Kemianteollisuuden välituoteviennin arvo nousi 430 milj. euroa, mutta tässä yhteydessä on muistettava öljytuotteiden positiivinen hintakehitys. Myös hallinto- ja tukipalvelutoiminnan viennin arvo nousi 71 miljoonaa euroa.

Taulukossa sisemmissä soluissa on esitetty, mikä osuus Suomen koko välituoteviennistä maailmalle toimialoittain menee Britanniaan. Esimerkiksi metsäteollisuuden (C16–18) välituoteviennistä maailman kemianteollisuuteen meni Britanniaan 6,8 prosenttia.

Taulukko 3.7 Välituotteiden vienti Suomesta Britanniaan toimialoitain keskimäärin vuodessa 2012–2014, miljoonaa euroa (yllä Britannian alkutuotanto ja jalostaminen, alla palvelut)

Kauppavirran suunta	Brittiläiset toimialat												
	A	B	C10-12	C13-15	C16-18	C19-22	C23	C24-25	C26-27	C28-30, 33	C31_32	DE	F
	Maa-, metsä- ja kalatalous	Käivostoiminta ja louhintahinta	Elin- ja ravintarvikkeiden, juomien ja tupakkatuotteiden valmistus	Tekstiilien, vaatteen ja nahkatuotteiden valmistus	Puu-, paperi- ym. tuotteiden valmistus	Kemian- ja teollisuus	Muut ei-metalliset mineraalituotteet	Metallien jalostus, metallituotteet	Sähkö- ja elektronikkateollisuus	Koneet, laitteet, ml. korjaus, kuluneuvot	Muu valmistus	Energiahuolto; vesijätehuolto	Rakentaminen
A	2,3	0,0	8,7	0,0	0,2	0,2	0,0	0,0	0,0	0,2	0,0	0,1	0,7
B	0,1	0,8	0,1	0,0	0,6	2,8	0,2	1,3	0,2	0,8	0,3	3,8	1,4
C10-12	0,3	0,0	2,0	0,0	0,1	0,4	0,0	0,1	0,0	0,1	0,0	0,1	0,2
C13-15	0,1	0,0	0,1	1,5	0,1	0,1	0,0	0,0	0,0	0,4	0,2	0,0	0,3
C16-18	15,5	0,8	119,4	5,8	248,0	44,7	13,3	12,0	8,7	18,4	20,0	6,5	96,8
C19-22	29,3	10,8	21,8	2,9	11,9	152,0	8,5	22,7	8,1	26,2	4,7	19,0	32,8
C23	0,2	0,4	0,8	0,0	0,1	0,8	2,0	0,6	0,4	0,7	0,0	0,5	11,1
C24-25	0,9	0,9	1,1	0,2	0,5	4,7	0,9	42,2	6,1	31,1	2,4	2,6	5,8
C26-27	0,4	0,6	0,8	0,1	0,4	1,3	0,2	1,2	16,2	11,9	2,1	6,7	8,7
C28-30, 33	0,5	1,5	3,3	0,3	2,2	2,3	0,8	4,0	5,8	35,0	1,0	4,7	9,1
C31-32	0,0	0,0	0,1	0,0	0,3	0,1	0,0	0,1	0,1	0,3	0,2	0,0	0,6
DE	0,1	0,1	0,4	0,1	0,1	0,4	0,1	1,6	0,1	0,4	0,1	8,5	0,5
F	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1
G	0,2	0,1	1,2	0,1	1,9	0,9	0,2	0,2	0,2	0,6	0,2	0,3	1,5
H	0,5	1,2	2,6	0,2	3,8	2,1	0,5	0,9	0,6	2,1	0,5	0,9	2,9
I	0,0	0,0	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1	0,0	0,0	0,1	0,1
J	0,0	0,2	0,4	0,1	0,2	0,5	0,1	0,2	0,2	0,8	0,1	0,5	1,0
K	0,1	0,1	0,2	0,0	0,1	0,2	0,0	0,1	0,0	0,2	0,0	0,2	0,3
L	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
M	0,1	0,4	0,7	0,1	0,2	0,7	0,1	0,2	0,3	1,1	0,1	0,6	2,6
N	0,1	0,9	2,1	0,1	0,2	1,0	0,2	0,5	0,8	4,2	0,1	2,6	6,5
O	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1	0,0	0,0	0,2
PQ	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
RSTU	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Yht. '12–14	50,8	19,0	165,8	11,6	270,9	215,3	27,1	88,0	47,9	135,0	32,1	57,6	183,1
Yht. '00–02	40,3	15,2	255,4	27,6	545,8	170,8	32,5	117,7	166,0	178,2	73,8	48,8	249,2

Kauppavirran suunta	Brittiläiset toimialat											
	G	H	I	J	K	L	M	N	O	PQ	RSTU	
	Kauppa	Kuljetus ja varasto	Majoitus- ja ravitsemistoiminta	Informaatio- ja viestintä	Rahoitus- ja vakuutus- toiminta	Kiinteistöalan toiminta	Ammattilinen, tieteellinen ja tekninen toiminta	Hallinto- ja tukipalvelutoiminta	Julkinen hallinto	Koulutus- ja sosiaalipalvelut	Muut palvelut	Yhteensä
A	0,6	0,3	0,7	0,5	0,5	0,0	0,6	0,9	0,1	0,7	0,3	18,0
B	0,2	0,2	0,1	0,1	0,1	0,0	0,1	0,1	0,0	0,1	0,0	13,0
C10-12	0,8	0,2	1,8	0,2	0,3	0,0	0,5	0,3	0,1	0,6	0,2	8,3
C13-15	0,8	0,1	0,2	0,1	0,1	0,0	0,1	0,1	0,4	0,5	0,2	5,6
C16-18	49,0	8,5	9,7	27,7	41,7	5,0	21,2	11,8	30,1	46,5	7,1	868,3
C19-22	66,5	103,4	20,6	21,2	15,1	1,1	16,2	13,9	19,2	38,3	8,2	674,3
C23	0,9	0,3	0,1	0,2	0,1	0,0	0,1	0,2	0,3	0,6	0,2	20,6
C24-25	1,5	0,6	0,1	0,7	0,4	0,1	0,4	0,4	1,2	0,8	0,2	105,8
C26-27	4,9	3,7	0,7	13,1	4,6	0,6	8,4	4,4	12,6	16,4	2,8	122,5
C28-30, 33	6,6	2,6	0,2	3,2	1,5	0,5	2,1	2,3	3,3	2,1	0,9	95,6
C31-32	0,1	0,0	0,0	0,1	0,1	0,0	0,1	0,0	0,1	0,2	0,0	2,8
DE	0,8	0,5	0,3	0,5	0,5	0,1	0,7	0,7	2,6	2,9	0,4	22,6
F	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,4
G	1,2	0,5	0,3	0,7	1,3	0,1	1,3	0,7	0,6	1,2	0,3	15,9
H	5,6	14,3	1,0	2,5	9,7	0,3	3,0	3,1	1,8	2,8	1,1	64,3
I	0,7	0,2	0,1	0,1	0,6	0,0	0,2	0,1	0,3	1,6	0,1	4,6
J	3,4	2,2	0,7	4,0	5,5	0,4	3,3	1,6	1,1	1,6	1,6	29,5
K	0,6	0,3	0,1	0,3	3,2	2,2	0,4	0,2	0,3	0,3	0,1	9,7
L	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
M	4,4	2,0	0,8	3,6	6,9	0,9	10,9	3,9	2,0	3,4	1,6	47,6
N	7,8	5,9	1,9	10,0	9,9	0,8	11,5	18,0	2,7	11,6	5,3	104,7
O	0,1	0,1	0,0	0,1	0,2	0,1	0,3	0,1	0,0	0,2	0,0	1,7
PQ	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	1,7	0,0	0,1	0,8	0,0	2,8
RSTU	0,1	0,0	0,0	0,1	0,1	0,0	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,9
Yht. '12–14	156,6	146,0	39,5	89,2	102,4	12,3	83,2	63,0	79,0	133,2	30,8	2 239,4
Yht. '00–02	185,5	91,3	32,9	185,4	123,2	20,5	89,2	62,1	139,6	194,1	41,8	3 086,7

Huom. Esimerkiksi kemianteollisuus vei välituotteita Britanniaan keskimäärin 814,1 miljoonalla eurolla vuodessa vuosina 2012–2014. Kokonaisarvosta meni 136,5 miljoonaa euroa kuljetuksen ja varastoinnin toimialalle. Lähteet: WIOD, omat laskelmat.

Taulukko 3.8 Välituotteiden vienti Suomesta Britanniaan toimialoitain, % toimialan välituoteviennistä keskimäärin 2012–2014 (yllä Britannian alkutuotanto ja jalostaminen, alla palvelut)

Kauppavirran suunta		Brittiläiset toimialat												
		A	B	C10-12	C13-15	C16-18	C19-22	C23	C24-25	C26-27	C28-30, 33	C31_32	DE	F
		Maa-, metsä- ja kalatalous	Kaivostoi- ja louhintahinta	Elin- tarvik- keiden, juomi- en ja tupak- katuott. valm.	Tekstiili- en, vaattei- den ja nahka- tuottei- den, valmis- tus.	Puu-, pape- ri- ym. tuot- teet, pai- nami- nen	Ke- mian- teolli- suus	Muut ei- metal- liset mine- raali- tuot- teet	Metal- lien jalos- tus, metal- lituot- teet	Säh- kö- ja elekt- roniik- kateol- lisuus	Koneet, laitteet, ml. korjaus, kulku- neuvot	Muu val- mistus	Ener- gia- huolto; vesi- ja jäte- huolto	Raken- tamis- nen
Suomalaiset toimialat	A	1,1	3,1	1,7	0,0	0,4	0,4	3,5	3,2	1,1	9,7	1,0	6,1	4,2
	B	3,4	2,2	2,5	0,8	8,6	1,7	1,0	1,0	1,4	2,4	5,5	4,7	3,8
	C10-12	0,5	1,0	1,0	0,5	2,5	1,5	2,5	1,7	1,2	2,0	0,8	1,6	2,6
	C13-15	3,7	1,4	1,9	1,5	1,1	1,0	0,9	0,4	0,3	2,4	2,0	0,6	3,1
	C16-18	19,0	0,7	10,8	4,8	5,6	6,8	7,1	6,3	3,2	5,9	5,6	5,8	8,7
	C19-22	6,2	4,9	9,1	2,5	4,1	5,0	5,5	7,7	4,0	5,9	4,5	6,0	4,9
	C23	3,7	4,6	4,7	0,8	1,0	2,3	2,4	2,6	2,7	2,5	0,7	3,9	3,1
	C24-25	3,8	0,8	2,6	1,3	1,3	2,3	1,6	1,5	1,1	2,1	2,0	3,5	0,7
	C26-27	2,0	1,5	2,6	2,0	1,8	1,0	1,8	1,9	1,5	2,6	4,4	5,2	2,3
	C28-30, 33	0,7	0,5	5,8	1,1	3,9	1,6	1,7	1,9	1,8	1,9	2,4	3,7	2,2
	C31-32	2,5	0,8	2,5	1,1	4,8	0,7	1,8	0,8	1,2	2,6	1,3	1,3	5,3
	DE	0,3	0,3	2,2	1,6	0,5	0,8	1,1	1,9	0,7	1,8	1,7	4,7	2,8
	F	0,3	1,0	1,1	0,5	1,1	0,4	0,7	1,2	0,8	5,0	0,7	1,1	1,5
	G	0,8	0,5	1,7	0,4	4,8	1,4	1,5	1,0	0,4	1,0	2,2	1,2	2,1
	H	1,2	0,9	2,6	0,8	4,0	1,3	1,5	1,1	0,7	1,6	2,5	1,4	2,2
	I	1,6	0,6	4,2	0,6	1,2	1,6	0,8	1,0	4,4	1,5	1,9	2,3	1,2
	J	0,9	0,5	1,0	0,2	0,8	1,0	0,5	0,6	0,1	1,3	0,4	0,6	2,5
K	0,7	0,3	1,2	0,4	1,0	1,1	0,8	0,6	0,3	1,4	0,9	0,6	0,7	
L	0,2	1,5	0,8	0,6	1,0	0,4	0,3	0,4	0,2	0,9	0,4	0,6	1,9	
M	0,6	0,7	1,1	0,7	0,8	0,7	0,5	0,7	0,5	0,9	0,5	1,1	2,0	
N	0,6	2,2	4,9	1,9	1,7	0,6	3,1	3,0	1,0	9,3	1,2	9,8	8,6	
O	0,1	0,2	0,7	0,4	1,3	0,5	0,4	0,4	0,4	0,7	0,8	0,6	1,2	
PQ	0,0	0,1	0,1	0,2	0,4	0,0	0,2	0,1	0,0	0,1	0,0	0,2	0,5	
RSTU	0,8	7,8	1,8	1,3	2,0	0,7	2,7	0,6	0,7	1,4	1,4	2,6	2,3	
Yht. '12-14	4,6	1,6	6,5	2,0	5,3	4,2	4,1	2,2	1,6	2,6	4,0	4,3	4,2	
Yht. '00-02	7,2	4,0	14,4	4,9	10,5	7,2	7,7	5,3	6,6	5,3	9,0	6,5	8,4	

		Brittiläiset toimialat												
Kauppavirran suunta		G	H	I	J	K	L	M	N	O	PQ	RST U		
		Kaup- pa	Kulje- tus ja varas- tointi	Majoi- tus- ja ravit- semis- toimin- ta	Infor- maatio ja vies- tintä	Rahoi- tus- ja vakuu- tus- toimin- ta	Kiin- teistö- alan toimin- ta	Ammatil- linen, tieteelli- nen ja tekninen toiminta	Hallin- to- ja tuki- palve- lutoi- minta	Julki- nen hallin- to	Koulutus, terveys- ja sosiaali- palvelut	Muut pal- velut	Yht. 2012 – 2014	Yht. 2000 – 2002
Suomalaiset toimialat	A	4,0	2,4	2,0	2,4	16,9	3,5	6,8	11,2	3,0	6,7	8,6	1,7	3,4
	B	5,1	3,9	12,1	7,7	12,0	0,6	4,2	7,1	2,9	6,7	2,5	2,5	4,9
	C10-12	5,0	2,3	2,1	3,2	5,7	1,8	3,5	7,1	1,0	2,2	2,4	1,6	4,7
	C13-15	6,6	1,9	5,6	4,4	5,3	1,0	2,9	4,8	3,7	4,0	3,0	2,4	1,8
	C16-18	6,4	4,7	7,0	7,6	22,4	7,0	4,8	7,0	10,2	13,0	5,6	7,2	12,7
	C19-22	13,7	5,6	32,5	22,5	33,4	1,3	10,9	10,1	6,1	10,4	8,6	6,6	6,8
	C23	5,8	2,7	1,4	4,0	8,5	0,2	2,5	3,0	5,8	8,8	5,2	3,1	8,7
	C24-25	1,7	0,8	1,7	3,7	6,7	0,2	0,9	2,4	4,6	3,3	1,2	1,6	4,8
	C26-27	2,9	4,1	3,9	4,6	8,8	2,2	4,1	7,3	16,1	16,1	4,9	3,4	11,6
	C28-30, 33	3,0	1,1	1,2	5,1	4,7	2,0	2,6	3,4	3,6	2,7	1,9	2,1	4,2
	C31-32	1,1	0,2	1,7	3,5	3,3	0,4	1,0	1,5	2,9	1,3	0,7	1,6	7,7
	DE	2,3	2,7	3,5	4,7	5,3	0,3	3,2	7,7	8,8	10,8	3,1	3,3	10,4
	F	2,1	2,0	1,6	1,4	4,1	1,9	5,0	3,6	1,4	5,0	3,2	2,2	9,0
	G	1,5	1,4	0,8	2,2	5,0	1,0	1,9	4,3	2,9	3,0	1,7	1,8	8,0
	H	2,2	2,7	3,5	4,2	16,5	1,7	2,3	1,3	1,4	2,4	2,0	2,4	6,7
	I	7,5	1,4	6,6	4,5	6,4	1,7	1,5	4,2	1,8	14,0	1,4	4,0	17,7
	J	1,9	2,4	4,1	0,8	2,0	2,9	2,0	3,2	0,8	1,5	3,2	1,4	4,7
	K	0,9	0,6	1,7	1,4	1,8	4,5	1,3	2,0	1,2	1,2	1,3	1,4	7,5
	L	0,5	1,5	0,8	1,1	2,0	0,4	2,5	2,5	1,5	2,4	0,8	1,3	10,3
	M	1,3	2,2	3,1	2,5	4,3	1,5	3,0	5,1	2,5	4,9	4,0	2,2	11,0
N	3,6	4,1	7,0	2,6	13,2	4,2	9,4	20,7	4,5	15,4	15,2	5,7	11,4	
O	1,5	1,0	1,7	1,2	2,6	1,6	1,2	5,1	0,3	1,8	1,2	1,1	5,7	
PQ	0,4	0,5	0,4	0,2	1,0	0,4	9,5	0,5	0,7	4,6	2,3	2,1	8,7	
RSTU	2,0	2,4	1,9	9,8	6,3	1,9	3,1	9,6	5,6	9,9	3,0	3,9	11,3	
Yht. '12–14		5,2	4,2	7,5	4,3	8,9	2,6	4,3	6,4	5,7	8,8	5,1	4,3	9,2
Yht. '00–02		9,9	6,8	9,8	14,7	19,8	6,2	8,9	10,9	13,7	20,7	9,7	9,2	

Huom. Esimerkiksi kemianteollisuuden kaikesta välituotteiden viennistä 6,6 prosenttia meni Britanniaan vuosina 2012–2014, kun vuosina 2000–2002 osuus oli 6,8 prosenttia. Koko kemianteollisuuden välituoteviennistä maailman rakentamisen toimialalla menee 4,9 prosenttia Britanniaan. Luvut on saatu laske- malla kyseinen taulukko kullekin vuodelle ja ottamalla prosentiosuuksista keskiarvot. Lähteet: WIOD, omat laskelmat.

3.5 Lopputuotteiden tuonti Britanniaasta Suomen yksityiseen ja julkiseen kulutukseen sekä investointeihin

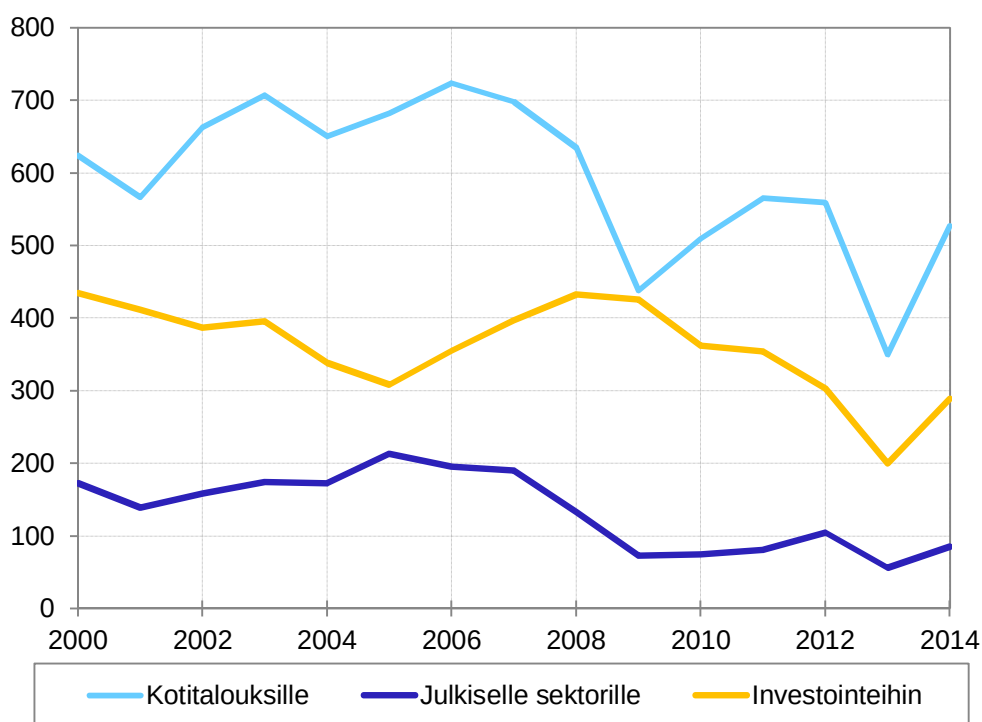
Kuten edellä nähtiin, välituotteiden kaupan osuus koko kaupankäynnistä on noussut suhteel- lisen tasaisesti tässä luvussa kuvatulla ajanjaksolla tuotannon arvoketjujen kansainvälistymi- sen myötä. Välituotteiden avulla yrityksissä valmistetaan lopputuotteita. Lopputuotteet pääty-

vät kulutukseen yksityisellä ja julkisella sektorilla ja nostavat siten aineellista elintasoa tai kasvattavat investointitavaroina kansantalouden tuotantopotentiaalia. Tässä alaluvussa käsitellään lopputuotteiden tuontia Britanniasta Suomeen ja seuraavassa alaluvussa niiden vientiä Suomesta Britanniaan.

Käyvin hinnoin tarkasteltuna brittiläisten lopputuotteiden tuonnin arvo suomalaisille kotitalouksille (ml. niitä palvelevat voittoa tavoittelemattomat yhteisöt) nousi vuoteen 2006 asti, mutta on alentunut sen jälkeen. Vuodesta 2009 alkaen kulutustavaroiden tuonti on ollut suhteellisen vakaata yli ajan. Julkiseen kulutukseen tuotujen lopputuotteiden arvo aleni vuonna 2009 reiluun 70 miljoonaan euroon ja on sen jälkeen pysynyt suunnilleen sillä tasolla.

Brittiläisten investointitavaroiden tuonnin käypähintainen arvo aleni vuosina 2000–2014 noin kolmanneksella 300 miljoonaan euroon. Tähän (kuten myös kotitalouksille tuotaviin kulutustavaroihin) vaikuttaa tulevaisuudessa muun muassa Britanniassa olevan kulkuvälineteollisuuden pysyminen saarivaltiossa Britannian EU-eron jälkeen. Panos-tuotos -taulukkoista ei pystytä erottamaan investointitavaroita ostajatoimialoittain, sektoreittain tai tuotteittain.

Kuvio 3.7 Lopputuotteiden tuonti Britanniasta, milj. euroa

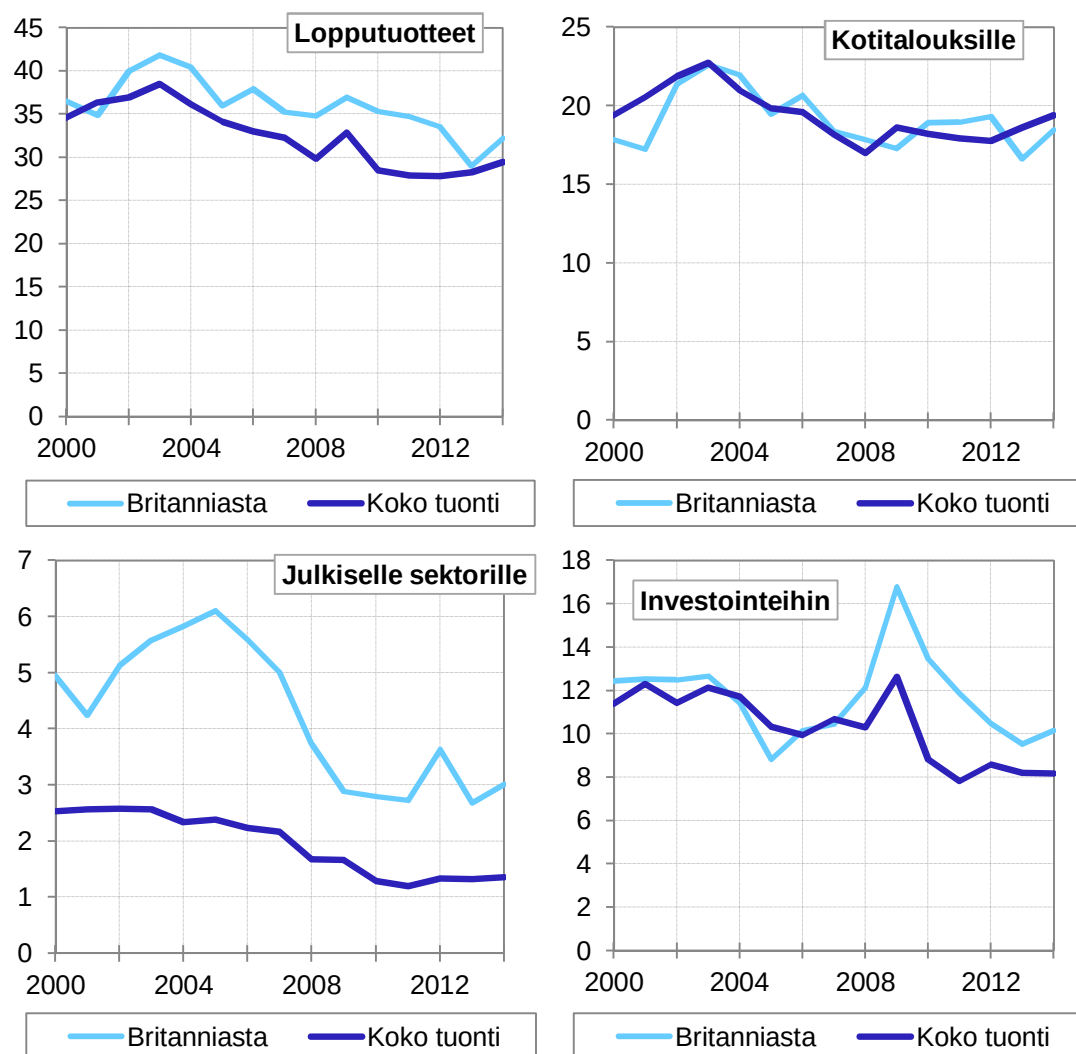

Lähteet: WIOD, omat laskelmat.

Peilikuvana edellä nähtyyn välituotetarkasteluun, tuonti Britanniasta on hieman keskityneempää lopputuotteiden tuontiin kuin Suomen koko tuonti. Tämä johtuu julkisen sektorin kulutuksesta ja investointitavaroiden tuonnista. Noin 10 prosenttia brittiläisen tuotoksen tuonnista Suomeen on ollut investointitavaroita ja 3 prosenttia lopputuotteita julkiseen kulutukseen.

Kotitalouksien kulutukseen Britanniasta tuodaan tuotteita samalla intensiteetillä kuin maailmalta keskimäärin. Vajaat 20 prosenttia brittiläisen tuotoksen tuonnista Suomeen on ollut lopputuotteita kotitalouksien kulutukseen.

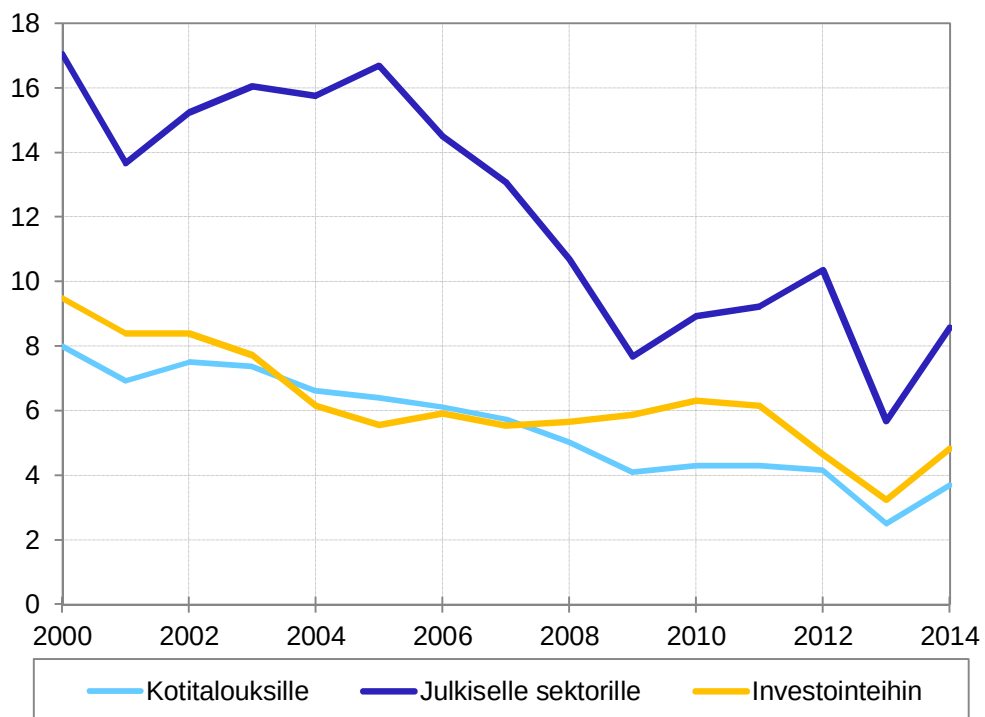
Kuvio 3.8 Lopputuotteiden osuus tuonnissa Suomeen, %

Lähteet: WIOD, omat laskelmat.

Kuviossa 3.9 on esitetty, kuinka suuri osuus lopputuotteiden globaalista tuonnista Suomeen tulee Britanniasta. Osuus on alentunut suhteellisen tasaisesti kaikissa kolmessa erässä. Investointitavaroissa Britannian osuus on viime vuosina ollut noin 8 prosenttia. Kulutustavaroissa Britannian osuus on alentunut noin 4 prosenttiin.

Kuvio 3.9 Lopputuotteiden tuonti Britanniasta, % näiden tuotteiden koko tuonnista

Lähteet: WIOD, omat laskelmat.

Taulukossa 3.9 on esitetty Britanniasta tuotujen lopputuotteiden arvo keskimäärin vuosina 2012–2014. Siitä nähdään, miltä brittiläisiltä toimialoilta on tuotu lopputuotteita yksityiseen ja julkiseen kulutukseen sekä investointeihin. Alimmalla rivillä on esitetty keskiarvot vuosilta 2000–2002.

Käyvin hinnoin mitattuna lopputuotteiden tuonti Britanniasta on vähentynyt noin 360 miljoonalla eurolla vuosien 2000–2002 ja 2012–2014 välisenä aikana. Laskua on tullut kaikissa erissä, prosentuaalisesti eniten julkisen sektorin kulutuksessa. Melkein 60 prosenttia kaikesta lopputuotteiden tuonnista Britanniasta meni kotitalouksien kulukseen vuosina 2012–2014. Osuus on noussut hieman vuosisadan vaihteen jälkeen. Eniten tuotiin moottoriajoneuvoja sekä niiden brittiläisen vähittäiskauppatoimialan tuotosta. Näiden erien jälkeen tärkeimmässä roolissa oli brittiläinen elintarviketeollisuus. Julkiselle sektorille on tuotu lähinnä lääketeollisuuden tuotosta sekä vähäisemmässä määrin moottoriajoneuvojen kaupan, huollon ja korjauksen tuotosta.

Investointitavaroiden tuonnissa tärkein osa-alue ovat koneet ja laitteet sekä kuljetusvälineet. Niiden arvo oli keskimäärin 110 miljoonaa euroa vuodessa 2012–2014. Näiden jälkeen investointituotteita tuotiin Britannian tutkimuksesta ja tuotekehityksestä. Myös koulutuspalveluita tuotiin jonkin verran investoinneiksi.

Vuosina 2012–2014 vain 3,9 prosenttia kaikesta lopputuotteiden tuonnista Suomeen valmistettiin Britanniaassa. Osuus laski alle puoleen vuosisadan alusta. Kehitys on samanlaista kaikissa lopputuote-erissä. Brittiläisen tuotoksen osuus on edelleen suurin Suomen julkisen sektorin kulutuksessa, mutta sielläkin osuus on laskenut reiluun 8 prosenttiin. Investointitavaroissa Britannian osuus oli hieman yli 4 prosenttia vuosina 2012–2014 ja kotitalouksien kulutustavaroissa reilut 3 prosenttia.

Kaikesta Suomeen tuodusta lopputuotteiksi tarkoitettusta rahoitus- ja vakuutus toiminnan, julkisen hallinnon sekä koulutus-, terveys- ja sosiaalipalvelujen tuotoksesta noin 13 prosenttia

tulee Britanniaasta. Muut toimialat jäävät selvästi alle 10 prosentin. Esimerkiksi ammatillisen, tieteellisen ja teknisen toiminnan tuotoksen tuonnista lopputuotteiksi tuli 4,5 prosenttia Britanniaasta.

Brittiläinen rahoitus- ja vakuutusala on suuressa roolissa Suomen julkisen sektorin tämän toimialan tuotoksen tuonnissa. Muutenkin julkinen sektori tuo nimenomaan Britanniaasta paljon kulutustuotteita eri toimialoilta.

Taulukko 3.9 Lopputuotteiden tuonti Britanniaasta Suomeen käyvin hinnoin sekä osuus kaikesta lopputuotteiden tuonnista keskimäärin vuosina 2012–2014

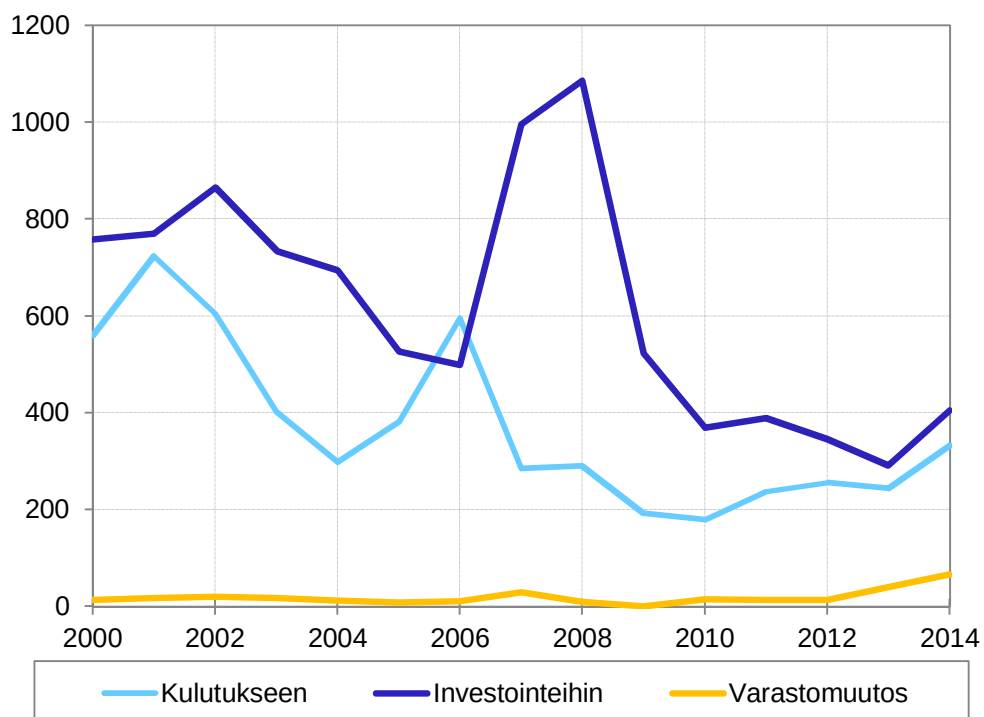
Brittiläinen toimiala		Milj. euroa				%			
		Loppu- tuot- teiksi	Koti- talouk- sille	Julki- selle sektorille	Inves- tointi- hin	Loppu- tuot- teiksi	Koti- talouk- sille	Julki- selle sektorille	Inves- tointi- hin
A	Maa-, metsä- ja kalatalous	2	1	0	0	0,3	0,3	22,0	6,3
B	Kaivostoiminta ja louhinta	1	1	0	0	5,1	3,7	14,8	7,0
C10-12	Elintarv., juomien ja tupakkatuott. valm.	61	60	0	1	2,4	2,3	10,4	10,9
C13-15	Tekstiilien, vaatteiden ja nahkatuott. valm.	8	7	0	0	0,7	0,7	2,3	1,8
C16-18	Puu-, paperi- ym. tuotteet, painaminen	2	2	0	0	1,5	1,4	3,6	2,5
C19-22	Kemianteollisuus	90	56	28	6	3,3	2,8	4,9	4,0
C23	Muut ei-metalliset mineraalituotteet	2	1	0	0	2,6	2,3	10,2	4,0
C24-25	Metallien jalostus, metallituotteet	6	1	0	4	2,3	0,8	13,4	3,2
C26-27	Sähkö- ja elektroniikkateollisuus	26	12	1	13	1,2	1,0	4,5	1,5
28-C30, 33	Koneet, laitteet, ml. korjaus, kulkuneuvot	234	122	2	110	4,7	6,3	6,9	3,7
C31-32	Muu valmistus	16	12	1	3	2,4	2,2	14,1	2,9
DE	Energiahuolto; vesi- ja jätehuolto	1	1	0	0	0,8	0,5	10,8	3,6
F	Rakentaminen	0	0	0	0	1,5	0,7	5,6	2,3
G	Kauppa	122	83	14	26	7,8	6,6	17,5	10,7
H	Kuljetus ja varastointi	16	16	0	0	1,6	1,7	1,5	0,5
I	Majoitus- ja ravitsemistoiminta	5	4	0	0	3,7	3,6	4,4	19,3
J	Informaatio ja viestintä	38	32	1	5	6,9	7,7	8,6	4,2
K	Rahoitus- ja vakuutustoiminta	35	32	1	2	13,5	13,1	54,3	16,8
L	Kiinteistöalan toiminta	0	0	0	0	1,1	0,3	38,2	7,6
M	Ammatillinen, tieteellinen ja tekninen toiminta	63	3	7	54	4,5	3,6	4,7	4,6
N	Hallinto- ja tukipalvelutoiminta	10	4	5	1	2,3	1,0	42,6	2,5
O	Julkinen hallinto	12	0	2	9	13,9	1,1	15,0	16,7
PQ	Koulutus, terveys- ja sosiaalipalvelut	32	1	5	27	12,9	4,9	13,8	13,3
RSTU	Muut palvelut	43	28	14	1	29,9	30,5	33,0	8,6
Yhteensä 2012–2014		825	479	82	264	3,9	3,4	8,2	4,2
Yhteensä 2000–2002		1 186	618	157	411	8,5	7,5	15,3	8,8

Lähteet: WIOD, omat laskelmat.

3.6 Lopputuotteiden vienti Suomesta Britannian yksityiseen ja julkiseen kulutukseen sekä investointeihin

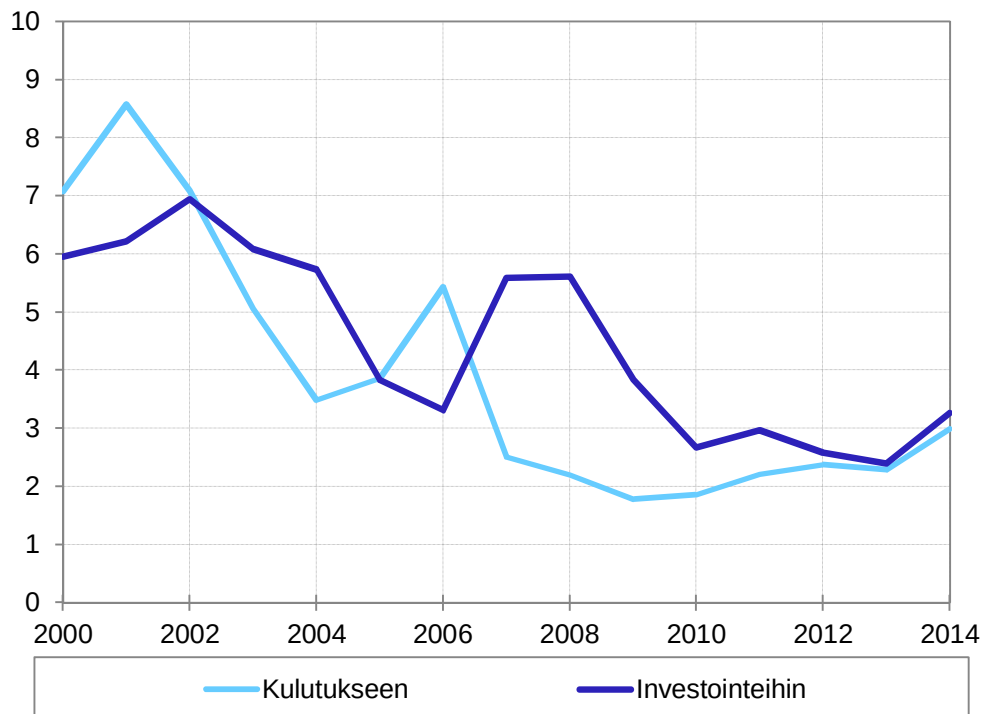
Suomalaisten toimialojen lopputuotevienti Britanniaan oli vuonna 2014 arvoltaan 804 miljoonaa euroa. Kuviossa 3.10 olevien kulutus- ja investointierien lisäksi tuona vuonna oli poikkeuksellisen suuri muutos varastoissa. Kokonaisuutena ottaen lopputuotteiden viennin käypä-hintainen arvo on ajan myötä alentunut. Vuoden 2010 jälkeen kulutustavaroiden vienti on kuitenkin elpynyt ja investointitavaroiden vienti vakautunut. Samanlainen kehitys on nähtävissä, kun katsotaan Britannian osuutta lopputuotteiden kokonaisviennistä.

Kuvio 3.10 Lopputuotteiden vienti Britanniaan, milj. euroa

Lähteet: WIOD, omat laskelmat.

Kuvio 3.11 Lopputuotteiden vienti Britanniaan, % näiden tuotteiden koko viennistä

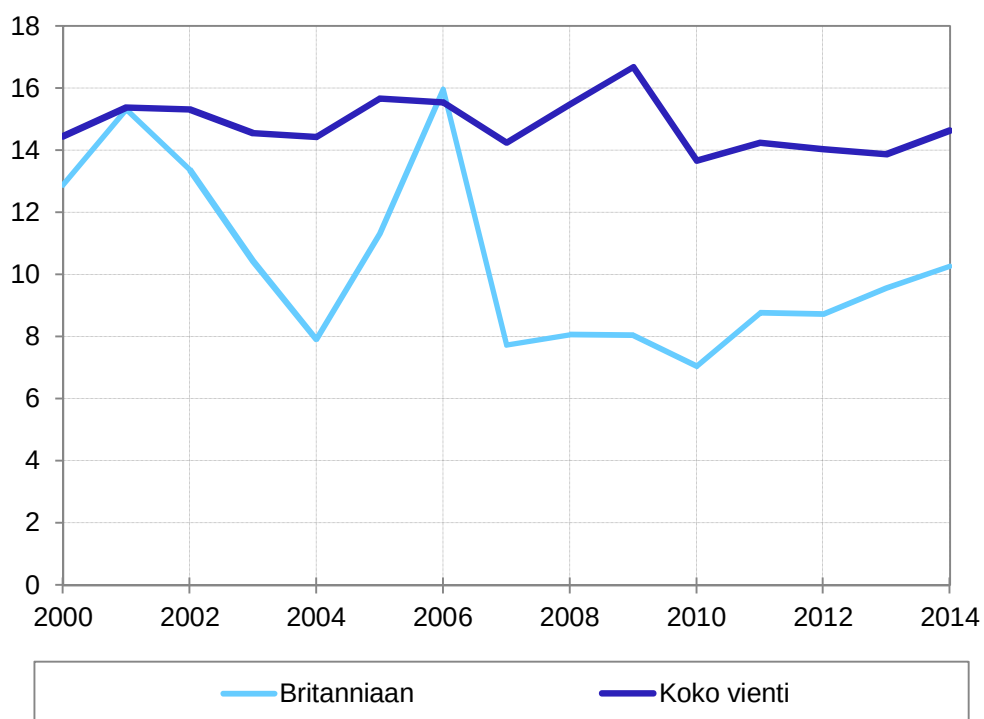

Lähteet: WIOD, omat laskelmat.

Kulutustuotteiden osuus Suomen koko viennistä on 21. vuosisadalla ollut keskimäärin korkeampaa kuin Suomen viennissä Britanniaan. Brittimarkkinoilla suomalainen tuotanto on siten vähemmän erikoistunut kulutustuotteisiin kuin koko viennissä. Sama on nähtävissä investointitavaroissa muuten paitsi vuosina 2007–2008, jolloin näiden tavaroiden viennin arvossakin nähtiin edellä selvä nousu. Tässä oli kyseessä C26-toimialan viennistä eli tietokoneiden sekä

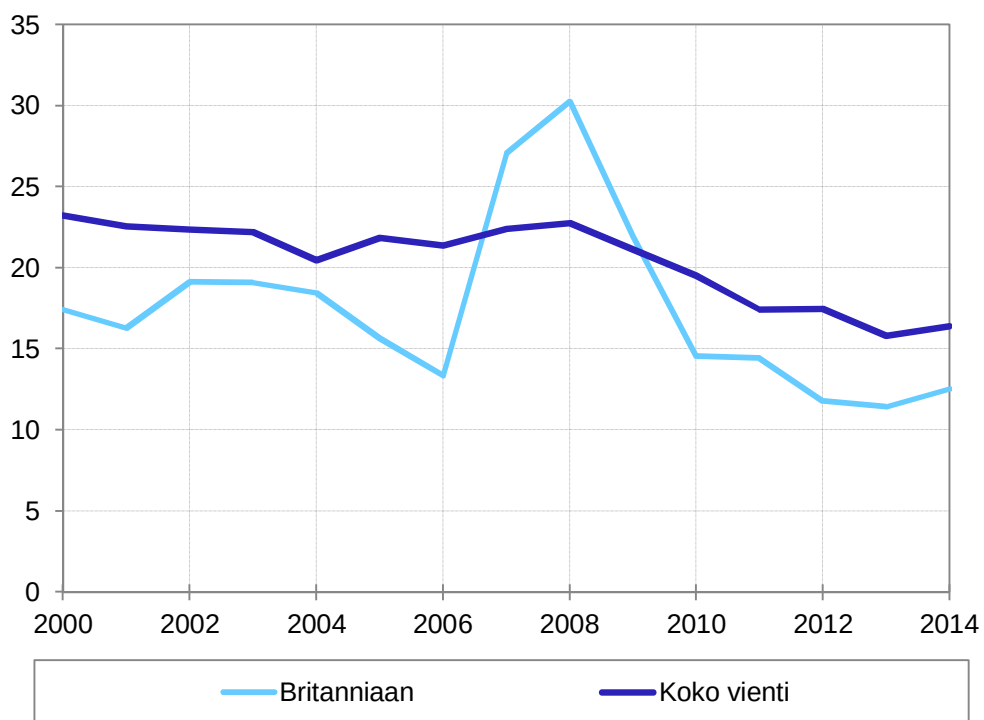
elektronisten ja optisten tuotteiden valmistuksesta, jonka tuotosta vietiin Britanniaan noina vuosina erityisesti investointeihin.

Kuvio 3.12 Kulutustuotteiden osuus viennistä Britanniaan ja Suomen koko viennistä, %

Lähteet: WIOD, omat laskelmat.

Kuvio 3.13 Investointituotteiden osuus viennistä Britanniaan ja Suomen koko viennistä, %

Lähteet: WIOD, omat laskelmat.

Taulukossa 3.10 on esitetty yhteenveto suomalaisten toimialojen lopputuoteviennistä Britanniaan vuosina 2012–2014. Taulukko on jaettu neljään osaan. Ensimmäisestä osasta nähdään lopputuotteiden viennin käypähintainen arvo brittiläisille kotitalouksille kulutukseen, investointeihin ja varastojen muutos sekä kokonaissumma. Vienti julkisen sektorin kulutukseen oli vain 0,1 miljoonaa euroa, joten sitä ei tilansäästön vuoksi otettu mukaan taulukkoon.

Suurimmat lopputuotteiden viejät Britanniaan ovat kemianteollisuus sekä koneiden, laitteiden ja kuljetusvälineiden valmistus (lähinnä kyse on koneista ja laitteista). Sataan miljoonaan euroon pääsi myös sähkö- ja elektroniikkateollisuus. Tämän toimialan viennin arvo oli suurimmillaan vuonna 2014, vaikka Nokian puhelinten tuotanto Suomessa päättyi jo aikaisemmin.

Kemianteollisuuden vienti on enimmäkseen lopputuotteita kotitalouksien kulutukseen. Kyseessä ovat öljyjalosteet. Taulukon oikeanpuoleisimmasta eli neljännessä osasta nähdään, että 61 prosenttia kaikesta lopputuoteviennistä kotitalouksille oli kemianteollisuuden tuotosta. Vastaavasti vajaan kymmenen prosenttiin pääsivät kuljetus- ja varastointipalvelut sekä elintarviketeollisuus.

Taulukko 3.10 Lopputuotteiden vienti Suomesta Britanniaan toimialoittain 2012–2014

	Milj. euroa				% loppu- tuotteiden koko viennistä		% toimialan lopputuoteviennistä Britanniaan				% kaikesta lopputuoteviennistä Britanniaan kohteen mukaan			
	Koti- talouk- sille	Inves- toin- teihin	Varas- tojen muutos	Yh- teen- sä	Koti- talouk- sille	Inves- toin- teihin	Koti- talouk- sille	Julki- selle sektoril- le	Inves- toin- teihin	Varas- tojen muutos	Koti- talouk- sille	Julki- selle sektoril- le	Inves- toin- teihin	Yh- teen- sä
A	1	0	0	1	0,7	1,7	67,6	0,1	10,4	21,9	0,2	0,9	0,0	0,1
B	0	0	0	1	5,6	7,4	28,8	0,0	17,3	53,9	0,1	0,0	0,0	0,1
C10-C12	22	1	0	23	1,7	4,6	96,4	0,0	3,4	0,1	8,0	0,0	0,2	3,5
C13-C15	3	0	0	4	0,7	4,5	94,5	0,0	5,3	0,2	1,3	0,0	0,1	0,6
C16-C18	12	1	0	13	9,7	2,6	90,5	0,0	8,8	0,7	4,3	0,0	0,3	2,0
C19-C22	169	11	1	181	7,8	6,0	93,5	0,0	6,1	0,4	60,9	0,0	3,2	27,2
C23	1	0	0	1	1,4	2,9	61,7	0,0	36,1	2,3	0,3	0,0	0,1	0,2
C24-C25	3	11	25	39	1,7	3,5	6,6	0,0	29,0	64,3	0,9	0,0	3,2	5,6
C26-C27	6	91	3	101	0,4	2,5	6,4	0,0	90,8	2,8	2,3	0,0	26,3	15,2
C28-C30, 33	16	131	2	149	1,6	2,1	10,9	0,0	88,0	1,1	5,6	0,0	37,6	22,3
C31-C32	2	36	3	40	1,3	9,0	4,9	0,0	88,9	6,3	0,7	0,0	10,3	6,1
DE	0	1	0	1	0,3	4,2	21,2	0,0	61,8	17,0	0,1	0,0	0,1	0,1
F	0	0	0	0	1,4	3,4	4,2	0,0	95,0	0,8	0,0	0,0	0,1	0,1
G	2	6	0	8	0,5	5,1	19,2	0,0	75,8	5,0	0,6	1,0	1,7	1,2
H	24	10	1	34	2,6	5,5	69,7	0,0	28,1	2,2	8,8	0,1	2,8	5,3
I	2	0	0	2	4,1	3,4	99,1	0,0	0,9	0,0	0,8	0,0	0,0	0,3
J	2	12	1	15	0,6	1,6	12,6	0,1	79,1	8,2	0,7	12,3	3,5	2,3
K	5	1	0	6	1,6	4,8	82,6	0,0	17,0	0,4	1,7	0,0	0,3	0,9
L	0	0	0	0	0,1	4,1	1,6	0,3	97,7	0,4	0,0	0,1	0,0	0,0
M	1	21	0	23	0,4	4,3	5,3	0,0	93,1	1,6	0,4	0,0	6,2	3,5
N	5	0	3	9	1,4	2,8	57,2	0,0	4,8	38,0	1,9	0,0	0,1	1,4
O	0	1	0	1	3,3	4,9	13,4	0,7	83,4	2,5	0,0	3,7	0,2	0,1
PQ	0	12	0	12	0,5	4,4	1,0	0,1	98,9	0,1	0,0	8,4	3,4	1,8
RSTU	1	0	0	1	3,2	4,4	65,3	11,1	23,0	0,5	0,2	73,5	0,1	0,1
Yht. '12–'14	277	347	40	665	2,8	2,7	41,7	0,0	52,3	6,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Yht. '00–'02	630	798	17	1 445	8,3	6,4	43,6	0,0	55,2	1,2	...	...	...	...

Huom. A: maa-, metsä- ja kalatalous, B: kaivostoiminta ja louhinta, C10-12: elintarvikkeiden, juomien ja tupakkatuotteiden valmistus, C13-15: tekstiilien, vaatteiden ja nahkatuotteiden valmistus, C16-18: puu-, paperi- ym. tuotteet, painaminen, C19-22: kemianteollisuus, C23: muut ei-metalliset mineraalituotteet, C24-25: metallien jalostus, metallituotteet, C26-27: sähkö- ja elektroniikkateollisuus, C28-C30, C33: koneet, laitteet, ml. korjaus, kulkuneuvot, C31-32: muu valmistus, DE: energiahuolto, vesi- ja jätehuolto, F: rakentaminen, G: kauppa, H: kuljetus ja varastointi, I: majoitus- ja ravitsemistoiminta, J: informaatio ja viestintä, K: rahoitus- ja vakuutustoiminta, L: kiinteistöalan toiminta, M: ammatillinen, tieteellinen ja tekninen toiminta, N: hallinto- ja tukipalvelutoiminta, O: julkinen hallinto, PQ: koulutus, terveys- ja sosiaalipalvelut, RSTU: muut palvelut. Lähteet: WIOD, omat laskelmat.

Investointituotteiden viennissä kärjessä ovat edellä mainitut koneiden, laitteiden ja kuljetusvälineiden valmistus (131 milj. euroa) sekä sähkö- ja elektroniikkateollisuus (91 milj. euroa). Niiden yhteenlaskettu osuus kaikesta investointitavaroiden viennistä oli 64 prosenttia. Muu investointitavaravienti jakaantuu usealle toimialalle.

Taulukon alimmalta riviltä nähdään, että vuosina 2000–2002 Britannian osuus suomalaisten toimialojen kulutustavaraviennistä ulkomaiden kotitalouksille oli 8,3 prosenttia ja investointitavaraviennistä 6,4 prosenttia. Vuosina 2012–2014 vastaavat luvut olivat 2,8 prosenttia ja 2,7 prosenttia. Selvästi keskimääräistä suurempi merkitys Britannian kuluttajamarkkinoilla oli metsäteollisuudelle ja kemianteollisuudelle. Investointitavaroissa Britannian markkinoiden merkitys oli keskimääräistä suurempi muulle teollisuudelle ja kaivannaisteollisuudelle.

Taulukon kolmannessa osiossa on prosenttiosuus eri toimialojen lopputuoteviennistä Britanniaan. Siitä nähdään muun muassa, että vuosina 2012–2014 elintarviketeollisuuden lopputuoteviennistä Britanniaan 96,4 prosenttia meni kotitalouksien kulutukseen, 3,4 prosenttia investointitavaroiksi ja 0,1 prosenttia varastojen muutokseen.

Tehdasteollisuudessa elintarvikkeiden, juomien ja tupakkatuotteiden valmistus (C10-12), tekstiilien, vaatteiden ja nahkatuotteiden valmistus (C13-15), puu-, paperi- ym. tuotteet, painaminen (C16-18), kemianteollisuus (C19-22) sekä muut ei-metalliset mineraalituotteet (C23) ovat keskittyneet kotitalouksien kulutukseen Britannian lopputuotemarkkinoilla. Palvelualoista näin on tapahtunut seuraavilla toimialoilla: kuljetus ja varastointi (H), majoitus- ja ravitsemistoiminta (I), rahoitus- ja vakuutustoiminta (K), hallinto- ja tukipalvelutoiminta (N) sekä muut palvelut (RSTU). Loput toimialat ovat keskittyneet lopputuotemarkkinoilla investointitavaroiden vientiin.

3.7 Yhteenveto panos-tuotos -taulukoiden (WIOD) luvuista

Panos-tuotos -taulukoista nähdään toimialojen väliset keskinäisriippuvuudet ja lopputuotevirrat

Tässä luvussa käsiteltiin Suomen ja Britannian välistä kauppaa käyttämällä maailman panos-tuotos -tietokannan (WIOD) tietoja. Tämä tietokanta kertoo käyvin hinnoin, minkä arvosta jonkin toimialan tuotosta myydään joko 1) käytettäväksi väli tuotteina oman maan tai jonkin toisen maan eri toimialoilla tai 2) lopputuotteiksi kotitalouksien tai julkisen sektorin kulutukseen tai investointitavaroiksi omaan maahan tai muihin maihin. Tietokanta on laaja. Se kattaa 43 yksittäistä maata ja muun maailman yhteensä sekä 56 toimialaa vuosina 2000–2014. Tähän tutkimukseen dataa on tiivistetty siten, että suurin osa analyysistä on tehty 24 toimialalle.

Maantieteellisesti lähimpänä olevat maat käyvät eniten kauppaa Britannian kanssa. Tärkeimmät kauppakumppanit ovat siten Pohjanmeren ympärillä sekä heti Irlanninmeren ja Englannin kanaalin takana. Lisäksi Britannian rahoitussektori on tärkeä erityisesti Luxemburgille ja Maltalle.

Euroissa mitattuna EU/Efta-alue vie enemmän tuotostaan Britanniaan kuin se tuo sieltä brittiläistä tuotosta. Kokoerosta johtuen EU/Efta-markkinat ovat kuitenkin Britannialle selvästi tärkeämmät kuin Britannian markkinat ovat EU/Efta-maille. Suomelle Britannian markkinat ovat vähemmän tärkeitä kuin muille EU/Efta-maille keskimäärin.

Tuonti Suomeen

Tärkeimmät brittiläiset toimialat Suomen tuonnissa euroissa mitattuna vuosina 2012–2014 olivat tukkukauppa, moottoriajoneuvojen valmistus, muiden koneiden ja laitteiden valmistus, kemikaalien ja kemiallisten tuotteiden valmistus, hallinto- ja tukipalvelutoiminta sekä ohjelmistot, konsultointi ja tietopalvelutoiminta. Tuonti on hieman keskimääräistä enemmän erikoistunut lopputuotteisiin kuin väli tuotteisiin verrattuna Suomen kokonaistuontiin. Kuitenkin väli tuotteiden osuus tuonnista Britanniaasta on noin kaksi kolmasosaa.

Suomalaisista toimialoista tuo brittiläisiä väli tuotteita eniten kemianteollisuus (200 milj. euroa vuodessa vuosina 2012–2014) sekä koneet, laitteet, ml. niiden korjaus, ja kulkuneuvot (197 milj. euroa). Yli sadan miljoonan euron hankintoihin pääsivät myös sähkö- ja elektroniikkateollisuus, metallien jalostus ja metallituotteiden valmistus, koulutus sekä sosiaali- ja terveyspalvelut, kauppa ja rakentaminen. Huomaa, että raakaöljyn korkea maailmanmarkkinahinta vuosina 2012–2014 paisuttaa kemianteollisuuden tuotoksen arvoa raakaöljyn ja öljyjalosteiden

den osalta. Britannian osuus välituotteiden koko tuonnista on suurin taiteen, viihteen, virkistyksen ja muiden palveluiden sekä rahoitus- ja vakuutusalan kohdalla.

Toinen osa ulkomaankaupasta koskee lopputuotteita kulutukseen ja investointeihin. Niiden osuus kokonaiskaupasta on ajan myötä pienentynyt tuotannon arvoketjujen kansainvälistymisen seurauksena. Noin 10 prosenttia brittiläisen tuotoksen tuonnista Suomeen on ollut investointitavaroita ja 3 prosenttia lopputuotteita julkiseen kulutukseen. Kotitalouksien kulutukseen Britanniaasta tuodaan tuotteita samalla intensiteetillä kuin maailmalta keskimäärin – vajaat 20 prosenttia koko tuonnista. Britannian osuus investointitavaroiden tuonnista Suomeen on viime vuosina ollut noin 8 prosenttia. Kulutustavaroissa Britannian osuus on alentunut noin 4 prosenttiin.

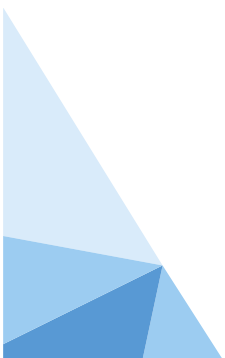
Euroissa mitattuna tärkeimmät lopputuotteet Britanniaasta ovat kuljetusvälineiteollisuuden, kaupan alan ja kemianteollisuuden tuotosta. Osuutena koko tuonnista tärkeimmäksi nousee brittiläinen rahoitusala sekä tietyt muut palvelualat (julkinen hallinto, koulutus, terveys- ja sosiaalipalvelut sekä muut palvelut).

Vienti Suomesta

Suurimmat Britanniaan tuotosta vievät suomalaiset toimialat vuosina 2012–2014 olivat paperin ja paperi- ja kartonkituotteiden valmistus, koksien ja jalostettujen öljytuotteiden valmistus, muiden koneiden ja laitteiden valmistus, sahatavaran sekä puu- ja korkkituotteiden valmistus, kemikaalien ja kemiallisten tuotteiden valmistus sekä tietokoneiden elektronisten ja optisten tuotteiden valmistus. Suomen vienti Britanniaan on keskittynyt välituotteisiin enemmän kuin Suomen koko vienti.

Vienti brittimarkkinoille oli suomalaisista toimialoista tärkeintä metsäteollisuudelle, jonka välituoteviennistä 7,2 prosenttia meni Britanniaan vuosina 2012–2014. Seuraavina tulivat kemianteollisuus (6,6 prosenttia) sekä hallinto- ja tukipalvelutoiminta (5,7 prosenttia).

Kokonaisuutena ottaen lopputuotteiden Britanniaanviennin käypähintainen arvo on ajan myötä alentunut. Vuoden 2010 jälkeen kulutustavaroiden vienti on kuitenkin elpynyt ja investointitavaroiden vienti vakautunut. Suomalainen tuotanto on Britannian markkinoilla vähemmän erikoistunut kulutustuotteisiin kuin koko viennissä. Sama on nähtävissä investointitavaroissa. Suurimmat lopputuotteiden viejät Britanniaan ovat Suomen kemianteollisuus, koneiden ja laitteiden valmistus sekä sähkö- ja elektroniikkateollisuus.

4 SUOMEN JA BRITANNIAN VÄLINEN ARVONLISÄPERUSTEINEN ULKOMAANKAUPPA

Luvuissa 2 ja 3 käsiteltiin ulkomaankaupan bruttoarvoja. Siihen kuuluu paikallista prosessointia alkutuotantoa, kotimaassa tuotettuja tuotteita, joiden valmistuksessa on voitu käyttää myös ulkomaisia välituotteita, sekä välityskauppaa, jossa kotimaisen arvonlisäyksen osuus on jo hyvin pieni. Palvelujen ulkomaankaupassa kotimaisen arvonlisäyksen osuus on korkeampi kuin tavaroiden ulkomaankaupassa.

Mitä enemmän vientituotteisiin on sitoutunut ulkomaista arvonlisäystä, sitä vähemmän niiden valmistaminen lisää maan bruttokansantuotetta. Bruttokansantuote on eri toimialoilla tuotetun arvonlisäyksen summa (yhdessä nettotuoteverojen kanssa). Arvonlisäys jakaantuu edelleen työtuloiksi ja korvauksiksi pääomalle (eli voitoiksi).

Maailman teollisuustuotanto on viime vuosikymmeninä hajautunut yhä pienempiin osiin siten, että välituotteita valmistetaan eri maissa ja valmiit tuotteet kootaan toisissa. Tuotannon arvoketjut ovat näin kansainvälistyneet ja tulleet yhä hienojakoisemmiksi. Tämä kehitys on alen-
tanut tuotteiden hintoja ja nostanut siten kuluttajien ostovoimaa. Siksi ei ole lainkaan itses-
tään selvää, että kotimaisen arvonlisäyksen *osuus* tuotoksessa kannattaisi yrittää pitää mah-
dollisimman korkeana, vaikka kotimaisen arvonlisäyksen *määrä* kannattaakin. Vähintäänkin
asiaa pitää tarkastella tätä syvällisemmin. Tämä ei kuitenkaan ole tämän tutkimuksen aihe.

Tässä luvussa on käytetty OECD:n ja WTO:n rakentamaa arvonlisäyksen ulkomaankauppa-
aineistoa. Siinä on panos-tuotos -taulukujen avulla laskettu, kuinka paljon missäkin maassa
tuotettua tavaroiden ja palvelujen arvonlisäystä eri maiden välisessä ulkomaankaupassa
liikkuu. Tämä täydentää ulkomaankaupan bruttoluvuista saatua kuvaa eri maiden välisten
kauppasuhteiden merkityksestä.

Tietokannassa on mukana sekä suoraan harjoitettu vienti että välituotteina kolmansien mai-
den kautta harjoitettu vienti. Toisin sanoen, jos Suomesta esimerkiksi viedään Norjaan musti-
koita, jotka siellä jalostetaan hilloksi, joka viedään Britanniaan, mustikat kirjautuvat tässä
tilastossa Suomen arvonlisäyksen vienniksi Britanniaan, ei Norjaan. Norjan vienniksi Britan-
niaan kirjautuu puolestaan se arvonlisäys, jolla mustikoista on tehty hilloa. Siten tilastot kerto-
vat tuotteiden viennistä niiden loppukäyttäjille kulutukseen tai investointeihin.

Tietokannassa on toimialatasolla luvut vuosille 1995, 2000 ja 2005 sekä 2008–2011. Tässä
tietokannassa on käytössä vanhempi toimialaluokitus kuin edellä WIOD-tietokannassa. Toi-
mialojen koodit ovat erilaisia. Lisäksi vaikka toimialan nimi olisi sama tai hyvin samanlainen,
niiden välillä on sisällöllisiä eroja.

4.1 Arvonlisäyksen tuonti Suomeen

Ulkomaisen arvonlisäyksen (tavaroiden ja palvelujen) tuonnin arvo Suomeen lopputuotteiksi
ja investointeihin oli vuonna 2011 hieman yli 50 miljardia euroa. Tästä yli 54 prosenttia oli
peräisin EU28-alueelta. Osuus on ollut suhteellisen vakaa tällä vuosisadalla. Viennissä vas-
taava luku oli 14 prosenttiyksikköä pienempi.

Osuutena koko ulkomaankaupasta Euroopan unioni on siten Suomelle selvästi tärkeämpi
arvonlisäyksen tuontialue kuin suomalaisen arvonlisäyksen vientialue. Tämä kertoo siitä, että
kehittyneenä alueena EU:sta saadaan enemmän lopputuotteita ja investointitavaroita kuin

välituotteita. Tuonti on tärkeää, koska sen avulla saadaan parempia ja halvempia kulutus- ja investointitavaroita. Vienti puolestaan on tärkeää, koska se rahoittaa tuonnin.

Myös Britannian osuus niin arvonlisäyksen kokonaistuonnista kuin tuonnin suhteesta Suomen bkt:hen oli suurempi kuin Suomen viennissä. Britannian osuus tästä tuonnista on yli 5 prosenttia.

Taulukko 4.1 Ulkomailla tuotetun arvonlisäyksen tuonti Suomeen (suoraan ja epäsuoraan)

	1995	2000	2005	2008	2009	2010	2011
Koko tuonti, mrd. euroa							
Yhteensä	18,6	27,4	36,6	47,5	40,9	45,4	50,5
EU28-alueelta	11,2	14,6	20,0	24,6	22,6	24,8	27,5
Britanniasta	1,7	2,3	2,4	2,6	2,2	2,4	2,6
Osuus tuonnista, %							
EU28-alueelta	59,9	53,1	54,5	51,9	55,3	54,6	54,4
Britanniasta	9,3	8,4	6,5	5,5	5,3	5,3	5,2
Suhteessa Suomen bkt:hen, %							
Yhteensä	18,9	20,1	22,3	24,5	22,6	24,2	25,7
EU28-alueelta	11,3	10,7	12,1	12,7	12,5	13,2	14,0
Britanniasta	1,8	1,7	1,4	1,4	1,2	1,3	1,3

Huom. Foreign value added embodied in domestic final demand (FDV_FVA) reveals the amount of foreign value added present in final goods or services purchased by households, government, non-profit institutions serving households or, as investments. It is the 'import' equivalent of FFD_DVA and can show how industries abroad (upstream in a value-chain) are connected to consumers at home, even where no direct trade relationship exists. It can be interpreted as 'imports of value-added'. Lähde: OECD/WTO (2016), "Trade in value added", OECD-WTO: Statistics on Trade in Value Added (database).

Taulukosta 4.2 nähdään brittiläisten toimialojen arvonlisäyksen tuonti Suomeen miljoonina euroina käyvin hinnoin. Koko arvonlisäyksen tuonnin arvo oli 2 611 miljoonaa euroa vuonna 2011. Tästä yli 60 prosenttia (taulukko 4.3) on yrityssektorin palveluja, missä tärkein brittiläinen toimiala on tutkimus ja kehittäminen sekä muu liike-elämää palveleva toiminta, jonka arvonlisäystä tuotiin vuonna 2011 melkein 800 miljoonan euron arvosta. Kaupan alan arvonlisäystä tuotiin lähes 370 miljoonan euron arvosta. Muiden palvelujen osuus oli vielä 5 prosenttia, joten palvelujen osuus oli kaiken kaikkiaan hieman yli kaksi kolmasosaa kaikesta arvonlisäyksen tuonnista Britanniasta.

Brittiläisen tehdasteollisuuden arvonlisäystä tuotiin yhteensä 660 miljoonan euron arvosta. Tärkeimmät toimialat olivat kemianteollisuus sekä elektroniikka- ja sähkötuoteteollisuus. Tehdasteollisuuden osuus koko arvonlisäyksen tuonnista Britanniasta oli vain neljännes tai hieman sitäkin vähemmän.

Britannian osuus eri toimialojen arvonlisäyksen tuonnista maailmalta Suomeen on suhteellisen tasaista yli toimialojen (ks. taulukko 4.4). Osuus on suurin tutkimuksessa ja kehittämisessä sekä muussa liike-elämää palvelevassa toiminnassa, missä se on lähes 12 prosenttia. Muilla toimialoilla Britannian osuus on enimmäkseen 2–6 prosenttia.

Britannian oman arvonlisäyksen viennistä 40 prosenttia suuntautui EU28-alueelle vuonna 2011. Muuhun EU:hun verrattuna Suomen tuonti Britanniasta on erikoistunut selvästi keskimääräistä enemmän muiden sähkökoneiden ja -laitteiden valmistuksen, tutkimuksen ja kehittämisen sekä muun liike-elämää palvelevan toiminnan, huonekalujen ym. valmistuksen ja kierrätyksen, autojen ja perävaunujen valmistuksen, koneiden ja laitteiden valmistuksen, majoitus- ja ravitsemistoiminnan, tietojenkäsittelypalvelujen sekä koulutuksen arvonlisäyksen tuontiin.

Taulukko 4.2 Brittiläisten toimialojen arvonlisäyksen tuonti Suomeen, milj. euroa

		1995	2000	2005	2008	2009	2010	2011
Yhteensä	Yhteensä	1 727	2 304	2 382	2 620	2 175	2 425	2 611
C01T05	Maatalous, metsätalous ja kalatalous	16	13	16	12	9	10	14
C10T14	Kaivostoiminta ja louhinta	119	232	128	156	63	80	97
C15T37	Tehdasteollisuus	591	627	579	583	477	563	660
C15T16	Elintarvikkeiden ja juomien valmistus	27	38	38	33	31	35	39
C17T19	Tekstiilien, tekstiilituotteiden sekä nahan ja jalkineiden valmistus	31	29	22	26	23	24	35
C20T22	Metsäteollisuus; kustantaminen ja painaminen	55	66	57	60	52	54	55
C20	Sahatavaran ja puutuotteiden valmistus	4	4	4	4	3	3	4
C21T22	Massan, paperin ja paperituott. valm.; kustantaminen ja painaminen	51	62	53	56	49	51	52
C23T26	Kemikaalit ja ei-metalliset mineraalituotteet	128	128	152	158	139	156	168
C23	Koksin, öljytuotteiden ja ydinpolttoaineen valmistus	7	11	6	14	11	13	15
C24	Kemikaalien, kemiallisten tuotteiden ja tekokuitujen valmistus	74	63	96	103	90	107	111
C25	Kumi- ja muovituotteiden valmistus	33	38	34	28	28	27	30
C26	Ei-metallisten mineraalituotteiden valmistus	14	16	15	14	10	10	11
C27T28	Metallien jalostus ja metallituotteiden valmistus	67	65	62	59	48	45	51
C27	Metallien jalostus	26	19	19	16	15	13	11
C28	Metallituotteiden valmistus pl. koneet ja laitteet	41	46	43	44	33	33	40
C29	Koneiden ja laitteiden valmistus	50	49	58	52	44	55	69
C30T33	Elektroniikka- ja sähkötuotteiden valmistus	167	167	94	84	73	86	122
C31	Muu sähkökoneiden ja -laitteiden valmistus	29	29	20	20	19	22	26
C34T35	Kulkuneuvojen valmistus	56	70	83	88	56	66	78
C34	Autojen ja perävaunujen valmistus	47	51	72	68	45	57	60
C35	Muu kulkuneuvojen valmistus	8	18	10	20	10	10	18
C36T37	Huonekalujen valmistus; muu valmistus, kierrätys	12	16	14	22	13	40	42
C40T41	Sähkö-, kaasu- ja vesihuolto	25	28	25	26	27	30	33
C45	Rakentaminen	13	18	19	22	38	37	41
C50T74	Yrityspalvelut	879	1 276	1 498	1 644	1 452	1 569	1 634
C50T52	Tukku- ja vähittäiskauppa; moottoriajoneuvojen korjaus	211	268	296	309	271	321	369
C55	Majoitus- ja ravitsemistoiminta	17	39	29	40	30	41	38
C60T63	Kuljetus, varastointi ja tietoliikenne	88	126	117	138	99	115	118
C64	Posti- ja teleliikenne	33	48	71	55	47	48	51
C65T67	Rahoitustoiminta	112	87	119	142	128	135	119
C70T74	Kiinteistö-, vuokraus- ja tutkimuspalvelut; liike-elämän palvelut	417	709	866	960	877	909	940
C70	Kiinteistöalan palvelut	37	52	57	66	24	29	32
C71	Kulkuneuvojen, koneiden ja laitteiden vuokraus	10	15	20	19	16	19	18
C72	Tietojenkäsittelypalvelu	118	136	233	156	128	128	92
C73T74	Tutkimus ja kehittäminen sekä muu liike-elämää palveleva toiminta	252	507	557	719	709	734	797
C75T95	Muut palvelut	85	109	116	177	108	137	132

Lähde: OECD/WTO (2016), "Trade in value added", OECD-WTO: Statistics on Trade in Value Added (database).

Taulukko 4.3 Arvonlisäyksen tuonti Britanniaasta Suomeen, %

Toimiala	1995	2000	2005	2008	2009	2010	2011
C01-95 Yhteensä	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
C01-05 Maatalous, metsätalous ja kalatalous	0,9	0,6	0,7	0,5	0,4	0,4	0,5
C10-14 Kaivostoiminta ja louhinta	6,9	10,1	5,4	6,0	2,9	3,3	3,7
C15-37 Tehdasteollisuus	34,2	27,2	24,3	22,3	21,9	23,2	25,3
C15-16 Elintarvikkeiden ja juomien valmistus	1,6	1,6	1,6	1,3	1,4	1,5	1,5
C17-19 Tekstiilien, tekstiilituotteiden sekä nahan ja jalkineiden valmistus	1,8	1,2	0,9	1,0	1,1	1,0	1,4
C20-22 Metsäteollisuus; kustantaminen ja painaminen	3,2	2,9	2,4	2,3	2,4	2,2	2,1
C20 Sahatavaran ja puutuotteiden valmistus	0,2	0,2	0,2	0,1	0,1	0,1	0,1
C21-22 Massan, paperin ja paperituott. valm.; kustantaminen ja painaminen	3,0	2,7	2,2	2,1	2,3	2,1	2,0
C23-26 Kemikaalit ja ei-metalliset mineraalituotteet	7,4	5,6	6,4	6,0	6,4	6,5	6,4
C23 Koksin, öljytuotteiden ja ydinpolttoaineen valmistus	0,4	0,5	0,3	0,5	0,5	0,5	0,6
C24 Kemikaalien, kemiallisten tuotteiden ja tekokuitujen valmistus	4,3	2,7	4,0	3,9	4,1	4,4	4,3
C25 Kumi- ja muovituotteiden valmistus	1,9	1,6	1,4	1,1	1,3	1,1	1,2
C26 Ei-metallisten mineraalituotteiden valmistus	0,8	0,7	0,6	0,5	0,4	0,4	0,4
C27-28 Metallien jalostus ja metallituotteiden valmistus	3,9	2,8	2,6	2,3	2,2	1,9	1,9
C27 Metallien jalostus	1,5	0,8	0,8	0,6	0,7	0,5	0,4
C28 Metallituotteiden valmistus pl. koneet ja laitteet	2,3	2,0	1,8	1,7	1,5	1,3	1,5
C29 Koneiden ja laitteiden valmistus	2,9	2,1	2,4	2,0	2,0	2,3	2,6
C30-33 Elektroniikka- ja sähkötuotteiden valmistus	9,7	7,3	4,0	3,2	3,3	3,6	4,7
C31 Muu sähkökoneiden ja -laitteiden valmistus	1,7	1,2	0,9	0,8	0,9	0,9	1,0
C34-35 Kulkuneuvojen valmistus	3,2	3,0	3,5	3,4	2,6	2,7	3,0
C34 Autojen ja perävaunujen valmistus	2,7	2,2	3,0	2,6	2,1	2,3	2,3
C35 Muu kulkuneuvojen valmistus	0,5	0,8	0,4	0,7	0,5	0,4	0,7
C36-37 Huonekalujen ym. valmistus; kierrätys	0,7	0,7	0,6	0,8	0,6	1,7	1,6
C40-41 Sähkö-, kaasu- ja vesihuolto	1,4	1,2	1,1	1,0	1,3	1,2	1,3
C45 Rakentaminen	0,8	0,8	0,8	0,8	1,7	1,5	1,6
C50-74 Yrityspalvelut	50,9	55,4	62,9	62,7	66,8	64,7	62,6
C50-52 Tukku- ja vähittäiskauppa; moottoriajoneuvojen korjaus	12,2	11,6	12,4	11,8	12,5	13,2	14,1
C55 Majoitus- ja ravitsemistoiminta	1,0	1,7	1,2	1,5	1,4	1,7	1,5
C60-63 Kuljetus, varastointi ja tietoliikenne	5,1	5,5	4,9	5,3	4,5	4,7	4,5
C64 Posti- ja teleliikenne	1,9	2,1	3,0	2,1	2,2	2,0	1,9
C65-67 Rahoitustoiminta	6,5	3,8	5,0	5,4	5,9	5,6	4,5
C70 Kiinteistöalan palvelut	2,1	2,3	2,4	2,5	1,1	1,2	1,2
C71 Kulkuneuvojen, koneiden ja laitteiden vuokraus	0,6	0,7	0,8	0,7	0,8	0,8	0,7
C72 Tietojenkäsittelypalvelu	6,8	5,9	9,8	6,0	5,9	5,3	3,5
C73-74 Tutkimus ja kehittäminen sekä muu liike-elämää palveleva toiminta	14,6	22,0	23,4	27,4	32,6	30,3	30,5
C75-95 Muut palvelut	4,9	4,7	4,9	6,7	5,0	5,6	5,0

Lähde: OECD/WTO (2016), "Trade in value added", OECD-WTO: Statistics on Trade in Value Added (database).

Taulukko 4.4 Britannian osuus eri toimialojen arvonlisäyksen tuonnista, %

Toimiala	1995	2000	2005	2008	2009	2010	2011
C01-95 Yhteensä	9,3	8,4	6,5	5,5	5,3	5,3	5,2
C01-05 Maatalous, metsätalous ja kalatalous	2,9	1,7	1,8	1,0	0,6	0,8	1,0
C10-14 Kaivostoiminta ja louhinta	14,9	8,1	4,5	3,6	2,0	2,6	2,1
C15-37 Tehdasteollisuus	8,7	7,1	4,9	4,2	4,3	4,2	4,5
C15-16 Elintarvikkeiden ja juomien valmistus	8,8	7,9	6,3	4,4	3,8	4,0	4,2
C17-19 Tekstiilien, tekstiilituotteiden sekä nahan ja jalkineiden valmistus	9,1	5,1	3,8	3,8	3,7	3,3	4,4
C20-22 Metsäteollisuus; kustantaminen ja painaminen	9,0	9,1	6,5	5,6	5,7	5,2	5,4
C20 Sahatavaran ja puutuotteiden valmistus	2,8	3,2	2,0	1,2	1,2	1,0	1,4
C21-22 Massan, paperin ja paperituott. valm.; kustantaminen ja painaminen	10,9	10,4	7,9	7,3	7,1	6,8	6,8
C23-26 Kemikaalit ja ei-metalliset mineraalituotteet	9,0	6,6	5,0	4,4	4,6	4,7	4,4
C23 Koksien, öljytuotteiden ja ydinpoltoaineen valmistus	3,6	2,7	0,9	1,3	1,6	1,8	1,5
C24 Kemikaalien, kemiallisten tuotteiden ja tekokuitujen valmistus	9,8	7,6	6,7	6,2	6,1	6,5	6,2
C25 Kumi- ja muovituotteiden valmistus	10,8	8,5	6,2	5,0	5,1	4,6	4,7
C26 Ei-metallisten mineraalituotteiden valmistus	8,6	6,6	5,0	3,8	3,4	2,8	2,9
C27-28 Metallien jalostus ja metallituotteiden valmistus	7,6	5,5	3,7	2,9	3,1	2,6	2,6
C27 Metallien jalostus	6,0	3,4	2,2	1,5	2,1	1,5	1,2
C28 Metallituotteiden valmistus pl. koneet ja laitteet	9,1	7,2	5,3	4,2	4,0	3,6	3,8
C29 Koneiden ja laitteiden valmistus	7,7	6,4	4,7	3,5	3,8	4,3	4,4
C30-33 Elektroniikka- ja sähkötuotteiden valmistus	9,9	8,6	4,4	3,9	4,0	4,0	5,3
C31 Muu sähkökoneiden ja -laitteiden valmistus	8,4	7,0	3,7	2,8	3,3	2,8	3,3
C34-35 Kulkuneuvojen valmistus	7,9	6,9	6,2	7,8	5,5	5,6	5,6
C34 Autojen ja perävaunujen valmistus	8,9	7,7	7,0	8,2	6,8	6,3	5,6
C35 Muu kulkuneuvojen valmistus	4,7	5,3	3,5	6,8	3,1	3,4	5,5
C36-37 Huonekalujen ym. valmistus; kierrätys	7,1	6,0	4,5	2,5	3,6	3,8	5,2
C40-41 Sähkö-, kaasun- ja vesihuolto	4,7	4,8	3,0	2,5	2,7	2,3	2,4
C45 Rakentaminen	7,4	7,2	4,2	3,8	7,5	6,7	5,1
C50-74 Yrityspalvelut	9,5	9,6	8,0	6,7	6,7	6,6	6,4
C50-52 Tukku- ja vähittäiskauppa; moottoriajoneuvojen korjaus	7,0	6,1	5,1	4,2	4,4	4,4	4,8
C55 Majoitus- ja ravitsemistoiminta	5,5	10,0	5,6	5,7	4,2	5,4	4,7
C60-63 Kuljetus, varastointi ja tietoliikenne	5,8	5,9	4,2	4,0	3,5	3,8	3,6
C64 Posti- ja teleliikenne	8,7	8,1	8,8	6,5	6,0	6,1	6,3
C65-67 Rahoitustoiminta	12,5	8,5	7,8	7,1	7,0	6,7	5,8
C70 Kiinteistöalan palvelut	6,4	5,9	4,9	4,2	1,7	2,0	2,0
C71 Kulkuneuv., koneiden ja laitteiden vuokraus sekä kotitaloustav. vuokraus	6,7	5,0	3,2	3,0	3,2	3,5	3,2
C72 Tietojenkäsittelypalvelu	25,6	32,1	23,6	11,1	6,9	8,8	5,1
C73-74 Tutkimus ja kehittäminen sekä muu liike-elämää palveleva toiminta	13,3	16,1	12,2	11,3	12,2	11,6	11,6
C75-95 Muut palvelut	14,2	13,6	10,1	8,8	6,2	6,6	5,9

Lähde: OECD/WTO (2016), "Trade in value added", OECD-WTO: Statistics on Trade in Value Added (database).

4.2 Arvonlisäyksen vienti Suomesta

Vuonna 2011 Suomessa tuotetun arvonlisäyksen viennin kokonaisarvo oli yhteensä 48,8 miljardia euroa (ks. taulukko 4.5). Siitä noin 40 prosenttia eli hieman vajaat 20 miljardia euroa vietiin (suoraan tai epäsuoraan) EU28-alueelle loppukulutukseen kotitalouksille ja julkiselle sektorille tai investointitavaroiksi talouden eri sektoreille. EU28-alueen osuus on pienentynyt tällä vuosisadalla.

Niinä vuosina, joille tilastoja on saatavilla, Britannian osuus Suomen arvonlisäyksen viennistä oli suurimmillaan 8,4 prosenttia vuonna 2000. Vuosina 2008–2011 se on ollut vajaat 5 prosenttia. Jälkimmäiset luvut ovat hieman yli 1 prosentti Suomen bruttokansantuotteesta. Britannian osuus Suomen arvonlisäyksen viennistä koko EU28-alueelle oli vuonna 2011 hieman yli 11 prosenttia.

Taulukko 4.5 Suomessa tuotetun arvonlisäyksen vienti (suoraan ja epäsuoraan)

	1995	2000	2005	2008	2009	2010	2011
Koko vienti, mrd. euroa							
Yhteensä	25,6	39,2	42,8	54,1	43,4	47,4	48,8
EU28-alueelle	13,3	20,0	20,6	23,9	18,1	19,4	19,7
Britanniaan	1,9	3,3	2,8	2,6	2,0	2,3	2,2
Osuus viennistä, %							
EU28-alueelle	52,0	51,1	48,2	44,2	41,7	40,9	40,4
Britanniaan	7,3	8,4	6,6	4,9	4,7	4,8	4,6
Osuus Suomen bkt:stä, %							
Yhteensä	26,0	28,8	26,0	27,9	24,0	25,3	24,8
EU28-alueelle	13,5	14,7	12,5	12,3	10,0	10,4	10,0
Britanniaan	1,9	2,4	1,7	1,4	1,1	1,2	1,1

Huom. Domestic value added embodied in foreign final demand (FFD_DVA) captures the value added that industries export both directly, through exports of final goods or services and, indirectly via exports of intermediates that reach foreign final consumers (households, government, and as investment) through other countries. The measure reflects how domestic industries (upstream in a value-chain) are connected to consumers in other countries, even where no direct trade relationship exists. The indicator illustrates therefore the full upstream impact of final demand in foreign markets to domestic output. It can be interpreted as 'exports of value added'. Lähde: OECD/WTO (2016), "Trade in value added", OECD-WTO: Statistics on Trade in Value Added (database).

Muuten Euroopassa Britannia oli vuosina 2010–2011 tärkein arvonlisäyksen viennin kohdema Norjalle (17 prosenttia maan koko arvonlisäyksen viennistä), Maltalle (16 prosenttia),

Kyprokselle (14 prosenttia), Irlannille (13 prosenttia), euroalueen ulkokaupalle (11 prosenttia), Islannille (11 prosenttia), Espanjalle (9 prosenttia) sekä Alankomaille, Ranskalle ja Kreikalle (8 prosenttia).

Asiaa voidaan tarkastella myös toimialoittain. Suomesta vietiin vuonna 2011 Britanniaan arvonlisäystä 2 230 miljoonan euron arvosta (ks. taulukko 4.6). Tästä 1 025 miljoonaa euroa oli yrityspalveluja, erityisesti tutkimusta ja kehittämistä ja muuta liike-elämää palvelevaa toimintaa sekä kaupan alan arvonlisäystä. Palvelujen osuus oli kaiken kaikkiaan noin 50 prosenttia (ks. taulukko 4.7).

Tehdasteollisuuden arvonlisäystä vietiin vajaan 900 miljoonan euron arvosta, mikä oli noin 40 prosenttia koko viennistä. Tärkeimmät toimialat olivat paperi ym. teollisuus (yli 200 milj. euroa) sekä kemianteollisuus (175 milj. euroa). Maiden välisessä keskinäisessä kaupassa Suomi on siten enemmän erikoistunut tehdasteollisuuden arvonlisäykseen ja Britannia yrityssektorin palveluihin.

Verrattuna Suomen koko arvonlisäyksen vientiin, Britanniaan on viety keskimääräistä intensiivisemmin arvonlisäystä erityisesti metsäteollisuuden, tutkimuksen ja kehittämisen sekä muun liike-elämää palvelevan toiminnan, maa-, metsä- ja kalatalouden, kumi- ja muovituotteiden valmistuksen, sähkö-, kaasu- ja vesihuollon sekä ei-metallisten mineraalituotteiden valmistuksen toimialoilta.

Taulukko 4.6 Suomalaisten toimialojen arvonlisäyksen vienti Britanniaan, milj. euroa

		1995	2000	2005	2008	2009	2010	2011
Yhteensä	Yhteensä	1 872	3 275	2 824	2 648	2 040	2 298	2 230
C01T05	Maatalous, metsätalous ja kalatalous	111	140	100	95	74	94	87
C10T14	Kaivostoiminta ja louhinta	10	17	12	22	15	23	26
C15T37	Tehdasteollisuus	982	1 736	1 326	1 227	807	892	887
C15T16	Elintarvikkeiden ja juomien valmistus	21	16	19	19	17	20	19
C17T19	Tekstiilien, tekstiilituotteiden sekä nahan ja jalkineiden valmistus	12	14	14	8	9	8	11
C20T22	Metsäteollisuus; kustantaminen ja painaminen	487	658	395	299	249	321	271
C20	Sahatavaran ja puutuotteiden valmistus	81	100	81	54	35	52	45
C21T22	Massan, paperin ja paperituotteiden valmistus; kustantaminen ja painaminen	407	558	314	245	214	269	226
C23T26	Kemikaalit ja ei-metalliset mineraalituotteet	110	177	176	171	137	164	175
C23	Koksin, öljytuotteiden ja ydinpolttoaineen valmistus	6	29	19	27	19	20	36
C24	Kemikaalien, kemiallisten tuotteiden ja tekokuitujen valmistus	68	86	96	89	73	94	88
C25	Kumi- ja muovituotteiden valmistus	23	36	36	31	28	30	31
C26	Ei-metallisten mineraalituotteiden valmistus	12	25	25	24	18	20	20
C27T28	Metallien jalostus ja metallituotteiden valmistus	101	134	146	152	72	91	108
C27	Metallien jalostus	64	82	85	91	31	48	56
C28	Metallituotteiden valmistus pl. koneet ja laitteet	37	52	61	60	40	43	51
C29	Koneiden ja laitteiden valmistus	89	115	106	112	95	104	136
C30T33	Elektroniikka- ja sähkötuotteiden valmistus	109	567	420	425	188	150	84
C31	Muu sähkökoneiden ja -laitteiden valmistus	22	41	34	30	24	31	31
C34T35	Kulkuneuvojen valmistus	36	31	35	28	27	21	66
C34	Autojen ja perävaunujen valmistus	9	15	13	10	8	8	11
C35	Muu kulkuneuvojen valmistus	27	16	22	17	19	14	56
C36T37	Huonekalujen valmistus; muu valmistus, kierrätys	17	23	14	14	13	13	17
C40T41	Sähkö-, kaasu- ja vesihuolto	67	57	62	63	62	88	73
C45	Rakentaminen	10	19	21	24	27	25	25
C50T74	Yrityspalvelut	647	1214	1 208	1 119	971	1 068	1 025
C50T52	Tukku- ja vähittäiskauppa; moottoriajoneuvojen korjaus	224	345	313	277	239	276	286
C55	Majoitus- ja ravitsemistoiminta	7	17	15	12	10	10	9
C60T63	Kuljetus, varastointi ja tietoliikenne	150	231	197	197	162	194	182
C64	Posti- ja teleliikenne	33	69	52	39	36	36	32
C65T67	Rahoitustoiminta	46	103	50	47	40	44	42
C70	Kiinteistöalan palvelut	41	88	88	88	75	81	79
C71	Kulkuneuvojen, koneiden ja laitteiden vuokraus	3	8	9	17	15	17	18
C72	Tietojenkäsittelypalvelu	5	36	65	72	67	78	70
C73T74	Tutkimus ja kehittäminen sekä muu liike-elämää palveleva toiminta	137	318	417	372	327	334	307
C75T95	Muut palvelut	45	91	94	100	84	108	106

Lähde: OECD/WT0 (2016), "Trade in value added", OECD-WT0: Statistics on Trade in Value Added (database).

Taulukko 4.7 Arvonlisäyksen vienti Britanniaan toimialoittain, %

Toimiala	1995	2000	2005	2008	2009	2010	2011
C01-95 Yhteensä	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
C01-05 Maatalous, metsätalous ja kalatalous	5,9	4,3	3,6	3,6	3,6	4,1	3,9
C10-14 Kaivostoiminta ja louhinta	0,5	0,5	0,4	0,8	0,7	1,0	1,2
C15-37 Tehdasteollisuus	52,4	53,0	47,0	46,3	39,5	38,8	39,8
C15-16 Elintarvikkeiden ja juomien valmistus	1,1	0,5	0,7	0,7	0,8	0,9	0,8
C17-19 Tekstiilien, tekstiilituotteiden sekä nahan ja jalkineiden valmistus	0,6	0,4	0,5	0,3	0,4	0,3	0,5
C20-22 Metsäteollisuus; kustantaminen ja painaminen	26,0	20,1	14,0	11,3	12,2	14,0	12,1
C20 Sahatavaran ja puutuotteiden valmistus	4,3	3,0	2,9	2,0	1,7	2,3	2,0
C21-22 Massan, paperin ja paperituott. valm.; kustantaminen ja painaminen	21,7	17,0	11,1	9,3	10,5	11,7	10,1
C23-26 Kemikaalit ja ei-metalliset mineraalituotteet	5,9	5,4	6,2	6,4	6,7	7,1	7,9
C23 Koksien, öljytuotteiden, ydinpoltoaineen valmistus	0,3	0,9	0,7	1,0	0,9	0,9	1,6
C24 Kemikaalien, kemiallisten tuotteiden ja tekokuitujen valmistus	3,6	2,6	3,4	3,4	3,6	4,1	4,0
C25 Kumi- ja muovituotteiden valmistus	1,2	1,1	1,3	1,2	1,4	1,3	1,4
C26 Ei-metallisten mineraalituotteiden valmistus	0,7	0,8	0,9	0,9	0,9	0,9	0,9
C27-28 Metallien jalostus ja metallituotteiden valmistus	5,4	4,1	5,2	5,7	3,5	4,0	4,8
C27 Metallien jalostus	3,4	2,5	3,0	3,4	1,5	2,1	2,5
C28 Metallituotteiden valmistus pl. koneet ja laitteet	2,0	1,6	2,2	2,3	2,0	1,9	2,3
C29 Koneiden ja laitteiden valmistus	4,8	3,5	3,7	4,2	4,6	4,5	6,1
C30-33 Elektroniikka- ja sähkötuotteiden valmistus	5,8	17,3	14,9	16,1	9,2	6,5	3,8
C31 Muu sähkökoneiden ja -laitteiden valmistus	1,2	1,3	1,2	1,1	1,2	1,4	1,4
C34-35 Kulkuneuvojen valmistus	1,9	1,0	1,3	1,0	1,3	0,9	3,0
C34 Autojen ja perävaunujen valmistus	0,5	0,5	0,5	0,4	0,4	0,3	0,5
C35 Muu kulkuneuvojen valmistus	1,4	0,5	0,8	0,7	0,9	0,6	2,5
C36-37 Huonekalujen ym. valmistus; kierrätys	0,9	0,7	0,5	0,5	0,7	0,5	0,8
C40-41 Sähkö-, kaasu- ja vesihuolto	3,6	1,7	2,2	2,4	3,0	3,8	3,3
C45 Rakentaminen	0,5	0,6	0,7	0,9	1,3	1,1	1,1
C50-74 Yrityspalvelut	34,6	37,1	42,8	42,3	47,6	46,5	46,0
C50-52 Tukku- ja vähittäiskauppa; moottoriajoneuvojen korjaus	12,0	10,5	11,1	10,5	11,7	12,0	12,8
C55 Majoitus- ja ravitsemistoiminta	0,4	0,5	0,5	0,4	0,5	0,4	0,4
C60-63 Kuljetus, varastointi ja tietoliikenne	8,0	7,0	7,0	7,4	7,9	8,4	8,2
C64 Posti- ja teleliikenne	1,8	2,1	1,8	1,5	1,7	1,6	1,4
C65-67 Rahoitustoiminta	2,4	3,1	1,8	1,8	2,0	1,9	1,9
C70 Kiinteistöalan palvelut	2,2	2,7	3,1	3,3	3,7	3,5	3,5
C71 Kulkuneuv., koneiden ja laitteiden sekä kotitaloustav. vuokraus	0,2	0,2	0,3	0,6	0,7	0,7	0,8
C72 Tietojenkäsittelypalvelu	0,3	1,1	2,3	2,7	3,3	3,4	3,1
C73-74 Tutkimus ja kehittäminen sekä muu liike-elämää palveleva toiminta	7,3	9,7	14,8	14,1	16,0	14,5	13,8
C75-95 Muut palvelut	2,4	2,8	3,3	3,8	4,1	4,7	4,8

Lähde: OECD/WTO (2016), "Trade in value added", OECD-WTO: Statistics on Trade in Value Added (database).

Taulukossa 4.8 on esitetty Britannian osuus Suomen eri toimialojen arvonlisäyksen viennistä. Vuonna 2011 tehdasteollisuuden arvonlisäyksen viennistä 5,1 prosenttia meni Britanniaan. Tehdasteollisuuden toimialoista Britannian vientimarkkinat olivat tärkeimmät metsäteollisuudelle. Sahatavaran ja puutuotteiden arvonlisäyksen viennistä meni Britanniaan 8,1 prosenttia ja massan, paperin ja paperituotteiden arvonlisäyksen viennistä sinne meni 6,8 prosenttia. Kaikilla tehdasteollisuuden toimialoilla Britannian osuus arvonlisäyksen viennistä on ajan myötä alentunut. Muiden kulkuneuvojen valmistuksessa oli vientipiikki vuonna 2011. Tällöin laivojen viennin arvo Britanniaan oli 242 miljoonaa euroa, mikä on selvästi enemmän kuin normaalisti. Laivoja on viety 150–250 miljoonan euron arvosta vuosina 2002, 2006, 2011 ja 2012. Muuten viennin arvo on ollut selvästi alempi.

Vientitavaroihin on sitoutunut paljon myös palvelualojen arvonlisäystä, joka panos-tuotos -tauluissa menee näiden toimialojen tuotokseksi. Palvelualojen arvonlisäyksen viennistä Britannian osuus on tyypillisesti 3–4 prosenttia, korkein tutkimuksessa ja kehittämisessä sekä muussa liike-elämää palvelevassa toiminnassa, noin 6 prosenttia.

Britannian tuonnin näkökulmasta suomalaisen arvonlisäyksen merkitys tuonnista EU-alueelta on suurin metsäteollisuuden tuotteissa, mutta niissäkin vain noin 5–6 prosenttia. Muuten osuus jää eri toimialoilla selvästi tätä alemmas. Keskimäärin Suomen osuus arvonlisäyksen tuonnista EU-alueelta on 1,2 prosenttia. Suomen osuus Britannian koko arvonlisäyksen tuonnista on 0,5 prosenttia.

Taulukko 4.8 Britannian osuus eri toimialojen arvonlisäyksen viennistä, %

Toimiala	1995	2000	2005	2008	2009	2010	2011
C01-95 Yhteensä	7,3	8,4	6,6	4,9	4,7	4,8	4,6
C01-05 Maatalous, metsätalous ja kalatalous	8,4	9,3	8,2	6,2	5,9	5,9	5,0
C10-14 Kaivostoiminta ja louhinta	6,4	8,2	5,2	4,9	4,9	4,6	5,2
C15-37 Tehdasteollisuus	7,7	8,7	6,6	5,3	5,1	5,1	5,1
C15-16 Elintarvikkeiden ja juomien valmistus	6,2	6,5	5,4	4,1	3,5	4,2	3,7
C17-19 Tekstiilien, tekstiilituotteiden sekä nahan ja jalkineiden valmistus	5,0	5,3	5,7	3,3	4,9	4,0	4,1
C20-22 Metsäteollisuus; kustantaminen ja painaminen	10,6	10,6	9,0	7,2	8,1	8,2	7,0
C20 Sahatavaran ja puutuotteiden valmistus	9,5	12,2	11,4	8,7	8,7	8,8	8,1
C21-22 Massan, paperin ja paperituott. valm.; kustantaminen ja painaminen	10,9	10,4	8,5	7,0	8,0	8,1	6,8
C23-26 Kemikaalit ja ei-metalliset mineraalituotteet	7,4	7,9	6,3	5,2	5,1	5,3	4,8
C23 Koksien, öljytuotteiden, ydinpolttoaineen valmistus	5,0	9,7	4,1	4,7	4,5	4,4	5,6
C24 Kemikaalien, kemiallisten tuotteiden ja tekokuitujen valmistus	8,3	8,1	7,1	5,5	5,1	5,4	4,4
C25 Kumi- ja muovituotteiden valmistus	6,7	6,8	6,2	5,1	5,5	5,5	5,1
C26 Ei-metallisten mineraalituotteiden valmistus	6,3	7,2	6,2	4,9	5,3	5,6	4,8
C27-28 Metallien jalostus ja metallituotteiden valmistus	6,0	6,7	5,4	4,2	3,9	4,0	4,3
C27 Metallien jalostus	6,5	7,5	5,6	4,8	4,8	4,6	4,9
C28 Metallituotteiden valmistus pl. koneet ja laitteet	5,3	5,7	5,1	3,5	3,4	3,4	3,8
C29 Koneiden ja laitteiden valmistus	4,9	5,6	4,2	3,0	2,9	3,1	3,8
C30-33 Elektroniikka- ja sähkötuotteiden valmistus	5,7	9,3	7,0	6,7	5,8	4,8	3,8
C31 Muu sähkökoneiden ja -laitteiden valmistus	4,1	5,5	4,0	2,5	2,5	3,0	3,0
C34-35 Kulkuneuvojen valmistus	7,1	5,0	5,9	3,1	3,9	3,1	12,0
C34 Autojen ja perävaunujen valmistus	5,7	5,6	4,4	2,9	3,1	3,1	3,7
C35 Muu kulkuneuvojen valmistus	7,8	4,5	7,4	3,2	4,3	3,2	20,9
C36-37 Huonekalujen ym. valmistus; kierrätys	6,2	8,6	5,2	3,9	4,1	3,7	5,3
C40-41 Sähkö-, kaasu- ja vesihuolto	8,2	8,8	7,0	5,2	5,4	5,4	5,1
C45 Rakentaminen	4,3	4,6	4,0	3,0	3,4	3,2	2,5
C50-74 Yrityspalvelut	6,8	8,0	6,5	4,5	4,4	4,7	4,3
C50-52 Tukku- ja vähittäiskauppa; moottoriajoneuvojen korjaus	6,9	7,7	5,6	4,2	4,2	4,8	4,5
C55 Majoitus- ja ravitsemistoiminta	3,6	4,8	3,8	2,3	2,3	2,1	1,8
C60-63 Kuljetus, varastointi ja tietoliikenne	5,8	6,5	5,1	4,0	3,9	4,3	3,8
C64 Posti- ja teleliikenne	6,4	7,4	5,8	4,1	3,9	4,0	3,8
C65-67 Rahoitustoiminta	6,2	8,0	5,9	3,7	3,4	3,8	3,4
C70 Kiinteistöalan palvelut	6,6	7,9	6,3	4,4	4,3	4,5	4,3
C71 Kulkuneuv., koneiden ja laitteiden sekä kotitaloustav. vuokraus	5,3	7,1	5,8	3,5	2,9	2,8	2,7
C72 Tietojenkäsittelypalvelu	4,1	6,8	5,9	2,8	2,9	3,4	2,8
C73-74 Tutkimus ja kehittäminen sekä muu liike-elämää palveleva toiminta	9,6	11,0	9,8	6,6	6,2	6,3	5,7
C75-95 Muut palvelut	6,4	8,0	6,6	4,3	4,3	4,3	4,0

Lähde: OECD/WTO (2016), "Trade in value added", OECD-WTO: Statistics on Trade in Value Added (database).

4.3 Yhteenveto arvonlisäyksen ulkomaankaupasta

Arvonlisäys on suppeampi käsite kuin bruttoarvo

Erilaisten tuotteiden valmistuksessa käytetään yleensä osittain myös tuontivälituotteita, esimerkiksi raaka-aineita tai erilaisia osia. Siksi viennin määrän kasvu johtaa myös tuonnin määrän kasvuun. Tuotteesta riippuen tuontivälituotteiden osuus saattaa olla hyvin pieni tai hyvin suuri. Viennin määrän kasvu vaikuttaakin tuotteesta ja toimialasta riippuen eri tavoin kotimaisen arvonlisäyksen määrään ja bruttokansantuotteeseen.

Tässä luvussa tarkasteltiin OECD:n ja WTO:n rakentamaa arvonlisäpohjaista tietokantaa, jossa näiden tuontivälituotteiden osuus on poistettu. Näin voidaan tarkastella nimenomaan kotimaisen arvonlisäyksen vientiä. Tietokannassa on mukana sekä suoraan harjoitettu vienti että välituotteina kolmansien maiden kautta harjoitettu vienti johonkin maahan.

Tuonti Suomeen

Britannian (ja samoin koko EU-alueen) osuus niin arvonlisäyksen kokonaistuonnista Suomeen kuin tuonnin suhteesta Suomen bkt:hen on suurempi kuin Suomen viennissä. Britannian osuus arvonlisäyksen tuonnista oli yli 5 prosenttia vuonna 2011. Osuus on alentunut selvästi 1990-luvulta, mutta pysynyt suhteellisen vakaana vuosina 2008–2011.

Yli 60 prosenttia brittiläisen arvonlisäyksen tuonnista Suomeen on yrityspalveluja, ennen kaikkea tutkimusta ja kehittämistä sekä muita liike-elämän palveluja. Merkittävää on myös kaupan alan arvonlisäyksen tuonti. Kaikkien palvelujen osuus arvonlisäyksen tuonnista Britannian osuus arvonlisäyksen tuonnista oli puolestaan vain neljännes vuonna 2011. Siinä tärkein oli Britannian kemianteollisuus.

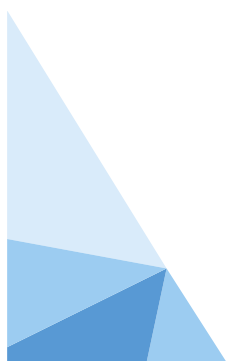
Britannian osuus arvonlisäyksen tuonnista Suomeen on suurinta tutkimuksessa ja kehittämisessä sekä muussa liike-elämää palvelevassa toiminnassa, lähes 12 prosenttia koko tuonnista. Muilla toimialoilla Britannian osuus tuonnista on enimmäkseen 2–6 prosenttia.

Vienti Suomesta

Britannian osuus suomalaisen arvonlisäyksen viennistä oli vuosina 2008–2011 hieman vajaat 5 prosenttia. Viennistä noin puolet on palveluja ja 40 prosenttia tehdasteollisuuden arvonlisäystä. Vaikka palvelut ovat Suomellekin tärkeitä, Suomi on siten enemmän erikoistunut maiden välisessä keskinäisessä kaupassa tehdasteollisuuden arvonlisäykseen ja Britannia yrityssektorin palveluihin. Vaikka palvelualojen merkitys vientiarvonlisäyksen tuotannossa on suuri, se on pitkälti riippuvainen tavaraviennin kehityksestä. Tämä korostaa sitä, että palvelualojen kilpailukyky on tärkeä Suomen tavaraviennin kannalta.

Tehdasteollisuuden toimialoista Britannian vientimarkkinat olivat vuonna 2011 tärkeimmät sahatavaran ja puutuotteiden valmistuksessa (yli 8 prosenttia toimialan koko viennistä) sekä massan, paperin ja paperituotteiden valmistuksessa (melkein 7 prosenttia). Muilla toimialoilla Britannian osuus oli suhteellisen tasaisesti 3–5 prosenttia arvonlisäyksen koko viennistä.

Palvelualojen arvonlisäyksen viennistä Britannian osuus on tyypillisesti 3–4 prosenttia. Korkein se on tutkimuksessa ja kehittämisessä sekä muussa liike-elämää palvelevassa toiminnassa, noin 6 prosenttia. On syytä huomata, että tehdasteollisuuden yrityksen, esimerkiksi Nokia Oyj:n, itse tekemä t&k-toiminta lasketaan tässä tehdasteollisuuden arvonlisäykseen eikä palvelutoimialoille.

5. SUOMEN JA BRITANNIAN VÄLISET SUORAT SIJOITUKSET

5.1 Suomen ja Britannian väliset suorat sijoitukset: kanta, virta ja tuotto

Suomesta Britanniaan tehtyjen sijoitusten kanta oli vuonna 2015 runsaat 2 miljardia euroa, mikä oli 2 prosenttia kaikista ulkomaille tehdyistä suorista sijoituksista. Britanniaa Suomeen tehtyjen sijoitusten kanta oli runsaat 3 miljardia euroa, mikä oli 4 prosenttia kaikista Suomeen tehdyistä suorista sijoituksista. Aiemmin ero oli toisin päin, mutta se kääntyi vuonna 2014 tehtyjen suurten sijoitusten myötä. Sijoitusten tuotot ovat olleet lähellä toisiaan. Suoraan sijoituskannasta laskettu tuottoaste on suomalaisilla tytäryrityksillä ollut 10 prosentin paikkeilla.

Taulukko 5.1 Suorat sijoitukset Suomesta Britanniaan ja Britanniaa Suomeen, kanta, virta ja tuotto, milj. euroa

	Kanta Suomesta Britanniaan	Britanniasta Suomeen	Virta Suomesta Britanniaan	Britanniasta Suomeen	Tuotto Suomesta Britanniaan	Britanniasta Suomeen
2013	1823	1673	5	220	188	218
2014	2006	3042	-328	1501	202	279
2015	2048	3139	456	244	211	218

Huom. Ennen vuotta 2013 tehtyjen suorien sijoitusten tilastot eivät ole vertailukelpoisia tilastointitavan muutosten vuoksi. Tilastointi on tehty välittömän sijoittajan kotimaan mukaan. Perimmäinen sijoittaja voi olla jossakin muussa maassa. Perimmäisen sijoittajan mukaan tilastoituna Britanniaa Suomeen tehtyjen sijoitusten kanta on merkittävästi pienempi. Tämä merkitsee sitä, että osa Britanniaa sijoituksen tehneistä yrityksistä on ulkomaisessa määräysvallassa. Lähde: Tilastokeskus.

5.2 Suomalaiset yritykset Britanniassa

Suomalaisten tytäryritysten määrä Britanniassa on viime vuosina liikkunut noin 200 paikkeilla. Henkilöstön lukumäärä on alentunut vuosina 2007-2014 noin 5000:lla runsaaseen 12000:een. Liikevaihto on tänä aikana enemmän kuin puolittunut. Tämä heijastaa osittain kansainvälisen kysynnän heikkenemistä, mutta sen takana on henkilöstökehityksestä päätellen ilmeisesti myös toiminnan volyymin väheneminen. Yritysten lukumäärän kasvu viime vuosina heijastanee suhteellisen pienten suomalaisten tytäryritysten perustamista Britanniassa.

Taulukko 5.2 Suomalaiset tytäryritykset Britanniassa

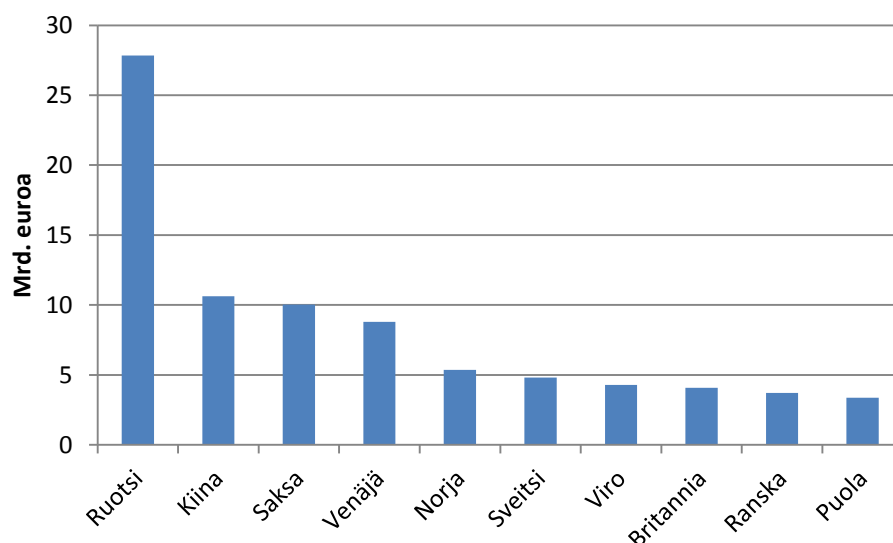
	Henkilöstö, lukumäärä	Henkilöstömenot (miljoonaa euroa)	Bruttoinvestoinnit aineelliseen käyttöomaisuuteen (miljoonaa euroa)	Liikevaihto (miljoonaa euroa)	Yritysten lukumäärä
2004	11577			3015	157
2005	10382			3062	187
2006	15122			4185	240
2007	17 846		128,72	9 386	185
2008	18 480		167,8	7 782,2	171
2009	17 330	968,7	112,3	5 930,3	171
2010	16 960	968,5	140,7	6 034,0	169
2011	16 150	968,4	66,2	5 454,2	159
2012	14 440	903,1	69,5	4 650,8	173
2013	12 631	779,0	41,8	4 145,9	184
2014	12 187	773,4	89,7	4 090,7	197

Huomautus: Luokitteluperusteena on määräysvaltatähon (perimmäisen omistajatahon) sijaintimaa.

Lähde: Tilastokeskus.

Britanniassa sijaitsevien tytäryritysten osuus kaikkien suomalaisten ulkomaisten tytäryritysten liikevaihdosta oli vuonna 2014 vajaat 6 prosenttia, lukumäärästä 7 prosenttia ja henkilöstöstä 5 prosenttia. Britannia oli vuonna 2014 kahdeksanneksi tärkein sijaintimaa suomalaisille tytäryrityksille liikevaihdolla mitattuna (kuvio 5.1).

Kuvio 5.1 Suomalaiset ulkomailla olevat tytäryritykset maittain liikevaihdon mukaan vuonna 2014, mrd. euroa

Lähde: Tilastokeskus.

5.3 Brittiläiset yritykset Suomessa

Ulkomaisten tytäryhtiöiden osuus kaikkien Suomessa toimivien yritysten liikevaihdosta oli 23 prosenttia vuonna 2015. Henkilöstöllä mitattuna osuus oli 17 prosenttia. Ulkomaisia tytäryhtiöitä toimi Suomessa kaikkiaan 4427 kappaletta.

Brittiläisiä tytäryrityksiä vuonna 2015 toimi Suomessa 308 kappaletta. Tämä on kolmanneksen enemmän kuin suomalaisia tytäryrityksiä on Britanniassa. Henkilöstön lukumäärän kasvusta päätellen vuonna 2014 brittiläisten yritysten toiminta Suomessa laajeni tuntuvasti. Kasvun taustalla on merkittäviä erityisesti palvelusektorin yrityskauppoja (mm. Vaasan Group, Akatsastus, Attendo-konsernin laajeneminen). Sama näkyy edellä esitetyissä suorien sijoitusten tilastossa. Henkilöstön määrä oli vuonna 2014 lähes kaksinkertainen Britanniassa olevien suomalaisten yritysten lukumäärään verrattuna. Liikevaihto oli kolmanneksen suurempi.

Taulukko 5.3 Brittiläiset tytäryritykset Suomessa

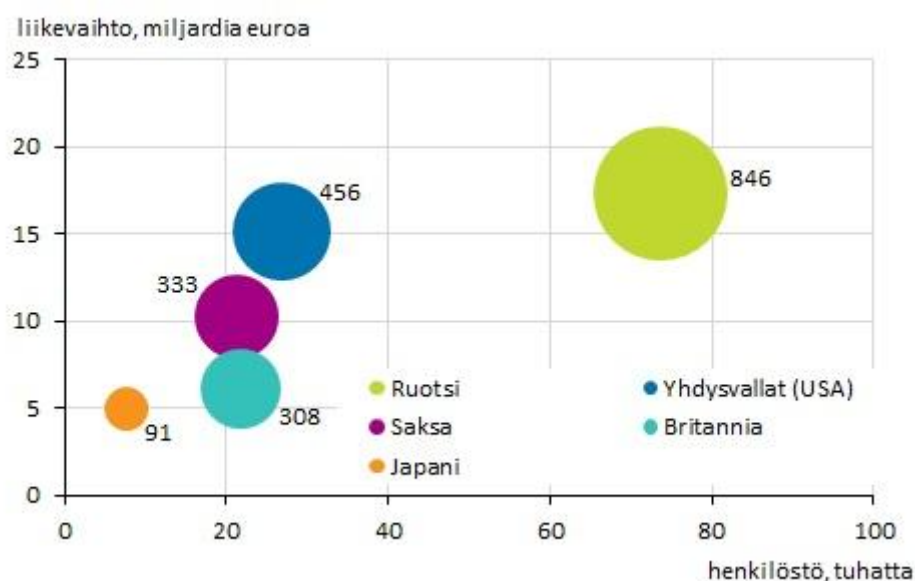
	Henkilöstö	Liikevaihto (miljoonaa euroa)	Yhtiöiden lukumäärä
2007		5 358	310
2008		4 923	285
2009		5 255	268
2010	16 768	7 256	252
2011	18 727	5 505	258
2012	18 754	5 319	253
2013	16 546	5 173	267
2014	21 637	5 732	318
2015	21 846	6 091	308

Huomautus: Luokitteluperusteena on määräysvaltatähon (perimmäisen omistajatahon) sijaintimaa.

Lähde: Tilastokeskus.

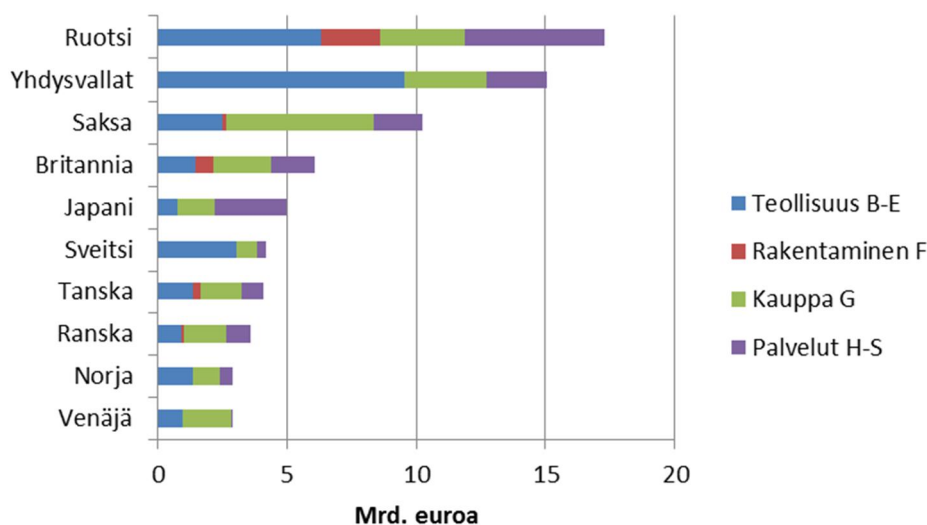
Brittiläisten tytäryritysten osuus kaikista ulkomaisista tytäryrityksistä oli vuonna 2015 liikevaihdolla ja lukumäärällä mitattuna 7 prosenttia ja henkilöstön määrällä mitattuna 9 prosenttia. Henkilöstön korkea osuus muihin mittareihin verrattuna viittaa siihen, että brittiläisten yritysten toiminta on keskimääräistä työvoimaintensiivisempää. Liikevaihdolla mitattuna brittiläiset tytäryritykset olivat neljänneksi merkittävimpiä ruotsalaisten, yhdysvaltalaisien ja saksalaisten tytäryritysten jälkeen. (Kuvio 5.3.)

Kuvio 5.2 Ulkomaisten tytäryhtiöiden henkilöstö ja liikevaihto Suomessa maittain vuonna 2015¹

¹Viisi suurinta maata liikevaihdon mukaan laskettuna. Lähde: Tilastokeskus.

Kuvio 5.3 Ulkomaisten yritysten liikevaihto Suomessa 2015 toimialoittain (pl. A Maatalous, metsätalous ja kalatalous)*

*Merkittävimmät maat liikevaihdon mukaan. Lähde: Tilastokeskus.

5.4 Tytäryritykset toimialoittain

Suomalaisista Britanniassa vuonna 2014 toimineista yrityksistä teollisia yrityksiä oli 99 kappaletta (50 prosenttia kaikista yrityksistä). (Taulukko 5.4.) Sekä metsäteollisuudessa että kone- ja laitteollisuudessa toimivia yrityksiä oli 19 kappaletta (kummassakin noin 10 prosenttia). Sähkö- ja elektroniikkateollisuudessa toimi 15 yritystä (7,5 prosenttia) ja kemianteollisuudessa 10 yritystä (5 prosenttia). Kaupan alalla toimivia yrityksiä oli 39 kappaletta (lähes 20 prosenttia). Informaation ja viestinnän alalla toimi 21 yritystä (10 prosenttia). Suomalaiset Britanniassa toimivat yritykset ovat tyypillisesti vahvojen suomalaisten kansainvälisten pörssiyritys-

ten tytäryrityksiä. Myös Britannian markkinoille keskittyvillä pkt-yrityksillä on jonkin verran tytäryrityksiä. Ks.luettelo yrityksistä liitteessä 2.

Taulukko 5.4 Suomalaiset yritykset Britanniassa ja brittiläiset Suomessa toimialoitain vuonna 2014, lukumäärä

Tol-2008	Suomalaiset yritykset Britanniassa	Brittiläiset yritykset Suomessa
Elintarviketeollisuus (10)	7	4
Metsäteollisuus (16-17)	19	4
Kemianteollisuus (20-22)	10	15
Metallien jalostus, metallituotteet (24-25)	9	6
Sähkö- ja elektroniikkateollisuus (26-27)	15	3
Koneiden ja laitteiden valmistus (28-30)	19	7
Muu teollisuus	20	4
Kauppa (45-47)	39	59
Kuljetus ja varastointi (49-53)		29
Informaatio ja viestintä (58-63)	21	15
Rahoitus- ja vakuutus toiminta (64-66)	10	17
Kiinteistöalan toiminta (68)		47
Ammatillinen, tieteellinen ja tekninen toiminta (69-75)	15	38
Hallinto- ja tukipalvelutoiminta (77-82)	3	16
Terveys- ja sosiaalipalvelut (86-88)		40
Muut palvelut		9
Muut alat	6	5
Tietosuojattu tieto	4	
Yhteensä	197	318

Lähde: Tilastokeskus.

Brittiläisistä Suomessa vuonna 2014 toimineesta 318 yrityksestä teollisuudessa toimi 43 yritystä (14 prosenttia). Teollisuuden alalla eniten (15 kappaletta eli 5 prosenttia) toimi kemianteollisuudessa. Teollisten yritysten osuus oli siis huomattavan pieni. Kaupan alalla toimi 59 yritystä (19 prosenttia), kiinteistöalalla 47 yritystä (15 prosenttia) ja terveys- ja sosiaalipalveluissa 40 yritystä (13 prosenttia). Merkittävä osa brittiläisten yritysten omistamista tytäryrityksistä on syntynyt yritysostojen seurauksena. Tällaisia ovat mm. jakeluyritys Janton, terveysalan yritykset Attendo ja Mainio Vire, optikkoliike Tähti-Optikot, kosmetiikkayritys Lumene, Akatsastus, kuljetusliike ADR Haanpää sekä kiinteistöjen omistusta harjoittavat yritykset. Vanhat brittiläiset tytäryritykset ovat tyypillisesti maahantuoja ja muita kaupan alan yrityksiä. Esimerkkinä melko uusista greenfield-investoinneista ovat optikkoliike Specsavers ja elektroniikkaliike Gigantti. (Ks. liite 2.)

5.5 Yhteenveto suorista sijoituksista

Suomesta Britanniaan tehtyjen sijoitusten kanta oli vuonna 2015 runsaat 2 miljardia euroa, mikä oli 2 prosenttia kaikista ulkomaille tehdyistä suorista sijoituksista. Britanniasta Suomeen tehtyjen sijoitusten kanta oli runsaat 3 miljardia euroa, mikä oli 4 prosenttia kaikista Suomeen tehdyistä suorista sijoituksista.

Suomalaisten tytäryritysten määrä Britanniassa on viime vuosina liikkunut noin 200 paikkeilla. Henkilöstön lukumäärä on alentunut vuosina 2007-2014 noin 5000:lla runsaaseen 12000:een. Liikevaihto on tänä aikana enemmän kuin puolittunut. Tämä heijastaa osittain kansainvälisen kysynnän suhdanneluonteista heikkenemistä, mutta sen takana on henkilöstökehityksestä päätellen ilmeisesti myös toiminnan volyymin pitempiaikainen väheneminen.

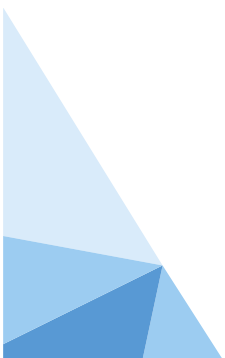
Brittiläisiä tytäryrityksiä toimi vuonna 2015 Suomessa 308 kappaletta. Tämä on kolmanneksen enemmän kuin suomalaisia tytäryrityksiä on Britanniassa. Henkilöstön lukumäärän kasvusta päätellen vuonna 2014 brittiläisten yritysten toiminta Suomessa laajeni tuntuvasti. Kasvun taustalla on merkittäviä erityisesti palvelusektorin yrityskauppoja. Henkilöstön määrä oli vuonna 2014 lähes kaksinkertainen Britanniassa olevien suomalaisten yritysten henkilöstöön verrattuna. Liikevaihto oli kolmanneksen suurempi.

Brittiläisten tytäryritysten osuus kaikista ulkomaisista tytäryrityksistä oli vuonna 2015 liikevaiholla ja lukumäärällä mitattuna 7 prosenttia ja henkilöstön määrällä mitattuna 9 prosent-

tia. Henkilöstön korkea osuus muihin mittareihin verrattuna viittaa siihen, että brittiläisten yritysten toiminta on keskimääräistä työvoimaintensiivisempää. Liikevaihdolla mitattuna brittiläiset tytäryritykset olivat neljänneksi merkittävimpiä ruotsalaisten, yhdysvaltalaisien ja saksalaisten tytäryritysten jälkeen.

Suomalaisista Britanniassa vuonna 2014 toimineista yrityksistä teollisia yrityksiä oli 99 kappaletta (50 prosenttia kaikista yrityksistä). Sekä metsäteollisuudessa että kone- ja laitteollisuudessa toimivia yrityksiä oli 19 kappaletta (kummassakin noin 10 prosenttia). Sähkö- ja elektroniikkateollisuudessa toimi 15 yritystä (7,5 prosenttia) ja kemianteollisuudessa 10 yritystä (5 prosenttia). Kaupan alalla toimivia yrityksiä oli 39 kappaletta (lähes 20 prosenttia). Informaation ja viestinnän alalla toimi 21 yritystä (10 prosenttia). Suomalaiset Britanniassa toimivat yritykset ovat tyypillisesti vahvojen suomalaisten kansainvälisten pörssiyritysten tytäryrityksiä. Myös Britannian markkinoille keskittyvillä pk-yrityksillä on jonkin verran tytäryrityksiä.

Brittiläisistä Suomessa vuonna 2014 toimineista tytäryrityksistä teollisuusyrityksiä oli 43 kappaletta (13,5 prosenttia). Eniten teollisuusyrityksiä oli kemianteollisuudessa (15 kappaletta). Valtaosa, 275 kappaletta (86,5 prosenttia), oli palveluyrityksiä. Kaupan alalla toimi 59 yritystä (18,6 prosenttia), kiinteistöalalla 47 yritystä (14,8 prosenttia), ammatillisessa, tieteellisessä ja teknisessä toiminnassa 38 yritystä (11,9 prosenttia) sekä terveys- ja sosiaalipalveluissa 40 yritystä (12,6 prosenttia).

6. HENKILÖIDEN LIKKUVUUS SUOMEN JA BRITANNIAN VÄLILLÄ

6.1 Ihmisten liikkuvuus Suomen ja Britannian välillä

Tilastokeskuksen tietojen mukaan Suomessa asui vuonna 2015 yhteensä 229 765 henkilöä, joilla oli ulkomaan kansalaisuus. Heistä Britannian kansalaisuus oli 4 427 ihmisellä, joka edusti 1,9 prosenttia kaikista Suomessa asuvista ulkomaan kansalaisista. Britannian kansalaisten osuus koko Suomen väestöstä oli Tilastokeskuksen tietojen mukaan 0,08 prosenttia eli vähemmän kuin prosentin kymmenesosa vuonna 2015. Britanniassa syntyneitä oli Suomessa samana vuonna 5 734 henkilöä, joka käsittää 0,10 prosenttia koko Suomen väestöstä. Suomen ja Britannian kaksoiskansalaisia oli puolestaan 1 796 vuonna 2015. Britannian kansalaisten määrä Suomessa on ollut kasvamaan päin koko 2000-luvun, mutta heidän suhteellinen osuutensa ulkomaan kansalaisista on samalla pienentynyt.

Taulukko 6.1 Britannian kansalaiset ja Britanniassa syntyneet Suomessa

	Suomen väestö yhteensä	Joista ulkomaan kansalaisia	Joista Britannian kansalaisia	Britannian ja Suomen kansa- laisuus	Britanniassa syntyneet Suomessa	Brittien %-osuus ulkomaan kansalai- sista Suomessa	Brittien %- osuus koko Suomen väestöstä
2000	5 181 115	91 074	2 207	878	2 731	2,42	0,04
2001	5 194 901	98 577	2 352	919	2 919	2,38	0,05
2002	5 206 295	103 682	2 535	953	3 067	2,44	0,05
2003	5 219 732	107 003	2 651	1 015	3 245	2,48	0,05
2004	5 236 611	108 346	2 655	1 090	3 354	2,45	0,05
2005	5 255 580	113 852	2 762	1 120	3 497	2,43	0,05
2006	5 276 955	121 739	2 910	1 180	3 722	2,39	0,06
2007	5 300 484	132 708	3 143	1 251	4 020	2,37	0,06
2008	5 326 314	143 256	3 213	1 357	4 213	2,24	0,06
2009	5 351 427	155 705	3 333	1 405	4 367	2,14	0,06
2010	5 375 276	167 954	3 454	1 463	4 547	2,06	0,06
2011	5 401 267	183 133	3 666	1 552	4 841	2,00	0,07
2012	5 426 674	195 511	3 878	1 629	5 118	1,98	0,07
2013	5 451 270	207 511	4 048	1 688	5 316	1,95	0,07
2014	5 471 753	219 675	4 280	1 734	5 548	1,95	0,08
2015	5 487 308	229 765	4 427	1 796	5 734	1,93	0,08

Lähde: Tilastokeskus.

Tilastokeskuksen tietojen perusteella suomalaisia muutti Britanniaan 991 henkilöä vuonna 2015, kun taas Britanniasta Suomeen muutti suomalaisia samana vuonna 573 henkilöä. Niinpä suomalaisten muutto Britanniaan oli lähes kaksi kertaa niin suurta kuin liikkuvuus toiseen suuntaan vuonna 2015. Suomen kansalaisten maahan- ja maastomuuton tilastot Suomen ja Britannian välillä näyttäisivät myös pysyneen suhteellisen vakaina koko 2000-luvun ajan.

Taulukko 6.2 Suomen kansalaisten muutto Britanniasta Suomeen ja päinvastoin

	Suomen kansalaisten muutto Britanniasta Suomeen	Suomen kansalaisten muutto Suomesta Britanniaan
2000	381	770
2001	537	985
2002	551	811
2003	621	941
2004	590	964
2005	608	1133
2006	710	1051
2007	672	1061
2008	823	893
2009	671	866
2010	606	933
2011	777	928
2012	638	1068
2013	677	1054
2014	648	1067
2015	573	991

Lähde: Tilastokeskus.

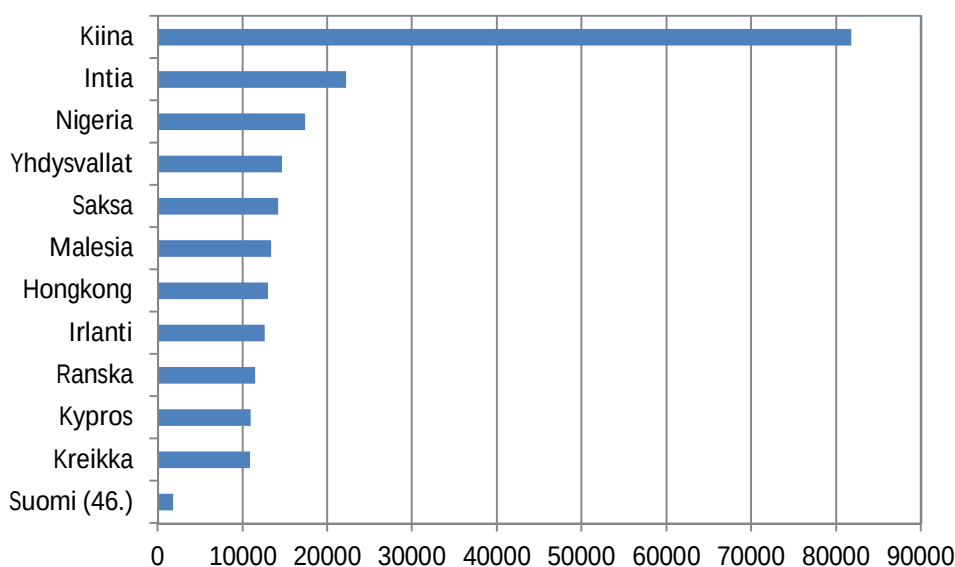
Britanniassa asuvista suomalaisista on olemassa arvio Britannian tilastoviranomaisen (Office for National Statistics) taholta. Sen mukaan suomalaisia asui Britanniassa vuonna 2015 noin 10 000 henkilöä. Väestörekisterikeskuksen tietojen mukaan puolestaan ulkosuomalaisia, vuoden 2015 eduskuntavaaleissa äänioikeutettuja oli Britanniassa yhteensä 11 173 henkilöä. Britannian tilastoviranomainen antaa arviolleen 95 prosentin luottamusväliksi +/- 4 000 henkilöä, joten heidän arvionsa on epävarmalla pohjalla.

Suomen Lontoon suurlähetystön arvion mukaan todellinen luku onkin kaksin verroin suurempi, siis Britanniassa asui tosiasiaa 20 000 suomalaista. Lontoon suurlähetystön mukaan ”konsuli- ja passiasioiden yhteydessä” on käynyt ilmi, että moni Britanniassa vuosiakin asuneista ei ole tehnyt maistraatille muuttoilmoitusta. On todennäköistä, että varsinkin monet opiskelijat ja nuoret eivät näy virallisissa rekisteritiedoissa. Arvio 20 000 suomalaisesta Britanniassa on sekin toki varsin epävarmalla pohjalla – se on pikemminkin suuntaa antava, ja Britannian tilastoviranomaisia tai äänioikeutettujen perusteella laskettua määrää oikeaan suuntaan korjaava luku. Britannian tilastokeskuksen lukujen perusteella Britanniassa oli vuonna 2015 yhteensä 3 185 000 EU28-maiden kansalaista, joista Suomen kansalaisten osuus oli vain 0,3 prosenttia.

6.2 Opiskelijaliikkuvuus ja yritysten henkilöstö

OECD:n tietojen mukaan Britanniassa asui vuonna 2013 1 807 suomalaista, jotka suorittivat joko lyhytkestoista kolmannen asteen tutkintoa, ammattikorkeakoulu-, maisteri- tai tohtoritutkintoa. Tämä edusti 21,3 prosenttia näitä tutkintoja ulkomailla suorittavista suomalaisista vuonna 2013. Toisaalta se oli vain 0,4 prosenttia kaikista Britanniassa näitä tutkintoja suorittavista ulkomaalaisista. Kuviosta 6.1 onkin havaittavissa, että Kiinan, Intian ja Nigerian kansalaisia oli Britanniassa opiskelemassa moninkertaisesti suomalaisiin nähden. EU-maista myös Saksan, Irlannin ja Ranskan kansalaisia oli Britanniassa opiskelemassa monikertainen määrä suomalaisiin verrattuna.

Kuvio 6.1 Ulkomaalaisopiskelijat Britanniassa kansallisuuksien mukaan 2013

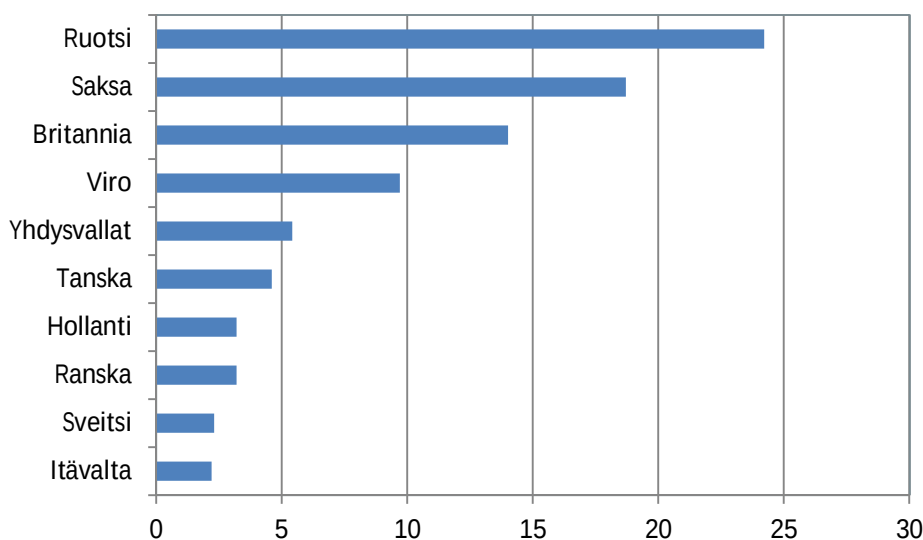

Lähde: OECD.

OECD:n tietojen mukaan Britanniassa asui vuonna 2014 puolestaan 433 suomalaista, jotka suorittivat joko maisteri- tai tohtoritutkintoa. Tämä vastasi 14 prosentista näitä tutkintoja ulkomailla suorittavista suomalaisista vuonna 2014. Britanniaa vielä jonkin verran tärkeämpiä

kohdemaita korkeakoulu-opiskelijoille olivat Ruotsi (24,2 % suomalaisista korkeakoulu-opiskelijoista ulkomailla) ja Saksa (18,7 % suomalaisista korkeakoulu-opiskelijoista ulkomailla). Britanniassa onkin useita yliopistoja, jotka on arvioitu maailman parhaimpien joukkoon. Esimerkiksi QS World University Rankings –listalla (vuodelta 2016) Cambridgen yliopisto on sijalla 4, Oxfordin yliopisto sijalla 6, UCL (University College London) sijalla 7, Imperial College London sijalla 9 ja Edinburghin yliopisto sijalla 19.³

Kuvio 6.2 Suomalaiset korkeakouluopiskelijat ulkomailla 2014, %-osuudet maittain

Lähde: OECD.

Vastaavasti Britannian kansalaisia oli Suomessa suorittamassa joko lyhytkestoista kolmannen asteen tutkintoa, ammattikorkeakoulu-, maisteri- tai tohtoritutkintoa 220 henkilöä, edustaen 0,8 prosenttia näitä tutkintoja ulkomailla tekevästä briteistä vuonna 2013. He edustivat samalla prosentin osuutta kaikista näitä tutkintoja Suomessa suorittavista ulkomaalaisista. Suomalaisopiskelijoille Britannia onkin selvästi tärkeämpi kohdema kuin päinvastoin. Britannia on myös kolmanneksi suosituin pitkäkestoisen liikkuvuusjakson (yli 3 kk) kohdema suomalaisille ammattikorkeakoulu- ja yliopisto-opiskelijoille (Garam 2015). Vuonna 2014 suomalaisia yliopisto-opiskelijoita lähti Britanniaan opiskelemaan yli kolmeksi kuukaudeksi 315, ammattikorkeakouluopiskelijoita puolestaan 321.

OECD:n tilastot ovat linjassa Kelan opintotukitilastojen kanssa, jotka yltävät lähemmäksi nykyhetkeä: lukuvuonna 2015 - 2016 Kelan opintotukea sai 1998 henkilöä, jotka suorittivat koko tutkintoa Britanniassa. Lisäksi opintotukea sai 422 henkilöä, jotka opiskelivat määräaikaaisesti Britanniassa, ts. suorittivat tutkintoaan suomalaisessa oppilaitoksessa mutta olivat vaihto-opiskelijoina Britanniassa.⁴

Tilastokeskuksen mukaan suomalaisten tytäryhtiöiden henkilöstön määrä Britanniassa oli 12 187 vuonna 2014. Tämä on noin 5 prosenttia suomalaisten tytäryhtiöiden koko henkilöstöstä ulkomailla. Britanniaa enemmän suomalaisilla tytäryhtiöillä oli henkilöstöä EU-maista Ruotsissa, Saksassa, Puolassa sekä Virossa ja niiden ulkopuolella myös Norjassa, Venäjällä, Intiassa, Kiinassa, Yhdysvalloissa, Brasiliassa sekä Meksikossa. Britannialaisomisteisilla tytär- tai osakkuusyrityksillä oli puolestaan Suomessa henkilöstöä 21 637. Luku käsittää 9,1 prosenttia Suomessa sijaitsevien ulkomaalaisten osakkuus- ja tytäryhtiöiden henkilöstöstä.

³ <http://www.topuniversities.com/university-rankings/world-university-rankings/2016>

⁴ Ks. Kelan opintoetuustilasto.

Ainoastaan ruotsalais- ja yhdysvaltalaisomisteisilla yhtiöillä oli enemmän henkilöstöä Suomessa kuin britannialaisilla. Henkilöstön määrä kattaa palkansaajat ja yrittäjät, ja luku on muunnettu ns. kokovuosityöllisiksi.⁵ Britannialaisomisteisten tytär- tai osakkuusyhtiöiden osuus Suomessa sijaitsevien ulkomaalaisomisteisten osakkuus- ja tytäryhtiöiden henkilöstöstä on viimeisen kymmenen vuoden aikana noussut hieman.

6.3 Yhteenvedo liikkuvuudesta Suomen ja Britannian välillä

Suomen kansalaisia selvästi enemmän Britanniassa kuin päinvastoin

Suomalaisten muutto Britanniaan oli lähes kaksi kertaa niin suurta kuin liikkuvuus toiseen suuntaan vuonna 2015. Tilastokeskuksen tietojen mukaan Suomessa asui vuonna 2015 yhteensä 229 765 henkilöä, joilla oli ulkomaan kansalaisuus. Heistä Britannian kansalaisuus oli 4 427 ihmisellä, joka edusti 1,9 prosenttia kaikista Suomessa asuvista ulkomaan kansalaisista. Britannian kansalaisten määrä Suomessa on ollut kasvamaan päin koko 2000-luvun, mutta heidän suhteellinen osuutensa ulkomaan kansalaisista on samalla pienentynyt.

Britannian tilastoviranomaisen (Office for National Statistics) mukaan suomalaisia asui Britanniassa viime vuonna noin 10 000 henkilöä. Lontoon Suomen suurlähetystön arvion mukaan todellinen luku on kuitenkin kaksin verroin suurempi, siispä Britanniassa asuisi 20 000 suomalaista. Väestörekisterikeskuksen tietojen mukaan ulkosuomalaisia, vuoden 2015 eduskuntavaaleissa äänioikeutettuja oli Britanniassa yhteensä 11 173 henkilöä. Britannian tilastokeskuksen lukujen perusteella Britanniassa oli vuonna 2015 yhteensä 3 185 000 EU28-maiden kansalaista, joista Suomen kansalaisten osuus oli vain 0,3 prosenttia.

Opiskelijaliikkuvuutta Suomesta Britanniaan runsaasti

OECD:n tietojen mukaan Britanniassa asui vuonna 2013 1 807 suomalaista, jotka suorittivat joko lyhytkestoista kolmannen asteen tutkintoa, ammattikorkeakoulu-, maisteri- tai tohtoritutkintoa. Tämä oli 21,3 prosenttia näitä tutkintoja ulkomailla suorittavista suomalaisista. Toisaalta se edusti vain 0,4 prosenttia kaikista Britanniassa näitä tutkintoja suorittavista ulkomaalaisista. OECD:n tietojen mukaan Britanniassa asui vuonna 2014 puolestaan 433 suomalaista, jotka suorittivat joko maisteri- tai tohtoritutkintoa. Tämä vastasi 14 prosentista näitä tutkintoja ulkomailla suorittavista suomalaisista vuonna 2014. Vastaavasti Britannian kansalaisia oli Suomessa suorittamassa lyhytkestoista kolmannen asteen tutkintoa, ammattikorkeakoulu-, maisteri- tai tohtoritutkintoa 220 henkilöä vuonna 2013.

Suomalaisilla tytäryhtiöillä oli Tilastokeskuksen mukaan Britanniassa henkilöstöä 12 187 ihmistä vuonna 2014. Britannialaisomisteisilla tytär- tai osakkuusyhtiöillä oli puolestaan Suomessa henkilöstöä 21 637.

⁵ Määritelmästä tarkemmin, ks. Tilastokeskuksen kotisivu.

7. YHTEENVETO

Projektin tavoitteena on laatia perusselvitys Suomen ja Britannian taloussuhteista taustaineistona Britannian alkaville EU-eroneuvotteluille. Selvitys painottuu tavaroiden ja palvelujen ulkomaankauppaan sekä suoriin sijoituksiin. Britannian ero EU:n sisämarkkinoilta nostaa kaupankäynnin esteitä ja vaikuttaa yritysten toimintaan. Tämä nostaa yritystoiminnan kustannuksia ja heikentää siten vaihdantaa maiden välillä. Pitkällä aikavälillä kaupan esteiden pysyttäminen nostaa hintoja, vähentää valikoimia ja heikentää tuottavuuskasvua. Kaupan ja suorien sijoitusten lisäksi tarkastelemme henkilöiden liikkumista Suomen ja Britannian välillä. Näiltä osin olemassa olevat tilastotiedot ovat kuitenkin rajallisia.⁶

Suomi vie Britanniaan enemmän tavaroita kuin tuo sieltä, palveluissa tilanne on päinvastoin

Britannian merkitys Suomen tavaroiden ja palvelujen viennille on hieman pienempi kuin EU- ja Efta-maiden viennille keskimäärin. Britannian osuus Suomen kokonaisviennistä oli vuosina 2013-2014 keskimäärin 5,2 prosenttia, kun vastaava EU- ja Efta-maiden mediaani oli 6,3 prosenttia. Tavaraviennissä osuus on suunnilleen sama kuin mediaani, mutta palveluviennissä se on pienempi.

Britannian osuus Suomen tavaroiden viennistä oli vuosina 2011–2015 keskimäärin 4,9 prosenttia. EU- ja Efta-maiden vastaavien osuuksien mediaani oli tuolloin 5,0 prosenttia. Tärkeintä Britannian-kauppa oli Norjalle (22,8 prosenttia), Irlannille (15,4 prosenttia) ja Islannille (10,2 prosenttia). Ruotsissa Britannian osuus tavaraviennistä oli keskimäärin 7,0 prosenttia, Ranskassa 6,9 prosenttia ja Saksassa 6,7 prosenttia.

Britannian osuus Suomen palvelujen viennissä oli vuosina 2013-2014 keskimäärin 5,8 prosenttia. EU- ja Efta-maissa vastaava Britannian-viennin osuuksien mediaani oli 7,5 prosenttia.

Britannian osuus Suomen tavaraviennistä puolittui kymmenessä vuodessa, vuodesta 2001 vuoteen 2010, jonka jälkeen osuus on pysynyt 5 prosentin paikkeilla. Toisin sanoen Britannia ei enää ole yhtä tärkeä kauppakumppani kuin aikaisemmin. Tuonnissa on tapahtunut samankaltainen muutos. Vuodesta 2009 lähtien Britannian osuus Suomen koko tavaratuonnin arvosta on enää ollut noin 3 prosenttia.

Paperi ja pahvi on edelleen ylivoimaisesti tärkein hyödykeryhmä viennissä Britanniaan. Myös kansainvälisesti katsottuna Suomen paperiteollisuuden vienti Britanniaan on merkityksellinen. Kaikista maailman maista Saksa vie eniten paperia, pahvia sekä paperi- ja kartonkituotteita Britanniaan, sen osuus tavararyhmän Britanniaan suuntautuneesta viennin arvosta oli 18 prosenttia vuonna 2015. Suomi oli toisella sijalla 11 prosentin osuudellaan.

Öljytuotteiden osuus Britanniaan suuntautuvan vientimme arvosta on selvästi kasvanut viimeisten viiden vuoden aikana. Muita tärkeitä vientiryhmiä ovat koneet ja laitteet, metallit ja metallituotteet sekä kemialliset aineet ja tuotteet. Sahatavaran ja raakapuun osuus on selvästi pienentynyt vuosien varrella, mutta se on edelleen kohtalaisen suuri. Suomen viennin näkökulmasta vanerin ja puusepäntuotteiden vienti Britanniaan on melko vähäistä, sen osuus on pysytellyt noin 3 prosentissa. Britannian näkökulmasta tilanne näyttää aivan erilaiselta. Suomi oli vuonna 2015 vanerin ja vanerituotteiden kolmanneksi tärkein viejää 11 prosentin

⁶ Brexitin kokonaisvaikutuksia on pyritty kvantifioimaan mallilaskelmin julkaisussa Lehmus ja Suni (2016).

osuudellaan. Öljytuotteissa ja muissa kemianteollisuuden tuotteissa Suomen osuus on sen sijaan hyvin pieni katsottuna Britannian näkökulmasta.

Suomen tavaratuonnissa Britanniaa suurimmat tavararyhmät ovat koneet ja laitteet, kuljetusvälineet sekä kemialliset aineet ja tuotteet. Kuljetusvälineiden osuus on selvästi noussut 2000-luvun alusta. Vaihtelut tuonnin arvon kehityksessä selittyvät kuitenkin suurimmaksi osaksi koneiden ja laitteiden tuonnin arvon vaihteluilla. Suomen koneiden ja laitteiden tuonnissa Britannia oli seitsemänneksi tärkein tuontimaa vuonna 2015. Kemikaalien ja kemiallisten tuotteiden tuonnissa Britannia oli kahdeksannella sijalla ja moottoriajoneuvojen tuonnissa neljännellä sijalla.

Britanniaan vietyjen palvelujen arvo oli 191 miljardia euroa vuonna 2015 (kaikki maat). Eniten viedään matkailupalveluja, muita liike-elämän palveluja sekä kuljetuspalveluja. Ensimmäiset BPM6-manuaaliin perustuvat tilastot julkaistiin vuoden 2014 lopulla. Monessa EU-maassa tilastointityö on osittain vielä kesken. Tämän takia uuden luokituksen mukaisia palveluviennin tilastoja palveluerittäin ei vielä ole saatavilla Suomen viennistä Britanniaan.

Suomalaisten tilastojen mukaan Suomi toi Britanniaa palveluja 1,7 miljardin euron arvosta vuonna 2014. Palvelujen vienti sinne oli 1,3 miljardia euroa. Britannian osuus Suomen koko palveluviennistä oli 6,2 prosenttia vuonna 2014. Miten palveluvientimme jakautuu eri palveluerille jää toistaiseksi tilastomuutosten vuoksi auki.

Britannian tilastoista saadut tiedot palveluerien osuuksista Britannian palvelutuonnista antavat kuitenkin viitteitä siitä, mitkä ovat todennäköisesti tärkeimmät palveluerät myös Suomen palveluviennissä Britanniaan. Britannian tilastoista selviää, että kuljetuspalvelujen tuonnissa Suomen osuus oli 0,4 prosenttia ja matkailupalvelujen tuonnissa osuus oli 0,3 prosenttia vuonna 2014. Britannian näkökulmasta Suomi ei ole tärkeä maa näissä palveluerissä, mutta Suomen kannalta katsottuna erien merkitys on huomattavasti suurempi.

Britannian osuus Ruotsin koko palveluviennistä oli 9,3 prosenttia vuonna 2015, eli selvästi suurempi kuin maan osuus Suomen palveluviennistä. Ruotsin palveluviennistä Britanniaan kuljetuspalvelujen osuus oli 12,0 prosenttia ja matkailun osuus oli 11,5 prosenttia.

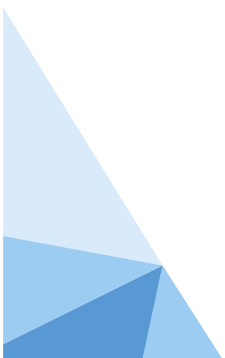
Muut maat tuovat Britanniaa eniten muita liike-elämän palveluja, rahoituspalveluja sekä matkailu- ja kuljetuspalveluja. Suomen palvelujen tuonnissa Britannian osuus oli 6,6 prosenttia vuonna 2013 ja 7,3 prosenttia vuonna 2014.

Yhteenvetona voidaan todeta, että Britannian osuus on tänä päivänä suurempi Suomen palveluviennissä ja -tuonnissa kuin tavaraviennissä ja -tuonnissa. Palvelujen tase on Suomelle negatiivinen eli Suomi tuo enemmän palveluja Britanniaa kuin vie sinne.

Suomen tuonti Britanniaa on erikoistunut lopputuotteisiin – vienti puolestaan välituotteisiin

Suomen tuonti Britanniaa on erikoistunut jonkin verran enemmän lopputuotteisiin kuin Suomen kokonaistuonti. Lopputuotteet menevät kotitalouksien ja julkisen sektorin loppukulutukseen tai investointeihin. Välituotteet puolestaan menevät yrityksille panoksiksi niiden valmistamaan tuotokseen, joka puolestaan voi olla lopputuotteita tai edelleen välituotteita myytäväksi muille yrityksille niiden tuotantoon.

Euroissa mitattuna tärkeimmät brittiläiset toimialat Suomen tuonnissa ovat tukkukauppa, moottoriajoneuvojen valmistus, muiden koneiden ja laitteiden valmistus, kemikaalien ja kemiallisten tuotteiden valmistus, hallinto- ja tukipalvelutoiminta sekä ohjelmistot, konsultointi,

tietopalvelutoiminta. Osuutena eri toimialojen tuotoksen kokonaistuonnista brittiläinen tuotos on suurin palvelujen tuonnissa, erityisesti rahoituspalveluissa, muissa liike-elämän palveluissa, koulutuspalveluissa ja viestintäpalveluissa.

Suomen vienti Britanniaan on sen sijaan erikoistunut jonkin verran enemmän välituotteisiin kuin Suomen kokonaisvienti. Suomen tehdasteollisuuden toimialat ovat tärkeimpiä toimijoita. Kemiateollisuus ja metsäteollisuus ovat suurimmat, joskin tässä raportissa tarkasteltavina vuosina raakaöljyn maailmanmarkkinahinta oli historiallisen korkea, mikä paisuttaa kyseisen toimialan lukuja. Myös teknologiateollisuus kokonaisuutena oli tärkeä vientitoimiala. Palvelualoista tärkein tuotoksensa viejä on hallinto- ja tukipalvelutoiminta.

Vientituotoksen riippuvuus Britannian markkinoista oli vuonna 2014 suurinta muissa liike-elämän palveluissa (19 prosenttia toimialan koko viennistä), jalostettujen öljytuotteiden valmistuksessa (13 prosenttia), sahatavaran sekä puu- ja korkkituotteiden valmistuksessa (8 prosenttia) sekä paperin, paperi- ja kartonkituotteiden valmistuksessa (7 prosenttia). Muilla toimialoilla Britannian osuus oli alle 7 prosenttia.

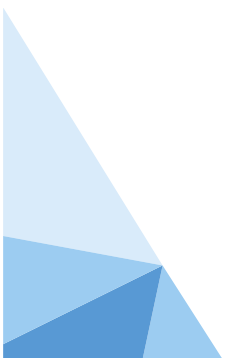
Palvelualat korostuvat arvonlisäyksen kaupassa

Edellä kuvatut ulkomaankauppatilastot rakentuvat tuotteiden ja tuotoksen bruttoarvojen varaan. Tuotteiden valmistuksessa käytetään usein kuitenkin myös välituotteita. Enenevässä määrin näitä välituotteita valmistetaan eri maissa. Tuotannon arvoketjut ovat kansainvälistyneet ja tulleet yhä hienojakoisemmiksi. Tämä kehitys on alentanut tuotteiden hintoja ja nostanut siten kuluttajien ostovoimaa. Siksi ei ole itsestään selvää, että kotimaisen arvonlisäyksen osuus tuotoksessa kannattaisi yrittää pitää mahdollisimman korkeana, vaikka kotimaisen arvonlisäyksen määrä kannattaakin. Arvonlisäys jaetaan edelleen tuloina työvoimalle ja korvauksiksi pääomalle (voitoiksi).

OECD:n ja WTO:n rakentama arvonlisäyksen ulkomaankaupan tietokanta pyrkii kartoittamaan kussakin maassa valmistetun tuotteiden arvonlisäyksen arvon, siis ilman niiden valmistuksessa käytettyjä välituotteita. Lisäksi tietokannassa on mukana sekä suoraan harjoitettu vienti että välituotteina kolmansien maiden kautta harjoitettu vienti. Britannian osuus ulkomaisen arvonlisäyksen kokonaistuonnista Suomeen on hieman yli 5 prosenttia. Tärkeimmät toimialat ovat kiinteistö-, vuokraus- ja tutkimuspalvelut sekä liike-elämän palvelut. Niiden osuus koko tuonnista oli vuonna 2011 hieman yli 30 prosenttia. Melkein 12 prosenttia näiden toimialojen koko tuonnista Suomeen tuli Britanniaasta.

Suomen arvonlisäyksen viennistä melkein 5 prosenttia meni Britanniaan vuonna 2011. Tämä on 1,1 prosenttia Suomen bruttokansantuotteesta. Tärkein toimiala oli tutkimus ja kehitys sekä muu liike-elämää palveleva toiminta (14 prosenttia koko viennistä Britanniaan), tukku- ja vähittäiskauppa ja moottoriajoneuvojen korjaus (13 prosenttia) sekä metsäteollisuus (12 prosenttia). On syytä huomata, että tehdasteollisuuden yrityksen, esimerkiksi Nokia Oyj:n, itse tekemä t&k-toiminta lasketaan tässä tehdasteollisuuden arvonlisäykseen eikä palvelutoimialoille.

Tehdasteollisuuden osuus arvonlisäyksen koko viennistä Britanniaan on vain noin 40 prosenttia. Tämä kertoo siitä, että tehdasteollisuuden tuotteisiin on sitoutunut paljon myös palvelualojen tuotosta. Vaikka palvelualojen merkitys vientiarvonlisäyksen tuotannossa on suuri, se on pitkälti riippuvainen tavaraviennin kehityksestä. Tämä korostaa sitä, että palvelualojen kilpailukyky on tärkeä Suomen tavaraviennin kannalta. Lisäksi on huomattava, että tässä tietokannassa viimeisin vuosi on valitettavasti 2011. Viime vuosina tapahtuneet tuotannon tai ulkomaankaupan rakenteelliset muutokset eivät siten näy tilastoissa.

Britanniasta on sijoitettu Suomeen enemmän kuin Suomesta Britanniaan

Suomesta Britanniaan tehtyjen suorien sijoitusten kanta oli vuonna 2015 runsaat 2 miljardia euroa, mikä oli 2 prosenttia kaikista ulkomaille tehdyistä suorista sijoituksista. Britanniasta Suomeen tehtyjen sijoitusten kanta oli runsaat 3 miljardia euroa, mikä oli 4 prosenttia kaikista Suomeen tehdyistä suorista sijoituksista.

Suomalaisten tytäryritysten määrä Britanniassa on viime vuosina liikkunut noin 200 paikkeilla. Henkilöstön lukumäärä on alentunut vuosina 2007–2014 noin 5 000:lla runsaaseen 12 000:een. Liikevaihto on tänä aikana enemmän kuin puolittunut. Tämä heijastaa osittain kansainvälisen kysynnän suhdanneluonteista heikkenemistä, mutta sen takana on henkilöstökehityksestä päätellen ilmeisesti myös toiminnan volyymin rakenteellinen väheneminen.

Brittiläisiä tytäryrityksiä toimi Suomessa 308 kappaletta vuonna 2015. Tämä on kolmanneksen enemmän kuin suomalaisia tytäryrityksiä on Britanniassa. Henkilöstön lukumäärän kasvusta päätellen brittiläisten yritysten toiminta Suomessa laajeni tuntuvasti vuonna 2014. Kasvun taustalla on merkittäviä erityisesti palvelusektorin yrityskauppoja. Henkilöstön määrä oli vuonna 2014 lähes kaksinkertainen Britanniassa olevien suomalaisten yritysten henkilöstöön verrattuna. Liikevaihto oli kolmanneksen suurempi.

Brittiläisten tytäryritysten osuus kaikista ulkomaisista tytäryrityksistä oli vuonna 2015 liikevaihdolla ja lukumäärällä mitattuna 7 prosenttia ja henkilöstön määrällä mitattuna 9 prosenttia. Henkilöstön korkea osuus muihin mittareihin verrattuna viittaa siihen, että brittiläisten yritysten toiminta on keskimääräistä työvoimaintensiivisempää. Liikevaihdolla mitattuna brittiläiset tytäryritykset olivat neljänneksi merkittävimpiä ruotsalaisten, yhdysvaltalaisien ja saksalaisten tytäryritysten jälkeen.

Suomalaisista Britanniassa vuonna 2014 toimineista yrityksistä teollisia yrityksiä oli 99 kappaletta (50 prosenttia kaikista yrityksistä). Sekä metsäteollisuudessa että kone- ja laitteollisuudessa toimivia yrityksiä oli 19 kappaletta (kummassakin noin 10 prosenttia). Sähkö- ja elektroniikkateollisuudessa toimi 15 yritystä (7,5 prosenttia) ja kemianteollisuudessa 10 yritystä (5 prosenttia). Kaupan alalla toimivia yrityksiä oli 39 kappaletta (lähes 20 prosenttia). Informaation ja viestinnän alalla toimi 21 yritystä (10 prosenttia). Suomalaiset Britanniassa toimivat yritykset ovat tyypillisesti vahvojen suomalaisten kansainvälisten pörssiyritysten tytäryrityksiä. Myös Britannian markkinoille keskittyvillä pienillä ja keskisuurilla yrityksillä on jonkin verran tytäryrityksiä.

Brittiläisistä Suomessa vuonna 2014 toimineista tytäryrityksistä teollisuusyrityksiä oli 43 kappaletta (13,5 prosenttia). Eniten teollisuusyrityksiä oli kemianteollisuudessa (15 kappaletta). Valtaosa, 275 kappaletta (86,5 prosenttia), oli palveluyrityksiä. Kaupan alalla toimi 59 yritystä (18,6 prosenttia), kiinteistöalalla 47 yritystä (14,8 prosenttia), ammatillisessa, tieteellisessä ja teknisessä toiminnassa 38 yritystä (11,9 prosenttia) sekä terveys- ja sosiaalipalveluissa 40 yritystä (12,6 prosenttia).

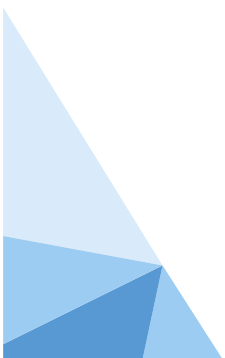
Suomen kansalaisia on selvästi enemmän Britanniassa kuin päinvastoin

Suomalaisten muutto Britanniaan oli lähes kaksi kertaa suurempaa kuin liikkuvuus toiseen suuntaan vuonna 2015. Tilastokeskuksen tietojen mukaan Suomessa asui vuonna 2015 yhteensä 229 765 henkilöä, joilla oli ulkomaan kansalaisuus. Heistä Britannian kansalaisuus oli 4 427 ihmisellä, joka oli 1,9 prosenttia kaikista Suomessa asuvista ulkomaan kansalaisista.

Britannian kansalaisten määrä Suomessa on ollut kasvamaan päin koko 2000-luvun, mutta heidän suhteellinen osuutensa ulkomaan kansalaisista on samalla pienentynyt.

Britannian tilastoviranomaisen (Office for National Statistics) mukaan suomalaisia asui Britanniassa viime vuonna 10 000 henkilöä. Lontoon Suomen suurlähetystön arvion mukaan todellinen luku on kuitenkin kaksin verroin suurempi, siispä Britanniassa asunee noin 20 000 suomalaista. Väestörekisterikeskuksen tietojen mukaan ulkosuomalaisia, vuoden 2015 eduskuntavaaleissa äänioikeutettuja oli Britanniassa yhteensä 11 173 henkilöä. Britannian tilastokeskuksen lukujen perusteella Britanniassa oli vuonna 2015 yhteensä 3 185 000 EU28-maiden kansalaista, joista Suomen kansalaisten osuus oli vain 0,3 prosenttia.

OECD:n tietojen mukaan Britanniassa asui vuonna 2013 1 807 suomalaista, jotka suorittivat joko lyhytkestoista kolmannen asteen tutkintoa, ammattikorkeakoulu-, maisteri- tai tohtoritutkintoa. Tämä oli 21,3 prosenttia näitä tutkintoja ulkomailla suorittavista suomalaisista vuonna 2013. Toisaalta se oli vain 0,4 prosenttia kaikista Britanniassa näitä tutkintoja suorittavista ulkomaalaisista. OECD:n tietojen mukaan Britanniassa asui vuonna 2014 puolestaan 433 suomalaista, jotka suorittivat joko maisteri- tai tohtoritutkintoa. Tämä vastasi 14 prosentista näitä tutkintoja ulkomailla suorittavista suomalaisista vuonna 2014. Vastaavasti Britannian kansalaisia oli Suomessa vuonna 2013 suorittamassa lyhytkestoista kolmannen asteen tutkintoa, ammattikorkeakoulu-, maisteri- tai tohtoritutkintoa 220 henkilöä.

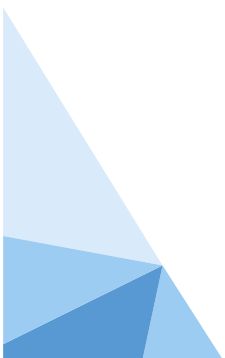

LÄHTEET

Garam, I. (2015) "Kansainvälinen liikkuvuus yliopistoissa ja ammattikorkeakouluissa 2014", Tietoa ja tilastoja -raportti 2/2015. CIMO.

Lehmus, M. ja P. Suni (2016) "Brexit ja Suomen talous". *Etlä, Muistio*, Nro 48.
<https://www.etla.fi/julkaisut/brexit-ja-suomen-talous/>

Timmer, M. P., E. Dietzenbacher, B. Los, R. Stehrer ja G. J. de Vries (2015) "An Illustrated User Guide to the World Input–Output Database: the Case of Global Automotive Production", *Review of International Economics*, Vol. 23, 575–605.

LIITE 1 TAVAROIDEN JA PALVELUJEN ULKO- MAANKAUPAN TILASTOJA

**Liitetaulukko 1 Britannian palvelutuonnin viejämaat ja niiden osuus tuonnista
(milj. euroa, BPM6 luokitus)**

Vientimaa	Tuonnin arvo 2011 milj. euroa	Tuonnin arvo 2012 milj. euroa	Tuonnin arvo 2013 milj. euroa	Tuonnin arvo 2014 milj. euroa	2011 Osuus, %	2012 Osuus, %	2013 Osuus, %	2014 Osuus, %
Koko maailma	142246	157773	157739	163416	100	100	100	100
Euroopan Unionin (EU 28)	69911	79572	76861	80262	49,1	50,4	48,7	49,1
Itävalta	910	992	1239	1239	0,6	0,6	0,8	0,8
Belgia	2633	2749	2811	3140	1,9	1,7	1,8	1,9
Bulgaria	422	356	309	373	0,3	0,2	0,2	0,2
Kroatia	280	307	401	414	0,2	0,2	0,3	0,3
Kypros	1388	1384	1242	1166	1,0	0,9	0,8	0,7
Tsekin tasvalta	887	702	657	571	0,6	0,4	0,4	0,3
Tanska	1131	1154	1242	1530	0,8	0,7	0,8	0,9
Viro	102	69	62	74	0,1	0,0	0,0	0,0
Suomi	354	401	647	664	0,2	0,3	0,4	0,4
Ranska	11081	15084	13547	15047	7,8	9,6	8,6	9,2
Saksa	10834	12653	11580	12239	7,6	8,0	7,3	7,5
Kreikka	2575	2466	2375	2677	1,8	1,6	1,5	1,6
Unkari	471	536	700	587	0,3	0,3	0,4	0,4
Islanti	108	124	133	135	0,1	0,1	0,1	0,1
Irlanti	5549	6452	6094	6413	3,9	4,1	3,9	3,9
Italia	5091	5810	5069	6077	3,6	3,7	3,2	3,7
Latvia	185	118	145	128	0,1	0,1	0,1	0,1
Liettua	191	238	136	180	0,1	0,2	0,1	0,1
Luxemburg	2163	2098	1697	1920	1,5	1,3	1,1	1,2
Malta	562	616	493	522	0,4	0,4	0,3	0,3
Alankomaat	4515	5110	7617	5405	3,2	3,2	4,8	3,3
Norja	1183	1120	1515	1452	0,8	0,7	1,0	0,9
Puola	2209	1880	1924	2013	1,6	1,2	1,2	1,2
Portugali	2201	2404	2288	2434	1,5	1,5	1,5	1,5
Romania	271	446	362	399	0,2	0,3	0,2	0,2
Slovakia	139	143	170	235	0,1	0,1	0,1	0,1
Slovenia	83	77	75	83	0,1	0,0	0,0	0,1
Espanja	11327	12735	11825	12832	8,0	8,1	7,5	7,9
Ruotsi	2115	2434	2140	1890	1,5	1,5	1,4	1,2
Sveitsi	3386	3906	4575	4074	2,4	2,5	2,9	2,5

Lähde: International trade statistics; Market Analysis and Research,
International Trade Centre (ITC).

Liitetaulukko 2 Britannian kuljetuspalvelujen tuonnin viejät ja niiden osuus
tuonnista, milj. euroa, BPM6 luokitus

Vientimaa	Tuonnin arvo 2011 milj. euroa	Tuonnin arvo 2012 milj. euroa	Tuonnin arvo 2013 milj. euroa	Tuonnin arvo 2014 milj. euroa	2011 Osuus, %	2012 Osuus, %	2013 Osuus, %	2014 Osuus, %
Koko maailma	20736	23892	23220	24232	100	100	100	100
Euroopan Unionin (EU 28)	11857	14032	12421	12971	57,2	58,7	53,5	53,5
Itävalta	191	217	140	149	0,9	0,9	0,6	0,6
Belgia	474	506	436	306	2,3	2,1	1,9	1,3
Bulgaria	54	72	67	96	0,3	0,3	0,3	0,4
Kroatia	47	56	68	70	0,2	0,2	0,3	0,3
Kypros	219	233	171	210	1,1	1,0	0,7	0,9
Tsekin tasavalta	91	129	123	99	0,4	0,5	0,5	0,4
Tanska	316	416	198	300	1,5	1,7	0,9	1,2
Viro	49	15	15	16	0,2	0,1	0,1	0,1
Suomi	44	77	72	88	0,2	0,3	0,3	0,4
Ranska	1931	2352	2979	3160	9,3	9,8	12,8	13,0
Saksa	840	1201	1209	1008	4,1	5,0	5,2	4,2
Kreikka	783	547	434	692	3,8	2,3	1,9	2,9
Unkari	68	100	97	96	0,3	0,4	0,4	0,4
Islanti	14	27	21	39	0,1	0,1	0,1	0,2
Irlanti	804	1042	888	986	3,9	4,4	3,8	4,1
Italia	955	1225	940	961	4,6	5,1	4,0	4,0
Latvia	135	34	37	28	0,6	0,1	0,2	0,1
Liettua	32	62	35	51	0,2	0,3	0,2	0,2
Luxemburg	14	22	18	13	0,1	0,1	0,1	0,1
Malta	118	154	114	120	0,6	0,6	0,5	0,5
Alankomaat	641	937	916	866	3,1	3,9	3,9	3,6
Norja	225	423	414	444	1,1	1,8	1,8	1,8
Puola	493	441	397	369	2,4	1,8	1,7	1,5
Portugali	564	611	481	523	2,7	2,6	2,1	2,2
Romania	53	88	60	73	0,3	0,4	0,3	0,3
Slovakia	33	33	19	33	0,2	0,1	0,1	0,1
Slovenia	20	13	13	16	0,1	0,1	0,1	0,1
Espanja	2637	3242	2313	2476	12,7	13,6	10,0	10,2
Ruotsi	125	209	183	166	0,6	0,9	0,8	0,7
Sveitsi	338	410	407	352	1,6	1,7	1,8	1,5

Lähde: International trade statistics; Market Analysis and Research, International Trade Centre (ITC).

Liitetaulukko 3 Britannian matkailupalvelujen tuonnin viejät ja niiden osuus tuonnista, milj. euroa, BPM6 luokitus

Vientimaa	Tuonnin arvo 2011 milj. euroa	Tuonnin arvo 2012 milj. euroa	Tuonnin arvo 2013 milj. euroa	Tuonnin arvo 2014 milj. euroa	2011 Osuus, %	2012 Osuus, %	2013 Osuus, %	2014 Osuus, %
Koko maailma	41375	45651	44076	48077	100	100	100	100
Euroopan Unioni (EU 28)	23376	25882	25653	27983	56,5	56,7	58,2	58,2
Itävalta	455	503	530	578	1,1	1,1	1,2	1,2
Belgia	455	503	529	579	1,1	1,1	1,2	1,2
Bulgaria	205	225	174	191	0,5	0,5	0,4	0,4
Kroatia	205	225	309	333	0,5	0,5	0,7	0,7
Kypros	745	820	575	628	1,8	1,8	1,3	1,3
Tsekin tasavalta	205	225	174	191	0,5	0,5	0,4	0,4
Tanska	163	181	173	190	0,4	0,4	0,4	0,4
Viro	41	44	42	46	0,1	0,1	0,1	0,1
Suomi	82	90	130	141	0,2	0,2	0,3	0,3
Ranska	4677	5214	4770	5200	11,3	11,4	10,8	10,8
Saksa	954	1053	1234	1350	2,3	2,3	2,8	2,8
Kreikka	1534	1690	1544	1685	3,7	3,7	3,5	3,5
Unkari	163	181	173	190	0,4	0,4	0,4	0,4
Islanti	82	91	88	94	0,2	0,2	0,2	0,2
Irlanti	1158	1280	1146	1250	2,8	2,8	2,6	2,6
Italia	1826	2014	2296	2501	4,4	4,4	5,2	5,2
Latvia	41	44	88	94	0,1	0,1	0,2	0,2
Liettua	122	134	88	94	0,3	0,3	0,2	0,2
Luxemburg	41	44	42	46	0,1	0,1	0,1	0,1
Malta	288	317	351	383	0,7	0,7	0,8	0,8
Alankomaat	826	913	836	912	2,0	2,0	1,9	1,9
Norja	163	179	218	238	0,4	0,4	0,5	0,5
Puola	785	865	879	961	1,9	1,9	2,0	2,0
Portugali	1243	1416	1453	1588	3,0	3,1	3,3	3,3
Romania	122	134	130	141	0,3	0,3	0,3	0,3
Slovakia	41	44	42	46	0,1	0,1	0,1	0,1
Slovenia	41	44	42	46	0,1	0,1	0,1	0,1
Espanja	6756	7454	7723	8427	16,3	16,3	17,5	17,5
Ruotsi	205	225	173	190	0,5	0,5	0,4	0,4
Sveitsi	622	686	705	773	1,5	1,5	1,6	1,6

Lähde: International trade statistics; Market Analysis and Research,
International Trade Centre (ITC).

Liitetaulukko 4 Britannian palveluviennin tuontimaat ja niiden osuus viennistä, milj. euroa, BPM6 luokitus

Tuontimaa	Viennin arvo 2011 milj. euroa	Viennin arvo 2012 milj. euroa	Viennin arvo 2013 milj. euroa	Viennin arvo 2014 milj. euroa	2011 Osuus, %	2012 Osuus, %	2013 Osuus, %	2014 Osuus, %
Koko maailma	221025	249561	253217	274937	100	100	100	100
Euroopan Unioni (EU 28)	89873	98903	90549	101682	40,7	39,6	35,8	37,0
Itävalta	951	1001	734	867	0,4	0,4	0,3	0,3
Belgia	4372	4687	3563	4049	2,0	1,9	1,4	1,5
Bulgaria	221	306	249	459	0,1	0,1	0,1	0,2
Kroatia	88	100	328	333	0,0	0,0	0,1	0,1
Kypros	1017	980	886	771	0,5	0,4	0,4	0,3
Tsekin tasvalta	746	726	1185	807	0,3	0,3	0,5	0,3
Tanska	2837	2926	2985	3975	1,3	1,2	1,2	1,4
Viro	43	69	42	36	0,0	0,0	0,0	0,0
Suomi	1280	1427	1331	1548	0,6	0,6	0,5	0,6
Ranska	12309	14746	13601	14651	5,6	5,9	5,4	5,3
Saksa	12311	14612	15062	15137	5,6	5,9	5,9	5,5
Kreikka	1158	1288	1574	1541	0,5	0,5	0,6	0,6
Unkari	523	837	463	656	0,2	0,3	0,2	0,2
Islanti	152	489	116	219	0,1	0,2	0,0	0,1
Irlanti	13493	14658	10252	11864	6,1	5,9	4,0	4,3
Italia	5730	6578	7162	9237	2,6	2,6	2,8	3,4
Latvia	140	163	126	146	0,1	0,1	0,0	0,1
Liettua	167	183	144	240	0,1	0,1	0,1	0,1
Luxemburg	3992	3882	3724	3847	1,8	1,6	1,5	1,4
Malta	373	389	1132	1710	0,2	0,2	0,4	0,6
Alankomaat	14315	13830	12045	13818	6,5	5,5	4,8	5,0
Norja	3017	3653	3632	3796	1,4	1,5	1,4	1,4
Puola	1478	1481	1615	2002	0,7	0,6	0,6	0,7
Portugali	1013	1302	1211	1621	0,5	0,5	0,5	0,6
Romania	452	523	485	593	0,2	0,2	0,2	0,2
Slovakia	482	316	184	220	0,2	0,1	0,1	0,1
Slovenia	56	87	101	118	0,0	0,0	0,0	0,0
Espanja	6457	7562	5736	6930	2,9	3,0	2,3	2,5
Ruotsi	3755	4106	4618	4504	1,7	1,6	1,8	1,6
Sveitsi	8933	9642	12193	15782	4,0	3,9	4,8	5,7

Lähde: International trade statistics; Market Analysis and Research, International Trade Centre (ITC).

Liitetaulukko 5 Britannian kuljetuspalvelujen viennin tuontimaat ja niiden osuus viennistä milj. euroa, BPM6 luokitus

Tuontimaa	Viennin arvo 2011 milj. euroa	Viennin arvo 2012 milj. euroa	Viennin arvo 2013 milj. euroa	Viennin arvo 2014 milj. euroa	2011 Osuus, %	2012 Osuus, %	2013 Osuus, %	2014 Osuus, %
Koko maailma	24872	29002	27850	33412	100	100	100	100
Euroopan Unioni (EU 28)	12896	15129	10888	14877	51,8	52,2	39,1	44,5
Itävalta	103	123	74	114	0,4	0,4	0,3	0,3
Belgia	1658	1575	684	606	6,7	5,4	2,5	1,8
Bulgaria	29	29	41	214	0,1	0,1	0,1	0,6
Kroatia	13	19	5	89	0,1	0,1	0,0	0,3
Kypros	104	114	99	79	0,4	0,4	0,4	0,2
Tsekin tasvalta	123	77	72	148	0,5	0,3	0,3	0,4
Tanska	314	270	451	1011	1,3	0,9	1,6	3,0
Viro	5				0,0	0,0	0,0	0,0
Suomi	76	56	53	73	0,3	0,2	0,2	0,2
Ranska	2545	3700	1976	2482	10,2	12,8	7,1	7,4
Saksa	1109	1475	1504	2078	4,5	5,1	5,4	6,2
Kreikka	167	196	294	542	0,7	0,7	1,1	1,6
Unkari	39	42	60	94	0,2	0,1	0,2	0,3
Islanti	22			30	0,1	0,0	0,0	0,1
Irlanti	1067	1493	262	575	4,3	5,1	0,9	1,7
Italia	652	776	1380	2063	2,6	2,7	5,0	6,2
Latvia		5			0,0	0,0	0,0	0,0
Liettua	15	13	4	9	0,1	0,0	0,0	0,0
Luxemburg	8	9	4	44	0,0	0,0	0,0	0,1
Malta	36	39	22	70	0,1	0,1	0,1	0,2
Alankomaat	2420	2188	1047	1115	9,7	7,5	3,8	3,3
Norja	190	262	117	151	0,8	0,9	0,4	0,5
Puola	164	181	86	124	0,7	0,6	0,3	0,4
Portugali	190	277	294	579	0,8	1,0	1,1	1,7
Romania	21	25	11	25	0,1	0,1	0,0	0,1
Slovakia	15	19	5	5	0,1	0,1	0,0	0,0
Slovenia	6	14	14	10	0,0	0,0	0,1	0,0
Espanja	1809	2100	1224	2004	7,3	7,2	4,4	6,0
Ruotsi	209	316	1225	726	0,8	1,1	4,4	2,2
Sveitsi	405	508	1010	1528	1,6	1,8	3,6	4,6

Lähde: International trade statistics; Market Analysis and Research, International Trade Centre (ITC).

Liitetaulukko 6 Britannian matkailupalvelujen viennin tuontimaat ja niiden osuus viennistä milj. euroa, BPM6 luokitus

Tuontimaa	Viennin arvo 2011 milj. euroa	Viennin arvo 2012 milj. euroa	Viennin arvo 2013 milj. euroa	Viennin arvo 2014 milj. euroa	2011 Osuus, %	2012 Osuus, %	2013 Osuus, %	2014 Osuus, %
Koko maailma	26092	29853	31483	35457	100	100	100	100
Euroopan Unioni (EU 28)	11630	13315	13416	15107	44,6	44,6	42,6	42,6
Itävalta	185	214	158	178	0,7	0,7	0,5	0,5
Belgia	338	388	473	533	1,3	1,3	1,5	1,5
Bulgaria	102	119	92	105	0,4	0,4	0,3	0,3
Kroatia	25	27	61	70	0,1	0,1	0,2	0,2
Kypros	182	211	220	249	0,7	0,7	0,7	0,7
Tsekin tasvalta	153	179	191	213	0,6	0,6	0,6	0,6
Tanska	338	388	537	603	1,3	1,3	1,7	1,7
Viro	25	27	29	34	0,1	0,1	0,1	0,1
Suomi	154	178	156	178	0,6	0,6	0,5	0,5
Ranska	1413	1618	1670	1877	5,4	5,4	5,3	5,3
Saksa	1513	1735	1705	1919	5,8	5,8	5,4	5,4
Kreikka	182	211	191	213	0,7	0,7	0,6	0,6
Unkari	102	119	92	106	0,4	0,4	0,3	0,3
Islanti	25	27	29	34	0,1	0,1	0,1	0,1
Irlanti	1046	1194	1010	1136	4,0	4,0	3,2	3,2
Italia	2040	2332	2431	2732	7,8	7,8	7,7	7,7
Latvia	102	119	92	106	0,4	0,4	0,3	0,3
Liettua	131	145	121	139	0,5	0,5	0,4	0,4
Luxemburg	25	27	61	70	0,1	0,1	0,2	0,2
Malta	49	57	62	70	0,2	0,2	0,2	0,2
Alankomaat	968	1106	1070	1206	3,7	3,7	3,4	3,4
Norja	632	719	633	713	2,4	2,4	2,0	2,0
Puola	496	569	694	782	1,9	1,9	2,2	2,2
Portugali	154	176	121	139	0,6	0,6	0,4	0,4
Romania	181	211	253	284	0,7	0,7	0,8	0,8
Slovakia	49	57	62	70	0,2	0,2	0,2	0,2
Slovenia	25	27	29	34	0,1	0,1	0,1	0,1
Espanja	1020	1164	1105	1246	3,9	3,9	3,5	3,5
Ruotsi	631	718	726	816	2,4	2,4	2,3	2,3
Sveitsi	494	569	595	671	1,9	1,9	1,9	1,9

Lähde: International trade statistics; Market Analysis and Research,
International Trade Centre (ITC).

Liitetaulukko 7 Tavaroiden ja palveluiden osuus EU-maiden ja Islannin viennissä Britanniaan

EU-maa	Tavaraviennin osuus					Palveluviennin osuus				
	2011	2012	2013	2014	2015	2011	2012	2013	2014	2015
	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%
AT Itävalta	70.2	67.5	65.6	65.9	65.6	29,8	32,5	34,4	34,1	34,4
BE Belgia	76.8	78.4	80.5	78.8	78.4	23,2	21,6	19,5	21,2	21,6
BG Bulgaria	39.5	42.4	46.0	45.9	47.4	60,5	57,6	54,0	54,1	52,6
CY Kypros	9.3	9.3	12.5	9.5	6.5	90,7	90,7	87,5	90,5	93,5
CZ Tsekin tasavalta	87.0	87.1	85.2	85.6	86.3	13,0	12,9	14,8	14,4	13,7
DE Saksa	77.6	77.7	77.9	79.3	79.9	22,4	22,3	22,1	20,7	20,1
DK Tanska	73.0	72.0	67.6	62.1	56.3	27,0	28,0	32,4	37,9	43,7
EE Viro	57.3	57.3	56.4	52.8	56.9	42,7	42,7	43,6	47,2	43,1
ES Espanja	na	na	na	na	na	na	na	na	na	na
FI Suomi	na	na	69.8	68.5	na	na	na	30,2	31,5	na
FR Ranska	59.0	59.6	58.3	56.1	55.7	41,0	40,4	41,7	43,9	44,3
GR Kreikka	20.0	17.1	18.8	16.3	19.1	80,0	82,9	81,2	83,7	80,9
HU Unkari	75.2	74.5	73.3	68.8	69.2	24,8	25,5	26,7	31,2	30,8
HR Kroatia	30.7	30.1	40.8	24.5	29.2	69,3	69,9	59,2	75,5	70,8
IE Irlanti	49.5	48.7	44.2	40.0	40.7	50,5	51,3	55,8	60,0	59,3
IS Islanti	na	na	58.2	na	na	na	na	41,8	na	na
IT Italia	72.5	73.5	75.4	75.5	75.5	27,5	26,5	24,6	24,5	24,5
LT Liettua	86.0	90.0	87.0	82.4	80.4	14,0	10,0	13,0	17,6	19,6
LU Luxemburg	5.9	4.8	3.9	3.7	na	94,1	95,2	96,1	96,3	na
LV Latvia	52.7	55.1	55.3	60.2	58.4	47,3	44,9	44,7	39,8	41,6
MT Malta	13.6	11.6	9.2	na	na	86,4	88,4	90,8	na	na
NL Alankomaat	68.2	72.6	71.6	70.1	69.4	31,8	27,4	28,4	29,9	30,6
NO Norja	na	na	na	na	na	na	na	na	na	na
PL Puola	82.5	83.1	83.1	81.5	80.4	17,5	16,9	16,9	18,5	19,6
PT Portugali	44.8	44.9	45.5	47.4	47.3	55,2	55,1	54,5	52,6	52,7
RO Romania	64.6	66.0	70.9	68.5	68.5	35,4	34,0	29,1	31,5	31,5
SE Ruotsi	73.8	72.3	66.7	67.3	59.8	26,2	27,7	33,3	32,7	40,2
SI Slovenia	77.5	77.1	77.8	76.5	76.4	22,5	22,9	22,2	23,5	23,6
SK Slovakia	na	na	93.5	94.3	94.6	na	na	6,5	5,7	5,4

Lähde: International trade statistics; Market Analysis and Research, International Trade Centre (ITC), Etlan laskelmat.

Liitetaulukko 8 Tavaroiden ja palveluiden osuus EU-maiden ja Islannin tuonnissa Britanniaasta

EU-maa	Tavaratuonnin osuus					Palvelutuonnin osuus				
	2011	2012	2013	2014	2015	2011	2012	2013	2014	2015
	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%
AT Itävalta	59.1	57.7	54.8	55.2	54.7	40,9	42,3	45,2	44,8	45,3
BE Belgia	78.2	74.5	74.9	69.4	65.0	21,8	25,5	25,1	30,6	35,0
BG Bulgaria	63.5	60.6	61.8	61.9	59.2	36,5	39,4	38,2	38,1	40,8
CY Kypros	52.4	42.2	34.3	37.1	40.7	47,6	57,8	65,7	62,9	59,3
CZ Tsekin tasavalta	70.9	70.0	71.5	75.1	75.6	29,1	30,0	28,5	24,9	24,4
DE Saksa	70.0	67.9	67.5	65.6	63.8	30,0	32,1	32,5	34,4	36,2
DK Tanska	52.3	47.4	49.1	45.8	43.3	47,7	52,6	50,9	54,2	56,7
EE Viro	76.8	79.3	75.4	70.9	65.2	23,2	20,7	24,6	29,1	34,8
ES Espanja	na	na	na	na	na	na	na	na	na	na
FI Suomi	na	na	53.2	51.6	na	na	na	46,8	48,4	na
FR Ranska	62.1	62.2	55.5	50.5	47.0	37,9	37,8	44,5	49,5	53,0
GR Kreikka	33.7	29.0	35.1	38.2	38.6	66,3	71,0	64,9	61,8	61,4
HU Unkari	62.4	61.5	61.9	60.8	62.6	37,6	38,5	38,1	39,2	37,4
HR Kroatia	56.2	56.2	56.4	64.1	55.6	43,8	43,8	43,6	35,9	44,4
IE Irlanti	62.2	61.8	62.8	60.3	60.3	37,8	38,2	37,2	39,7	39,7
IS Islanti	na	na	41.8	na	na	na	na	58,2	na	na
IT Italia	64.1	61.2	60.0	57.2	57.3	35,9	38,8	40,0	42,8	42,7
LT Liettua	73.9	78.2	72.6	82.9	77.1	26,1	21,8	27,4	17,1	22,9
LU Luxemburg	9.4	8.5	4.1	3.1	na	90,6	91,5	95,9	96,9	na
LV Latvia	67.7	63.6	56.1	65.2	63.5	32,3	36,4	43,9	34,8	36,5
MT Malta	40.8	42.0	32.9	na	na	59,2	58,0	67,1	na	na
NL Alankomaat	71.2	72.7	63.7	65.9	59.6	28,8	27,3	36,3	34,1	40,4
NO Norja	na	na	na	na	na	na	na	na	na	na
PL Puola	69.1	64.3	66.8	65.8	62.4	30,9	35,7	33,2	34,2	37,6
PT Portugali	61.2	58.5	58.3	57.5	55.4	38,8	41,5	41,7	42,5	44,6
RO Romania	67.7	64.8	65.5	63.2	59.9	32,3	35,2	34,5	36,8	40,1
SE Ruotsi	67.0	68.9	62.1	59.7	54.6	33,0	31,1	37,9	40,3	45,4
SI Slovenia	66.3	66.7	69.6	69.7	71.5	33,7	33,3	30,4	30,3	28,5
SK Slovakia	na	na	79.7	79.5	83.8	na	na	20,3	20,5	16,2

Lähde: International trade statistics; Market Analysis and Research, International Trade Centre (ITC), Etlan laskelmat.

LIITE 2 SUOMALAISET TYTÄRYRITYKSET BRITANNIASSA JA BRITITILÄISET TYTÄRYRITYKSET SUOMESSA

Britanniassa sijaitsevia tytäryrityksiä oli vuonna 2014 Tilastokeskuksen tietojen mukaan seuraavilla suomalaisilla konserneilla (jaottelu päätoimialan mukaan, lista ei täydellinen):

Elintarviketeollisuus: LSO, Paulig, Raisio

Metsäteollisuus: Bong Suomi, Huhtamäki, Iivari Mononen, Kohiwood, Metsä Group, Munksjö, Olavi Räsänen –yhtiöt, Pankakoski Board Trading, Powerflute, Skaala Ikkunat ja Ovet, Stora Enso, Suomen Kuitulevy, UPM Kymmene, Walki Group

Kemian teollisuus: AGA, Dynea, Exel, Forchem, Kemira, Muovilami, Orion, Rani Plast, Teknos, Uponor

Metallien jalostus, metallituotteet: Componenta, Fiskars, GS-Hydro, Luvata, Mecatechno Oy, OMG Finland, Outokumpu, Rautaruukki

Sähkö- ja elektroniikkateollisuus: Amer, Capman, Danfoss, EM Group, Fibox, Head Invest, Helo Group, Idesco Oy, Kemet Electronics, Kemppi Group, Microsoft, Nokia, Planar International, Planmeca, Polar Electro, Sabik-Group, Sarlin Group Oy Ab, Teleste Group, Thermo Fischer Scientific, Vaisala

Koneiden ja laitteiden valmistus: AB Solving Oy, Allu Group, Avant Group, Cargotec, Glaston, Halton Group, Helvar Merca, Huurre Group, Jeven, Jopamac, K Hartwall, Konecranes, Marinetek Finland, Marioff, Metso, Moventas, Normet, Norpe, Närpes Trä&Metal, Ponsse, Sandvik Mining and Construction, Vahterus Oy, Valmet, Wärtsilä

Muu teollisuus: Ahlstrom, Ahlström Capital, Eltel Group, Fortum, Kerko Sport, Kone (hissien ja liukuportaiden asennus), Kuusakoski, KWH, Lappset Group, Lemminkäinen, Marimekko Yhtiöt, Paroc Group, Rapala VMC, Sanitec, Tactic Games, Treston

Kauppa: Electrosonic, Haarla Oy, Infosto Research&Development, Lamor Corporation, LM Tietopalvelut, Netcontrol Oy, Point Transaction Systems, Stockmann, Taulukeskus TK-team, Wihuri

Kuljetus ja varastointi: Container Finance, Finnair, Finnlines, Rehab Group, Rettig Capital

Informaatio ja viestintä: Basware, Blancco, Comptel, CRF Box, Elisa, Erfort, First Hop, F-secure, Futurice, Ixonos, Liaison Technologies, Logica, M-Brain, Mirasys Oy, MPIRE Capital, Nordcloud, Olapcon Oy, Oy Prowellness Ltd., Proha, Rovio Entertainment, Sanako, Sanoma, Seven Networks International, Smartphone Solutions, SSH Communications Security, SymphonyEYC, Tieto, Trimble, Zed

Rahoitus- ja vakuutustoiminta: AC Cleantech, Amanda Capital, Dealdash Oy, Evli Pankkiiriliike, Ferratum, Nordea Pankki Suomi

Ammatillinen, tieteellinen ja tekninen toiminta: Biohit, Citec, Eniram Oy, Enprima, HR-Group, Interquest, Nexstim Oy, Pöyry Group, Renesas Mobile Europe Oy, Trainers House, Uretek Worldwide

Hallinto- ja tukipalvelutoiminta: Finnish Staff Office Oy, Suomen Kontaktiyritys Oy, 3 Step IT

Muut palvelut: Cymbala, Lindström-yhtiöt, Mawell.

Huomautus: Luokitteluperusteena on määräysvaltatason (perimmäisen omistajatahon) sijaintimaa.

Brittiläisten yritysten suomalaisia tytäryrityksiä olivat vuonna 2014 mm. seuraavat (osa näistä on päätyntyt yritystonsen myötä brittiläiseen omistukseen):

Kaivostoiminta: Anglo American Exploration, Finnaust Mining Management

Elintarviketeollisuus: Bunge Finland (margariinien valmistus Raisiossa), Vaasan Group (leipomotuotteiden valmistus)

Metsäteollisuus: Mondi (paperin valmistus Lohjalla loppui vuonna 2015)

Kemian teollisuus: Bright Maze (muovipakkausten valmistus), Cabb (kemikaalien valmistus), Dynea (liimahartsien valmistusta Haminassa ja Joroisilla), EKA Synthomer (kumin valmistus), Logstor, Lumene Group, Mastsystem Intl

Metallien jalostus, metallituotteet: Cupori, Malvern Instruments Nordic, Ovako Finland

Sähkö- ja elektroniikkateollisuus: Anite Finland, Anite Telecoms, IFR Limited, Oxford Instruments Analytical (testausvälineiden valmistus)

Koneiden ja laitteiden valmistus: BTG Instruments Ab, Elematic Group (kaivos- ym. koneiden valmistus), John Crane Finland, Moventas (laakereiden ym. valmistus), Rolls-Royce (mm. laivojen potkureiden valmistus)

Sähkö- ja tietoliikenneverkkojen rakentaminen: Eltel Group (aiemmin Fortumin sähkönsiirtoa harjoittanut yritys).

Kauppa: Acal (sähkötuotteiden tukkukauppa), Active Nutrition International, Adiumentum, Associated British Foods (kemikaalien tukkukauppa), Astrazeneca (lääkkeiden tukkukauppa), B&W Group Finland (viihde-elektroniikan vähittäiskauppa), Berendsen-Uniter, British American Tobacco, Cedar Scandinavia, Coats Opti, Coats Opti Craft, Continental Foods (Finland), David Brown Hydraulics, Delta Motor Group (moottoriajoneuvojen tukkukauppa), DT Finland, Farnell (Finland), Fristads Ab, Games Workshop, Giganti, Glaxosmithkline, Hansaworld Finland, Helatukku Finland, Hellermen Tyton (Suomi), Houghton Europe, Hozelock Finland, Ilotulitus, Imperial Tobacco Finland, Inchape Motors Finland, International Motors, Kentek Oy (varaosien tukkukauppa), Manroland Finland, Maxxium Finland, Navsystems, NDK Europe Ltd, Nordic Lubricants, OY AMC Motors Ltd Finland, Oy Bentzler Ab, Panalytical B.V. (Suomi), Plantagen Finland (puutarha-alan vähittäiskauppa), Rekitt Benckiser (Scandinavia), Rexam, RPC Superfos Pori, Smith&Nephew, Specsavers Finland, Spirax, Spirent Communications, Stemcor Finland, Syngenta Crop Protection, Tappex Finland, Tour&Andersson, Tähtiopitkot, Weir Warman (teollisuuden pumppujen maahantuonti), Vesuvius Finland, Vink Finland

Kuljetus ja varastointi: ADR-Haapää, British Airways (Suomi), Crystal Pool, Flybe Finland, General Logistics Systems Finland, Interbulk, Janton (jakelutoiminta)

Ravintolat: Compass Group Finland (laitosruokalat), Select Service Partner Finland (ravintola- ja kahvilapalveluja mm. lentoasemilla).

Informaatio ja viestintä: ARM Finland, Blancco, Blue White IT, EMI Group Finland, Epicor Software, Investis Flife, ITV Studios International, Lumi Technologies, Sports Interactive

Rahoitus- ja vakuutustoiminta: Aberdeen Group (omaisuudenhoito), AON Finland, Colemont Finland, Compre Nordic Oy, Howden Insurance Brokers, Mitie Suomi Oy, Mobey Forum Mobile Financial Services, Royal Bank of Scotland, The Change Group Helsinki (valuutanvaihto)

Kiinteistöalan toiminta: Kamppi Center Holding, Kenmore Finland (kiinteistöjen vuokraus ja hallinta), Nordisk Renting (kiinteistöjen vuokraus ja hallinta), Regus Management (kiinteistöjen vuokraus ja hallinta)

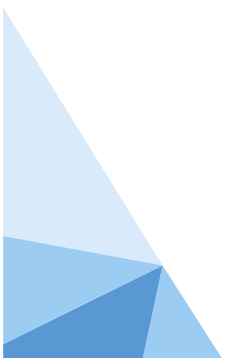
Ammatillinen, tieteellinen ja tekninen toiminta: A-katsastus, APS Group Suomi, Baker Hughes Ltd, Celerant Consulting Nordic, Charterhouse Print Management Ltd, Evac Oy, CVON (liikkeenjohdon konsultointi), Extended Performance Satisfaction Index, GroupM Finland (mainostoimisto), Hill and Knowlton Finland (mainostoimisto), Hycail Finland, Intertek ETL Semco (tekninen testaus), Intertek Trading, Lloyds Register Quality Assurance Ltd, Lloyds Register of Shipping Branch Office, Moody International, Mott MacDonald, OCra (Helsinki) Oy, Pharmaceutical Research Associates Finland, Pohjoisranta Burson-Marsteller (suhdetoiminta ja viestintä), Radio Design, SDL Sweden AB's Filial I Finland, SHL Finland, Taylor Nelson Sofres Suomi, The Devereaux Service Company, Visma Finland (kirjanpito), Young&Rubicam Finland (mainostoimisto)

Hallinto- ja tukipalvelutoiminta: G4S Security, Hogg Robinson Nordic, MediradiX, Quadriga Finland, Rentokil Ambius, Tjäreborg (matkatoimisto)

Koulutus: EF Education Aktiebolag, Raytheon Training, Richard Lewis Communications

Terveys- ja sosiaalipalvelut: Attendo, Mainio Vire

Huomautus: Luokitteluperusteena on määräysvaltatason (perimmäisen omistajatahon) sijaintimaa.

VALTIONEUVOSTON
SELVITYS- JA TUTKIMUSTOIMINTA

tietokayttoon.fi

ISSN 2342-6799 (pdf)
ISBN 978-952-287-342-2 (pdf)

